

Monitor uitgaan in Hengelo

Het meten van middelengebruik, incidenten en
persoonlijkheidskenmerken

Aniek ter Maat

Masterthese November 2008

Psychologie (Veiligheid en Gezondheid)

Universiteit Twente/ Tactus

Voorwoord

Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van de afronding van mijn Master Psychologie, veiligheid en gezondheid, aan de Universiteit Twente. In overleg met mijn begeleiders, Marloes Postel, Marcel Pieterse en Henk Boer is de opdracht geformuleerd.

Tactus heeft mij de mogelijkheid geboden om bij hen mijn Masterthese uit te voeren, daarom wil ik allereerst de mogelijkheid aangrijpen om mijn begeleider Marloes Postel hiervoor te bedanken. Ik geef haar mijn complimenten, omdat zij mij telkens voorzag van goede, kritische feedback en tips waardoor ik inzicht kreeg en verder kon met mijn onderzoek. Ook met betrekking tot de wetenschappelijke schrijfstijl, wat een lastig onderdeel was voor mij, heb ik veel steun aan haar gehad. Daarnaast wil ik de mogelijkheid aangrijpen om mijn kamergenoot, Elke ter Huurne, te bedanken voor haar hulp, tips en feedback. Ook zij heeft mij geholpen tot het brengen van een goed eindresultaat. Verder wil ik Liesbeth ter Braak bedanken voor haar ondersteuning en tips gedurende mijn onderzoek. En daarnaast wil ik de peers die op de onderzoeksavonden zijn ingezet bedanken voor hun hulp bij het afnemen van de vragenlijsten bij de uitgaande jongeren.

De Universiteit Twente vulde prima aan welke wetenschappelijke eisen er verbonden waren aan het onderzoek. Daarom wil ik mijn begeleiders Marcel Pieterse en Henk Boer bedanken voor hun kritische blik en hun begeleiding.

Ook wil ik ook mijn familie en mijn vriend Tom Kolk bedanken voor hun ondersteuning, de motiverende gesprekken en de tips die zij mij hebben geboden gedurende het afstuderen.

Tot slot wil ik alle overige personen en instanties bedanken die ervoor gezorgd hebben dat ik mijn onderzoek kon uitvoeren.

Samenvatting

Aanleiding: Alcohol en drugs worden tegenwoordig steeds meer gebruikt onder jongeren in het uitgaansleven. Te denken valt aan indrinken, bingedrinken, cannabis en bijvoorbeeld XTC- gebruik. Gezien de forse toename van middelengebruik onder jongeren, de daarmee samenhangende gezondheidsproblematiek en de maatschappelijke overlast, wil de afdeling Preventie & Consultancy van Tactus Verslavingszorg het middelengebruik bij jongeren in het uitgaansleven van haar werkgebied monitoren. Om deze redenen is het huidige onderzoek ‘Monitoren middelengebruik jongeren uitgaanscircuit’ opgesteld. Tactus wil met de monitor de praktijk, ontwikkelingen en trends die zich voordoen in haar werkgebied op systematische en continue wijze in beeld brengen. De monitor zal eens per twee jaar uitgevoerd worden. Resultaten van de monitor bieden gemeenten en Tactus de mogelijkheid om beleid, hulpverlening en preventie beter vorm te geven.

Doelstelling: Het onderzoek bestaat uit drie doelen: 1) het onderzoeken, in beeld brengen en vergelijken van middelengebruik bij jongeren in het uitgaansleven en jongeren die een evenement bezoeken; 2) een weergave geven van de incidenten die jongeren meemaken gedurende het uitgaan en de middelen die hieraan gekoppeld zijn, en 3) het onderzoeken van de relatie tussen Impulsiviteit, Sensation Seeking, Angstgevoeligheid en Introversie/ Hopeloosheid en middelengebruik, waarbij een risicoprofiel geschetst wordt. Deze vier persoonlijkheidskenmerken hebben allen een verband aangetoond met middelengebruik.

Methode: Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een vragenlijst die bij 374 jongeren in het uitgaansleven en bij 101 evenementbezoekers is afgenomen. De persoonlijkheidskenmerken zijn gemeten door middel van een Nederlands- vertaalde versie van de SURPS. Data zijn geanalyseerd met het statistische programma SPSS.

Resultaten: Uit het onderzoek is gebleken dat de evenementbezoekers over het algemeen meer middelen gebruiken dan de jongeren in het uitgaansleven. Dit verschil is vooral terug te zien in drugsgebruik. Met betrekking tot incidenten komen agressie, vechtpartijen, vandalisme en onveilige seks het meest voor. Alcoholgebruik wordt hierbij door de respondenten vaak als oorzaak genoemd. Voor wat betreft de persoonlijkheidskenmerken komen Impulsiviteit en Sensation Seeking naar voren als de meest kwetsbare persoonlijkheidskenmerken met betrekking tot middelengebruik.

Conclusie: Het onderzoek heeft geleid tot het inzichtelijk maken van middelengebruik onder jongeren in het uitgaansleven en jongeren die een evenement bezoeken. Daarnaast is een goed beeld verkregen van de incidenten die jongeren meemaken tijdens het uitgaan. Ook de relatie tussen de vier persoonlijkheden en middelengebruik is in kaart gebracht, waarbij het risicoprofiel is geschetst. Op basis van de resultaten van het onderzoek zijn aanbevelingen gedaan.

Summary

Motive: Alcohol and drugs are nowadays used more and more by young people during nightlife. Such as; drinking before going out, binge drinking, cannabis and XTC use. This strong increase of alcohol and drug use by adolescents, results in health problems and social nuisance. The department Prevention & Consultancy of Tactus Addiction Treatment, wants to monitor its work area alcohol and drug use of adolescents during nightlife. For these reasons the current research of 'Monitors alcohol and drug use of adolescents during nightlife' has been formulated. Tactus wants a systematic and continuous monitor research of the current reality, developments and trends which occur in this work area. The monitor will be carried out once every two years. Results of this monitor hands out possibilities for improving policy, care and prevention, to as well local authorities as Tactus.

Goals: This research contains three goals: 1) examine, survey and compare alcohol and drug use of adolescents during nightlife and events; 2) a survey of incidents experienced by adolescents during nightlife and its causing to certain alcohol and drug use, and 3) examine the relation between Impulsivity, Sensation Seeking, Anxiety Sensitivity and Introversion/ Hopelessness and alcohol and drug use, resulting in a risk profile. All four individuality characteristics have shown a link to alcohol and drug use.

Methods: The research has been accomplished by a questionnaire held under 374 adolescents in nightlife and at 101 event visitors. The individuality characteristics have been measured by means of Dutch translated version of SURPS. The figures are analysed with the statistic programme SPSS.

Results: The research shows that, in general, the event visitors are bigger users, especially drugs, than the nightlife visitors. Most occurring incidents are; aggression, fights, vandalism and unsafe sex. Respondents point out alcohol use as the main cause. Regarding individuality characteristics impulsiveness and Sensation Seeking are most vulnerable for alcohol and drug use.

Conclusion: The results of this research has lead to a comprehensible overview of alcohol and drug use of adolescents during nightlife and events. There also is a clear insight of the incidents experienced by adolescents. Next to that the relation between the four characteristics and the alcohol and drug use is set out, resulting in a risk profile. The outcome of this research has lead to recommendations.

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1. Aanleiding.....	7
1.2. Tactus.....	7
1.3. Onderzoeksvraag.....	7
1.4. Onderzoeken met betrekking tot middelengebruik.....	9
1.5. Prevalentie van middelengebruik in Nederland.....	11
1.6. Persoonlijkheidskenmerken als risicofactor.....	15
1.7. Opbouw scriptie.....	18

HOOFDSTUK 2 Methode

2.1. Respondenten.....	19
2.2. De vragenlijst.....	19
2.3. Procedure monitor.....	21
2.4. Statistische analyse.....	22

HOOFDSTUK 3 Resultaten uitgaansleven Hengelo

3.1. Respons en achtergrondvariabelen.....	23
3.2. Roken.....	24
3.3.1. Prevalentie alcoholgebruik.....	24
3.3.2. Alcoholconsumptie uitgaansavond.....	24
3.3.3. Het indrinken onder jongeren.....	25
3.3.4. Alcoholconsumptie in de stad.....	26
3.4.1. Prevalentie drugsgebruik	27
3.4.2. Prevalentie hasj- wietgebruik.....	27
3.4.3. Harddrugsgebruik uitgaande jongeren	28
3.4.4. Drugs gebruik uitgaansavond	29
3.5. Combigebruik.....	29
3.6. Drugsbezit tijdens uitgaan Hengelo en plaatsen van drugsgebruik.....	30

HOOFDSTUK 4 Resultaten evenement Hengelo

4.1. Respons en achtergrondvariabelen.....	31
4.2. Roken.....	32
4.3.1. Prevalentie alcoholgebruik.....	32
4.3.2. Alcoholconsumptie evenement.....	32
4.3.3. Het indrinken onder evenementbezoekers.....	33
4.3.4. Alcoholconsumptie tijdens het evenement.....	34
4.4.1. Prevalentie drugsgebruik.....	34
4.4.2. Prevalentie hasj- wietgebruik.....	35
4.4.3. Harddrugsgebruik onder evenementbezoekers.....	36

4.5. Combigebruik.....	37
4.6. Drugsbezit tijdens evenement Hengelo.....	38
 HOOFDSTUK 5 Vergelijking uitgaansleven en evenement	
5.1. Verschil in middelengebruik bij uitgaan en evenement.....	39
 HOOFDSTUK 6 Incidenten	
6.1. Incidenten.....	41
6.2. Prevalentie van incidenten.....	42
6.3. Middelengebruik en incidenten.....	42
6.4. Relatie middelen en betrokkenheid bij incidenten.....	43
6.5. Verband incidenten en persoonlijkheidskenmerken.....	44
6.6. Conclusie	45
 HOOFDSTUK 7 Persoonlijkheidskenmerken	
7.1. Validiteit van de persoonlijkheidskenmerken	46
7.2. Persoonlijkheidskenmerken en locatie.....	47
7.3.1. Middelengebruik en persoonlijkheidskenmerken	47
7.3.2. Risicogebruik van middelen en persoonlijkheidskenmerken van jongeren.....	48
7.3.3. Gebruik van meerdere middelen en persoonlijkheidskenmerk	49
7.4. Conclusie.....	49
 HOOFDSTUK 8 Conclusie, Discussie & Aanbevelingen	
8.1.1. Middelengebruik en vergelijking met landelijke cijfers.....	51
8.1.2. Vergelijking tussen het uitgaansleven in Hengelo en landelijke cijfers.....	52
8.1.3. Samenvattend beeld over het uitgaansleven in Hengelo.....	54
8.1.4. Vergelijking tussen het evenement Hengelo en landelijke cijfers.....	55
8.1.5. Samenvattend beeld over het evenement in Hengelo.....	56
8.2. Middelengebruik uitgaansleven en evenement.....	57
8.3. Incidenten en het verband met middelengebruik en persoonlijkheidskenmerken.....	60
8.4.1. De relatie tussen persoonlijkheidskenmerken en middelengebruik.....	60
8.4.2. Het risicoprofiel.....	62
 Bronvermelding.....	64
Bijlage 1. Alcoholgebruik uitgaansleven.....	68
Bijlage 2. Alcoholgebruik evenement.....	69
Bijlage 3. Schema landelijke cijfers middelengebruik.....	70
Bijlage 4. XTC en cocaïne gebruik.....	71
Bijlage 5. De vragenlijst.....	72

+

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1. Aanleiding

Alcohol en drugs worden tegenwoordig steeds meer gebruikt onder jongeren in het uitgaansleven. Te denken valt aan indrinken, bingedrinking, cannabis en bijvoorbeeld XTC-gebruik. Gezien de toename van middelengebruik onder jongeren, de daarmee samenhangende gezondheidsproblematiek en de maatschappelijke overlast, wil de afdeling Preventie & Consultancy van Tactus Verslavingszorg het middelengebruik bij jongeren in het uitgaansleven van haar werkgebied monitoren. Veel onderzoek houdt zich bezig met middelengebruik van de algemene bevolking in Nederland en daarentegen is minder onderzoek verricht naar middelengebruik in het uitgaansleven bij jongeren. Om deze redenen is de huidige monitor opgesteld. Resultaten van de monitor bieden Gemeente en Tactus de mogelijkheid om beleid, hulpverlening en preventie beter vorm te geven

1.2. Tactus

Tactus Verslavingszorg is een instelling voor verslavingszorg die zich in eerste instantie richt op mensen die verslaafd zijn of verslaafd dreigen te raken aan alcohol, drugs, medicijnen, gokken, eten of een combinatie daarvan. Tactus Verslavingszorg is er zowel voor mensen die vrijwillig hulp zoeken als voor mensen die in een gedwongen kader hulp krijgen. Het zorgaanbod vindt plaats vanuit vijf circuits: (1) Preventie & Consultancy, (2) Behandeling en Begeleiding, (3) Sociale Verslavingszorg, (4) Forensische Verslavingszorg en (5) Verslavingsreclassering. De afdeling Preventie & Consultancy houdt zich bezig met de vraag hoe problemen die ontstaan door het gebruik van middelen kunnen worden voorkomen, teruggedrongen of beperkt. Dit wordt gedaan door middel van informatie en advies, voorlichting en presentatie en training en cursussen.

1.3. Onderzoeksvraag

In dit onderzoek staan een aantal doelstellingen centraal: 1) het middelengebruik van jongeren in het uitgaansleven en bij evenementbezoekers onderzoeken, in beeld brengen en vergelijken; 2) een weergave geven van de incidenten, die jongeren meemaken gedurende het uitgaan en de middelen die hieraan gekoppeld zijn, en 3) het onderzoeken van de relatie tussen Impulsiviteit, Sensation Seeking, Angstgevoeligheid en Introversie/ Hopeloosheid en

middelengebruik. Deze vier persoonlijkheidskenmerken hebben allen een verband met middelengebruik.

Het eerste doel betreft een onderzoek naar het middelengebruik onder uitgaande jongeren in Hengelo. Om een zo compleet mogelijk beeld krijgen is het middelengebruik onder jongeren, gedurende een weekend onderzocht in het uitgaansleven van Hengelo en daarnaast tijdens een (hardstyle) evenement, dat tevens in Hengelo gehouden is. Daarnaast is een vergelijking gemaakt tussen beide locaties. Het is de verwachting dat de bezoekers van het evenement meer middelen gebruiken dan de uitgaande jongeren, omdat er in vergelijking met het uitgaansleven in de stad, bij dansscènes, naast alcohol en cannabis ook meer stimulantia (XTC, amfetamine en cocaïne) worden genomen. Plezier en genot in de dansscènes zijn sterk gekoppeld aan de wens van een energieke roes en de beleefde trance-ervaring (Nabben et al., 2007). Verder is het middelengebruik bij een hardstyle evenement in deze regio nog niet eerder in kaart gebracht, waardoor dit een goede aanleiding is voor onderzoek.

Met de Monitor wil Tactus de praktijk, ontwikkelingen en trends die zich voordoen in haar werkgebied op systematische en continue wijze in beeld brengen. De wens is een dergelijke monitor eens per twee jaar uit te voeren. Resultaten van de monitor bieden de Gemeente en Tactus de mogelijkheid om beleid, hulpverlening en preventie beter vorm te geven. De afdeling Preventie & Consultancy kan hierop preventieactiviteiten organiseren die worden ingezet om problemen als gevolg van middelengebruik te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Het tweede doel betreft een weergave van incidenten waar jongeren bij betrokken zijn geweest. Door middel van het huidige onderzoek wordt in kaart gebracht welke incidenten zich voordoen in het uitgaansleven van Hengelo en welke middelen de jongeren daarbij aangeven als oorzaak van de incidenten.

Het derde doel is een aanvulling op de monitor en betreft een onderzoek naar de relatie tussen vier persoonlijkheidskenmerken en middelengebruik. De persoonlijkheidskenmerken die onderzocht worden zijn Sensation Seeking, Impulsiviteit, Angstgevoeligheid en Introversie/ Hopeloosheid, omdat zij risicofactoren vormen voor het gebruik van genotsmiddelen (Conrod, Woicik & Pihl, 2002). De relatie die deze

persoonlijkheidskenmerken hebben met betrekking tot middelengebruik zal nader behandeld worden in paragraaf 1.6.

1.4. Onderzoeken met betrekking tot middelengebruik

Met betrekking tot prevalentie cijfers over middelengebruik, zal in dit onderzoek verwezen worden naar diverse onderzoeken die in Nederland uitgevoerd zijn. Een directe vergelijking is soms lastig, in verband met de verschillende doelgroepen. Daarnaast bevatten veel onderzoeken geen prevalentie cijfers over middelengebruik bij jongeren in het uitgaansleven, maar prevalentie cijfers over middelengebruik in de algemene bevolking van Nederland, uitgesplitst in leeftijdscategorieën. De huidige monitor betreft een risicomonitor, omdat het over middelengebruik in het uitgaansleven gaat, waardoor de prevalentie cijfers omtrent middelengebruik niet te vergelijken zijn met cijfers over middelengebruik die in de algemene bevolking voorkomen. Om deze reden wordt een selectie gemaakt in ‘vergelijkbare onderzoeken’ en ‘niet vergelijkbare onderzoeken’, waarvan de vergelijkbare onderzoeken in het uitgaansleven zijn uitgevoerd en vergeleken zullen worden met de resultaten die uit de monitor Hengelo naar voren komen. Allereerst volgt nu een korte omschrijving van de verschillende onderzoeken en daarna wordt ingegaan op de prevalentie van middelengebruik. Deze zijn onderverdeeld in ooit, recent (in het afgelopen jaar) en actueel (in de laatste vier weken) gebruik.

Vergelijkbare onderzoeken die met de huidige Monitor uitgaan in Hengelo, vergeleken kunnen worden zijn die onderzoeken waarvan data in het uitgaansleven zijn geworven.

De Nederlandse Trendwatch, gebruikersmarkt uitgaansdrugs in Nederland, beschrijft de belangrijkste trends in uitgaan en drugs in Nederland, door middel van kwantitatief en kwalitatief onderzoek in diverse grote steden en regio's verspreid over het land. Trendwatch is bedoeld om op landelijk niveau systematisch informatie te geven over trends in de gebruikersmarkt van uitgaansdrugs en daarbij dient deze informatie bruikbaar te zijn voor beleid en preventie. Het ontvangt subsidie van de ministerie van VWS.

De Antenne Amsterdam is ondergebracht in de Trendwatch (Nabben et al., 2007, Nabben et al., 2008) en volgt, op zowel kwantitatief als kwalitatieve wijze de ontwikkelingen in het uitgaansleven bij jonge en jongvolwassen Amsterdammers. Het onderzoekt trends in alcohol, tabak en drugs of middelengebruik die hiermee samengaan. De laatste trends in het uitgaanscircuit wordt ook gevolgd. *Antenne* is uitgevoerd door het bonger Instituut voor Criminologie, Universiteit van Amsterdam, in opdracht van JellinekMentrum.

Ook het onderzoek in Zaandam is ondergebracht in de Trendwatch (Nabben et al., 2007) en ondergebracht in de Nationale Drugs Monitor (van Laar, e.a., 2006) en betreft een onderzoek onder uitgaanders in Zaandam. Het onderzoek is in 2006 uitgevoerd in het uitgaansleven bij een leeftijdsgroep van 12-44 jaar oud.

Verder is de *Tendens in Gelderland*, een jaarlijks terugkerend signaleringsinstrument van Iriszorg (voorheen de Grift) dat inmiddels voor de vierde keer is uitgevoerd door Gelderland in Nijmegen en Arnhem. De panel is uitgevoerd in 3 settings, namelijk het uitgaanscircuit, de straatjongeren en de probleemjongeren.

In Zwolle is ook onderzoek verricht naar middelengebruik in het uitgaansleven, de zogenaamde '*Scanner uitgaan en drugs, Outgaan Zwolle*', welke in 2005 is uitgevoerd.

Tot slot geeft de *Nationale Drugs Monitor* landelijke cijfers, maar ook cijfers onder uitgaande jongeren en bijvoorbeeld 'bingedrinking' welke bruikbaar zijn voor het huidige onderzoek. De gegevens over uitgaande jongeren uit de Nationale Drugs Monitor zullen wel vergeleken worden met de huidige Monitor uitgaan in Hengelo. *De Nationale Drugs Monitor* is opgericht in 1999 door de minister van VWS en ook de minister van Justitie steunt de Monitor (van Laar, e.a., 2006). Hij wordt jaarlijks uitgebracht en bevat landelijke cijfers over middelengebruik in Nederland voor de leeftijdsgroep van 15- 65 jaar. Landelijke cijfers worden samengevoegd tot een geheel en waar mogelijk worden internationale cijfers toegevoegd.

Niet vergelijkbare onderzoeken zijn onderzoeken die enkel landelijke cijfers geven met betrekking tot het middelengebruik in de algemene bevolking. Deze cijfers zijn afkomstig van onderzoek waarbij data niet in het uitgaansleven zijn geworven, wat maakt dat de cijfers slechts in beperkte mate te vergelijken zijn met de huidige monitor en zullen dus ook niet vergeleken worden met elkaar. De cijfers van de huidige Monitor uitgaan in Hengelo, zullen veelal hoger zijn dan deze onderzoeken.

Het Peilstationsonderzoek levert van (internationale vergelijkbare) gegevens over roken, alcohol- en drugsgebruik onder scholieren van 10-18 jaar (Monshouwer, 2003). Het gaat daarbij om het in kaart brengen van de omvang van het gebruik, trends, identificatie van risicogroepen en vergelijking van de resultaten met andere Europese landen. Het onderzoek wordt sinds 1984 om de vier jaar uitgevoerd.

Het *Nationaal Prevalentie Onderzoek* is een grootschalige enquête naar middelengebruik onder de bevolking van 12 jaar en ouder en is tot nu toe driemaal uitgevoerd; 1997, 2001 en 2005 (Rodenburg, Spijkerman et al., 2007). Data worden

geworden via internet en leveren gegevens over de gebruikerstrends, maar vooral in grote lijnen geven zij zich op actuele ontwikkelingen op de gebruikersmarkt en ook op de drugsmarkt.

1.5. Prevalentie van middelengebruik in Nederland

Tabak roken

De Stichting Volksgezondheid en Roken (STIVORO) geeft aan dat in de jaren '70 nog meer dan de helft van alle Nederlanders rookte. Vanaf het jaar 2000 rookt minder dan één derde van de Nederlandse volwassenen (15 jaar en ouder). Er hebben altijd meer mannen dan vrouwen gerookt. Vroeger was dat verschil wel groter. In 1970 rookte 75 procent van de mannen en 42 procent van de vrouwen. In 2006 heeft STIVORO een mondelinge enquête onder huishoudens gehouden waaruit blijkt dat in de leeftijdscategorie 15-24 jaar, er 31.0% van de mannen en 29.0% van de vrouwen roken (RIVM, 2006). In 2005 is het aantal rokers onder cafébezoekers in Amsterdam gedaald van iets boven de 50% naar iets minder dan de helft rokers (Nabben, T., Benschop, A., Korf, D.J., 2008). Het Roken van tabak kan verhoogt het risico op longkanker, strottenhoofdtkanker, COPD, mondholte- en keelkanker, slokdarmkanker. Daarnaast is door roken het risico op veel andere aandoeningen verhoogd zoals hartfalen en een beroerte (RIVM, 2008).

Alcoholgebruik

Alcohol is en blijft het meest gebruikte genotsmiddel onder uitgaande jongeren in Nederland; het is onlosmakelijk verbonden met het uitgaansleven (Van Laar e.a., 2008). De Trendwatch geeft aan dat het ooit gebruik van alcohol onder uitgaande jongeren, varieert van 94.2% tot 100.0% en het actuele gebruik varieert van 88.3% tot 96.6%. Het CBS (2007) spreekt van zwaar drinken, of 'bingedrinking' als er één of meer dagen per week minstens 6 glazen alcohol per keer worden gedronken. De Nationale Drugs Monitor geeft aan dat 'bingedrinking', tijdens uitgaansmomenten eerder regel dan uitzondering is (van Laar, e.a., 2006). Het percentage 'bingedrinkers' onder uitgaande jongeren varieert van 49% tot 64% in verschillende studies die onderzoek hebben gedaan in het uitgaansleven. Uit de Tendens in Gelderland komt naar voren dat de hoeveelheid alcohol niet alleen genuttigd wordt binnen de betreffende uitgaansgelegenheid, maar vaak in privé-situaties, namelijk tijdens het bekende 'indrinken' (Marianne, 2006). Ook van Laar e.a (2008) geeft aan dat het indrinken al jaren speelt.

Verder blijkt uit de Tendens in Gelderland dat ‘alcohol en drugsgebruik bij jongeren en jongvolwassenen in Gelderland dat jongeren op steeds jongere leeftijd beginnen met drinken en er tegenwoordig (bijna) evenveel meisjes als jongens alcohol drinken’ (Marianne, 2006). Voor wat betreft de hoeveelheid zijn het jongens die in het weekend meer glazen alcohol drinken ten opzichte van meisjes. In drinkpatronen zijn meer verschillen tussen jongens en meisjes; jongens drinken frequenter en grotere hoeveelheden alcohol per gelegenheid, dan meisjes (Monshouwer, 2003).

Ook is er sprake van een stijging in de jaarlijkse alcoholconsumptie op het voortgezet onderwijs van 74% in 1999 naar 85% in 2003. Verder blijkt dat ten minste de helft van de jongeren aangeeft in hun leven minstens eenmaal dronken of aangeschoten te zijn geweest. Als populairste drankje kiezen jongens bier en meisjes Breezer. Voor wat betreft het schoolniveau is weinig verschil in alcoholgebruik. Wel lijken scholieren van het VMBO meer door-de-weekse-dagen en meer glazen op één dag te drinken in vergelijking met HAVO en VWO scholieren. Ten slotte komt alcoholgebruik minder voor onder scholieren met een Marokkaanse, Turkse en overige niet-westerse etnische achtergrond, dan onder scholieren van Nederlandse afkomst (Monshouwer, 2003).

Alcoholgebruik is niet onschadelijk, het verhoogt het risico op aandoeningen zoals (lever)kanker, neuropsychiatrische aandoeningen, hart- en vaatziekten, longziekten en vruchtbaarheidsaandoeningen (RIVM, 2008). Ook de hersenen van jongeren zijn nog niet volgroeid, waardoor veelvuldig middelengebruik kan leiden tot blijvende hersenschade op lange termijn (Brown, Tapert, Granholm & Delis, 2000). Ook wordt de kans op alcoholverslaving aanzienlijk verhoogt als kinderen voor hun 15^e jaar beginnen met drinken van alcohol (Grant & Dawson, 1997; Ellickson, Tucker & Klein, 2003). Het drinken van een grote hoeveelheid alcohol in korte tijd kan onder andere leiden tot geheugenproblemen, acuut nierfalen, hartaandoeningen en hersenbeschadigingen (Wechsler, Davenport, Dowdall, Moeykens & Castillo, 1994). Het aantal probleemdrinkers, dat zijn mensen die niet alleen boven een bepaalde drempelwaarde drinken, maar daarnaast door hun alcohol problemen ondervinden, is het hoogst in de leeftijdscategorie van 16 tot 24 jaar, namelijk 34% van de mannen en 9% van de vrouwen (Monshouwer, 2003).

Hasj en wiet gebruik

Cannabis is de meest gebruikte drugs onder uitgaande jongeren. Cannabisgebruik komt het meest voor bij jongeren en jongvolwassenen (Van Laar e.a., 2006), voornamelijk het mannelijke geslacht. Onder uitgaande jongeren en vooral ‘probleemjongeren’ komt

cannabisgebruik relatief vaak voor. Uit de Nederlandse Trendwatch, blijkt het ooit gebruik van wiet, onder uitgaande jongeren te variëren van 43.9% bij het uitgaan in Gelderland tot 72.5% in het uitgaansleven van Amsterdam. Het actuele gebruik onder de uitgaande jongeren varieert volgens de Nederlandse Trendwatch tussen 11.7% en 21.8% (Nabben et al., 2007).

Uit de Nationale Drugsmonitor blijkt dat tussen 2001 en 2005 het percentage ooit gebruikers, in de leeftijdsgroep 15 tot 64 jaar, is toegenomen van 19.5% tot 22.6% (Van Laar e.a., 2006). Volgens de Nationale Drugs Monitor wordt binnen de leeftijdscategorie 15-24 jaar, het meeste cannabis gebruikt. De startleeftijd voor het aantal ooit cannabisgebruikers is gemiddeld 16.4 jaar. De schoolniveaus verschillen weinig voor wat betreft het aantal gebruikers. Wel roken gebruikers van het VMBO meer joints per keer dan gebruikers van het VWO. Onder Marokkaanse leerlingen, met name meisjes, is er sprake van het minste cannabisgebruiker (Van Laar e.a., 2006).

Cannabisproducten (hasj, marihuana) zijn niet sterk verslavend en zijn relatief onschadelijk voor de gezondheid. Het risico van afhankelijkheid neemt wel toe bij langdurig frequent gebruik. Het is bewezen dat cannabisgebruik het reactie- en concentratievermogen en het korte termijn geheugen vermindert, daardoor worden school- en werkprestaties en het verkeersgedrag negatief beïnvloed. Bij het roken van cannabis komen veel kankerverwekkende stoffen in het lichaam terecht, wat schadelijk is voor de longen en er is een toenemend wetenschappelijk bewijs dat cannabis psychotische symptomen kan uitlokken, met name bij personen die veel gebruiken en een aanleg hebben voor psychosen. Hierbij neemt het risico toe naarmate men vaker cannabis gebruikt (RIVM, 2008)

Harddrugs gebruik

Prevalenties van harddrugs blijken veel lager dan van alcohol en cannabis, maar toch één op de twintig scholieren heeft op zijn minst al eens geëxperimenteerd met amfetamine, cocaïne, heroïne of XTC (Monshouwer, 2003). Op het VMBO is dit percentage twee keer zoveel in vergelijking met het experimenteren met harddrugs op het VWO (Van Laar e.a., 2006).

XTC is, na cannabis, de belangrijkste en meest gebruikte illegale drugs in het uitgaanscircuit, met name op party's/ dansfeesten (Van Laar e.a., 2008). Uit de Nederlandse Trendwatch blijkt het ooit gebruik van XTC te variëren van 16.5% bij de uitgaanders in Gelderland tot 31.9% in het uitgaansleven van Amsterdam. Het actueel gebruik van XTC varieert van 5.3% tot 7.4% (Nabben et al., 2007). In het uitgaansleven wordt XTC vaak genomen in combinatie met andere middelen, zoals alcohol, cannabis of amfetamine (Nabben

et al., 2007). De startleeftijd van gebruik bij jongeren is gemiddeld 17.3 jaar. Fors XTC gebruik kan leiden tot langdurige verstoring van hersenfuncties (Van Laar e.a., 2006).

Uit de Nederlandse Trendwatch blijkt het ooit gebruik van cocaïne onder uitgaande jongeren te variëren van 11.5% tot 26.0% en actueel gebruik varieert van 3.5% tot 7.8% (Nabben et al., 2007). Onder uitgaande jongeren en jong volwassenen komt het gebruik (overwegend snuiven) van cocaïne beduidend vaker voor dan in de algemene bevolking. Daarbij wordt niet alleen in het uitgaansleven gebruikt, maar ook vaak thuis, zowel in het weekend als doordeweeks (Van Laar e.a., 2008). Cocaïne wordt beschouwd als meest problematische harddrug, gezien het feit dat jongeren moeite hebben te stoppen met cocaïnegebruik. Cocaïne wordt in het uitgaansleven geregeld samen met alcohol geconsumeerd. De startleeftijd van cocaïnegebruik is gemiddeld 17.6 jaar.

Amfetamine wordt in het uitgaansleven gebruikt, maar neemt een bescheiden rol in, vergeleken met XTC en cocaïne (Van Laar e.a., 2008). Uit de Nederlandse Trendwatch blijkt het ooit gebruik van amfetamine bij jongeren in het uitgaansleven te variëren van 6.8% bij het uitgaan in Gelderland tot 16.9% bij het uitgaan in Amsterdam en het actueel gebruik varieert van 1.5% tot 2.4% volgens de Trendwatch (Nabben et al., 2007). Uit onderzoek blijkt tevens dat het ooit gebruik onder mannen groter is dan onder vrouwen en de startleeftijd van amfetamine bij jongeren is gemiddeld 17.4 jaar (Van Laar e.a., 2006).

Heroïne blijkt weinig populair onder scholieren en uitgaande jongeren. Van Laar e.a., 2006 geeft geen landelijke cijfers rondom GBH gebruik, wel is bekend geworden uit het onderzoeks- rapport Outgaan Zwolle (2005) dat 15.3% van de jongeren die drugs gebruiken, GHB gebruiken. Daarnaast geeft de Nederlandse Trendwatch aan dat het ooit gebruik van GHB in Amsterdam rond de 10.0% bedraagt en in Gelderland (Tendens) bedraagt dit onder discotheekbezoekers 2.5% (Nabben et al., 2007).

De meeste harddrugs zijn verslavend (RIVM, 2008). Een belangrijk gezondheidseffect van de meeste harddrugs is verslaving of afhankelijkheid van harddrugs. Zo werkt heroïne vooral snel geestelijk en lichamelijk verslavend, en is cocaïne wel geestelijk maar minder lichamelijk verslavend. Voor XTC is de verslavende werking vermoedelijk gering. Er is echter toenemend wetenschappelijk bewijs dat XTC de werking van hersencellen kan aantasten. Mogelijke gevolgen van XTC-gebruik op lange termijn zijn cognitieve achteruitgang, depressie en andere psychische stoornissen. Kortdurend of eenmalig gebruik van XTC lijkt niet te leiden tot ernstige schade of vermindering van hersenfuncties op langere termijn. Harddruggebruikers lopen een verhoogd risico op aandoeningen die samenhangen met de wijze van druggebruik, de kwaliteit van de drug en de leefstijl van de gebruiker. Ook

bestaat er een verhoogd risico op het krijgen van longaandoeningen als gevolg van het roken van een rookbare vorm van cocaïne ('crack') en op het ontstaan van abcessen door het gebruik van niet-steriele spuiten (RIVM, 2008).

Incidenten

Er zijn geen landelijke cijfers over het betrokken zijn geweest bij incidenten onder jongeren in het uitgaansleven, waarbij de betrokkenheid wordt gerelateerd aan middelengebruik. Hierdoor zijn er geen gegevens beschikbaar om de betrokkenheid van de huidige monitor te vergelijken. De persoonlijkheidskenmerken zullen nu behandeld worden.

1.6. Persoonlijkheidskenmerken als risicofactor

Impulsiviteit, Sensation Seeking, Angstgevoeligheid en Introversie/ Hopeloosheid zijn de vier persoonlijkheidskenmerken die onderzocht worden. Door onder andere onderzoek van Woicik, Conrod, Pihl., (2002) is aangetoond dat er een relatie bestaat tussen middelengebruik en deze vier persoonlijkheidskenmerken. In het huidige onderzoek zal onderzocht worden of deze relatie ook gevonden wordt. De persoonlijkheidskenmerken worden met het meetinstrument 'de SURPS', ontworpen door P. Conrod, gevonden. Dit is een Engelse vragenlijst die bestaat uit 23 items en meet vier persoonlijkheidskenmerken die allen een relatie hebben aangetoond met middelengebruik; Impulsiviteit, Sensation Seeking, Angstgevoeligheid en Introversie/ Hopeloosheid.

Persoonlijkheidskenmerken als risicofactor in relatie met middelengebruik

Impulsiviteit en middelengebruik

Impulsieve personen geven snelle reacties op acties waarvoor beloning is, en hebben minimale tolerantie voor negatieve emoties of het weerstaan van verleiding (Zuckerman & Kuhlman, 2000). Gedurende een conflict tussen onmiddellijke positieve en toekomstige negatieve consequenties, zal er gekozen worden voor gedrag dat onmiddellijk voordelen maximaliseert. Impulsiviteit wordt verbonden aan zwaar gebruik of afhankelijkheid van alcohol. Daarnaast is dit persoonlijkheidskenmerk kwetsbaar om afhankelijk te worden van stimulerende drugs (Woicik, Conrod, Pihl, 2002). Impulsiviteit geeft een grotere kans op ontwikkeling van een antisociale persoonlijkheidsstoornis en is verbonden met risicovol en gevaarlijk gedrag, ook nemen zij eerder seksuele risico's zoals onbeschermd seks (Hoyle, Fejfar & Miller, 2000; Stanford, Greve, Boudreaux, Mathias, & Brumbelow, 1996). Kenmerkend zijn coping patronen die weinig gepland zijn en een tekort aan vaardigheden van

terughoudendheid wanneer ze onder stress staan (Caspi, Begg, Dickson, Nigel & Langley, 1995). Risicogedrag in de vorm van drugsgebruik is onderzocht bij mannelijke en vrouwelijke studenten. Het blijkt dat 43.4% mannen met een hoge Impulsiviteit- score, drugs gebruiken, tegenover 23.9% mannelijke studenten die laag op Impulsiviteit scoren. Bij vrouwelijke studenten zijn deze cijfers respectievelijk 24% en 6.2%. Ook onder middelbare scholieren is het drugsgebruik hoger onder de scholieren met een hoge Impulsiviteit score. (Stanford, Greve, Boudreaux, Mathias, & Brumbelow, 1996). Dom, D'Haene, Hulstijn & Sabbe (2006) hebben gevonden dat mensen die al op jonge leeftijd beginnen met alcohol, hoger scoren op Impulsiviteit. Conrod, Woicik & Pihl, (2002) hebben met hun studie aangetoond dat Impulsiviteit significant gerelateerd is aan de kwetsbaarheid van misbruik van alle drugs.

Sensation Seeking en middelengebruik

Sensation Seeking is een persoonlijkheidskenmerk waarbij gezocht wordt naar gevarieerde, nieuwe, complexe en intense ervaringen waarbij de wil bestaat om fysieke, sociale, legale en financiële risico's te nemen omwille van de ervaring (Zuckermann, & Kuhlman 2000).

Sensation Seeking wordt veronderstelt een biologische karaktereigenschap te zijn (Bardo and Mueller, 1991). Zuckerman toont aan dat deze karaktereigenschap voor ten minste 58% is aangeboren. Het gedrag van deze personen is geassocieerd met risico gedrag zoals roekeloos rijden en het experimenteren met drugs (Newcomb & McGee, 1991) en seks zonder voorbehoedsmiddelen (Hoyle, Fejfar & Miller 2000). Daarnaast is Sensation Seeking het meest gerelateerd aan zwaar drinken en bingedrinking in adolescentie, maar ook kwetsbaar voor (het ontwikkelen van) alcoholmisbruik of aan alcoholgerelateerde stoornissen, op latere leeftijd (Conrod, Castellanos & Mackie, 2008; Comeau et al, 2001; Conrod, Woicik & Pihl, 2002). Alcohol heeft namelijk een positieve beloning voor hen. Conrod, Woicik & Pihl, (2002) vonden met hun studie dat Sensation Seeking niet alleen gerelateerd is aan alcoholgebruik, maar dat het ook, dan wel in mindere mate, gerelateerd is het (frequent) gebruiken van verschillende drugs, inclusief stimulerende drugs, hallucinogene drugs en cannabis. In de studie van Kopstein et al., (2001) wordt ook de relatie gelegd, tussen Sensation Seeking en een groter risico op het roken van tabak en marihuana. Met onderzoek is verder aangetoond dat er een (matig) verband is met consumptie van tabak (Van Kampen, 1998, Conrod, Woicik & Pihl, 2002). Verder is de neiging harddrugs te gaan gebruiken en middelen te combineren ook aangetoond bij Sensation Seeking (Van Kampen., 1998). Voor wat betreft harddruggebruik zijn gemiddelde scores op Sensation Seeking voor de groep 'ooit' harddruggebruikers hoger dan voor 'nooit' harddruggebruikers (Van Kampen., 1998).

Angstgevoeligheid en middelengebruik

Angstgevoeligheid wordt omschreven als een specifieke angst of angst gerelateerd aan lichamelijke sensatie, waarbij het idee bestaat dat zulke lichamelijke sensatie zal leiden tot schadelijke gevolgen, zoals een psychische stoornis of schaamtegevoelens (Reiss, Peterson, Gursky & McNally, 1986; Zvolensky & Smidt, 2007; Schmidt, Eggleston and colleagues., 2007). Onder adolescenten voorspelt Angstgevoeligheid een toename in het (alcoholische) drinkpatroon (Stewart, Peterson & Pihl, 1995; Stewart, Zvolensky & Eifert, 2001) en een hoger voorkomen van symptomen rondom probleemdrinker (Conrod, Pihl & Vassileva, 1998). Uit de studie van Conrod, Woicik & Pihl, (2002) en Conrod, Stewart, Comeau & Maclean, (2006) blijkt alcoholconsumptie een motief voor Angstgevoeligheid, omdat zij dan kunnen omgaan met negatieve zaken. Verder heeft dit onderzoek laten zien dat mensen met een Angstgevoeligheid vaker sedatieve drugs zoals cannabis, heroïne, alcohol, GHB en hallucinogene drugs, gebruiken. Ook wordt in het onderzoek van Lejuez et al., (2006) Angstgevoeligheid geassocieerd met het gebruik van heroïne.

Introversie/ Hopeloosheid en middelengebruik

Introversie/ Hopeloosheid is een persoonlijkheidskenmerk welke een risico vormt voor (het ontwikkelen van) een depressie of stemmingsstoornissen (Conrod, Castellanos & Mackie, 2008) en sociale fobie (Conrod, et al., 2000). Introversie en Hopeloosheid vertonen negatieve symptomen; zijn teruggetrokken, gesloten, in zichzelf gekeerd en gericht op eigen gevoelens en gedachten. Deze mensen zijn rustig, weloverwogen en voelen zich in onbekend gezelschap niet gauw thuis. Ze zijn liever alleen dan in een groep en ervaren een gevoel van wanhoop of uitzichtloos.

Over de relatie tussen Introversie- Hopeloosheid en middelengebruik is minder bekend. Uit onderzoek is gebleken dat de Introversie/ Hopeloosheid als motief voor middelengebruik beloningsredenen heeft. Zo is het motief voor alcohol- en drugsgebruik een zelfmedicatie tegen depressieve gevoelens en/of somatische symptomen (Woicik, Conrod, Pihl, 2002; Conrod, Stewart, Comeau, Maclean, 2006). Introversie/ Hopeloosheid is (evenals Angstgevoeligheid), geassocieerd met het gebruik van sedatieve drugs. Conrod, Pihl, Stewart & Dongier (2000) laten een relatie zien tussen vrouwen, Introversie/ Hopeloosheid en kwetsbaarheid tot afhankelijkheid van opiod (morfine, heroïne, methadon).

1.7 Opbouw scriptie

Deze scriptie is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 vormt de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het uitgaansleven beschreven en daarna zullen de resultaten van het evenement in hoofdstuk 4 worden beschreven. Vervolgens zal in hoofdstuk 5 een vergelijking tussen het uitgaansleven en het evenement worden beschreven. Hoofdstuk 6 beschrijft dan de incidenten en hoofdstuk 7 behandelt de persoonlijkheden. Tot slot worden de conclusie, discussie en aanbevelingen van het huidige onderzoek weergegeven in hoofdstuk 8.

HOOFDSTUK 2 Methode

2.1. Respondenten

Het deel van de monitor ‘uitgaansleven in Hengelo’ is uitgevoerd tijdens het uitgaansleven in de binnenstad van Hengelo, op vrijdag 9 en zaterdag 10 mei 2008. De jongeren tijdens uitgaan werden op vrijdag tussen 22:30 – 01:00 en op zaterdag tussen 23:30- 02:00 gevraagd mee te werken. De populatie betreft alle uitgaande jongeren in de leeftijdscategorie 15 tot 25 jaar (het betreffen zowel vrouwen als mannen, middelengebruikers als geen middelengebruikers, café, discotheek als straatbezoekers en verschillende opleidingsniveaus en etniciteiten. Ook vallen hieronder alle uitgaande jongeren, zowel in groepsverband als individueel.

In totaal zijn een aantal vragenlijsten van de respondenten die tijdens uitgaan zijn afgenomen, niet meegenomen in de data analyse. Van de 409 vragenlijsten die op de uitgaansavond zijn verzameld, vielen er 27 af vanwege het feit dat zij te oud of te jong waren en daarnaast hebben acht respondenten hun leeftijd niet ingevuld, waardoor ook deze niet meegenomen zijn in de data analyse. De overige respondenten zijn opgenomen in het huidige onderzoek ($N= 374$), waaronder 194 mannen en 180 vrouwen.

Het andere deel van de monitor ‘evenement in Hengelo’ is uitgevoerd bij een evenement in Hengelo, welke anoniem blijft. Het evenement werd gehouden op een middag, waarbij de jongeren van 14:00 tot 16:00 werden gevraagd om mee te werken aan dit onderzoek. De populatie betreft alle jongeren in de leeftijdscategorie 15 tot 25 jaar. Van de 112 vragenlijsten die bij het evenement zijn afgenomen, zijn er tien niet meegenomen in de data analyse, omdat zij ouder zijn dan 24 jaar en daarnaast heeft één persoon het geslacht niet ingevuld, waardoor deze ook is verwijderd. De overige respondenten zijn allen opgenomen in het huidige onderzoek ($N= 101$), waaronder 62 mannen en 39 vrouwen.

Bijna alle jongeren die gevraagd zijn een vragenlijst in te vullen, waren bereid om mee te werken. Slechts een enkeling weigerde, omdat zij de vragenlijst te lang vonden.

2.2. De vragenlijst

Meetinstrument: Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een vragenlijst. Voorafgaand aan de meting is een pre-test uitgevoerd bij jongeren van Universiteit Twente. Onduidelijke vragen zijn aangepast en dit heeft geresulteerd in de huidige vragenlijst die zich in bijlage 1 bevindt. In de vragenlijst wordt eerst gevraagd naar demografische kenmerken, zoals geslacht,

leeftijd, opleidingsniveau en nationaliteit. Vervolgens komen middelen, incidenten en persoonlijkheidskenmerken aanbod.

Middelengebruik; de vragen over middelengebruik gaan over alcohol, soft/ en harddrugsgebruik. De vragen zijn opgedeeld in het gebruik tijdens een gemiddelde uitgaansavond en het gebruik tijdens de uitgaansavond op het moment van vragenlijstafname.

De vragen zijn gebaseerd op voorgaande onderzoeken uit de Nationale Drugsmonitor, de scanner Uitgaan en Drugs en het Emovo- onderzoek (Monshouwer, e.a., 2003; onderzoek Scanner Zwolle, 2005; Lemmers, Riper., 2005; GGD, 2007) waarin gevraagd is naar het ooit, recent en actueel gebruik, de hoeveelheden van het gebruik en er wordt ingegaan op combigebruik, per afzonderlijk middel. Daarnaast zijn er vragen opgenomen in de lijst die niet afkomstig zijn uit voorgaande onderzoeken, maar die zelf zijn opgesteld en deze gaan over het tijdstip waarop jongeren beginnen met indrinken, hun drugsbezit, handel, plaats van gebruik en of de jongeren ooit drugs aangeboden hebben gekregen.

Uit het onderzoek is gebleken dat *vraag 10* van de vragenlijst, het aantal gelegenheden waarin (ooit, recent en actueel) alcohol is gedronken, veelal foutief is beantwoord; het werd voornamelijk ingevuld als het aantal glazen dat gedronken is, in plaats van het aantal gelegenheden, de vraag is opengelaten of er werd door veel jongeren om uitleg gevraagd. Er is voor gekozen om de antwoorden van deze vraag, niet mee te nemen in de resultaten van het onderzoek en zijn de resultaten met betrekking tot alcoholconsumptie, zoals in hoofdstuk 3 en 4 beschreven, verkregen op basis van de vragen 9 tot en met 16 van de vragenlijst.

Incidenten; vraag 26 van de vragenlijst meet of jongeren betrokken zijn geweest bij incidenten, zoals een black-out of vechtpartijen, waarbij tevens gevraagd wordt of de jongeren toen onder invloed waren van alcohol en/of drugs. Deze vragen komen oorspronkelijk uit het onderzoek 'Scanner uitgaan en drugs' (2005) van het Trimbos Instituut.

Persoonlijkheidskenmerken; de persoonlijkheidskenmerken worden in vraag 30 gemeten door middel van een Nederlands vertaalde versie van de Engelse SURPS (Conrod, Woicik & Pihl, 2002). Dit betreft een 23-item vragenlijst waarin zes items Sensation Seeking meten (items 3, 6, 9, 12, 16 en 19), vijf items meten Angstgevoeligheid (items 8, 10, 14, 18 en 21), vijf items meten Impulsiviteit (items 2, 5, 11, 15 en 22) en zeven items meten Introversie/ Hopeloosheid (items 1, 4, 7, 13, 17, 20 en 23). De items worden gescoord op een vier-puntsschaal, die loopt van 'helemaal mee oneens' tot 'helemaal mee eens'. De oorspronkelijk

Engelse vragenlijst is met behulp van een Native Speaker vertaald in het Nederlands. De Engelse versie is betrouwbaar en valide (Conrod, Woicik & Pihl, 2002). Dit hebben vijf studies gemeten, met diversiteit in leeftijd binnen de doelgroepen, door verschillende interne consistenties, factor, test-retest en correlatieve analyses. De interne betrouwbaarheid analyses indiceren een goede interne consistentie voor de subschalen van de SURPS, met alpha's van .82, .70, .70, en .75 respectievelijk voor Introversie/ Hopeloosheid, Angstgevoeligheid, Impulsiviteit en Sensation Seeking.

Aangezien de Nederlandse vragenlijst voor het eerst wordt afgenomen, kunnen hier geen cijfers rondom betrouwbaarheid en validiteit vermeld worden. Wel is in het huidige onderzoek de betrouwbaarheid gemeten door middel van een Chronbach's Alpha en is de betrouwbaarheid voor Introversie/ Hopeloosheid, Angstgevoeligheid, Impulsiviteit en Sensation Seeking, respectievelijk .82, .76, .65 en .63.

2.3. Procedure Monitor

Voorafgaand aan de monitor is in verband met toestemming voor de uitvoering van de monitor is er veelvuldig contact geweest met Gemeente, politie, het organisatieteam van het evenement en de horeca-eigenaren in Hengelo. Nadat zij allen toestemming hebben gegeven is een verdere planning voor de uitvoering gemaakt. Zo is er telefonisch contact geweest met eigenaren van kroegen. Ook heeft politie het onderzoek op hun agenda gezet en werd veiligheid gegarandeerd aan de peers op de bewuste avond.

Daarnaast zijn peers geworven, die hielpen met de afname van de vragenlijst. Deze peers zijn studenten (of Tactus medewerkers) die (als bijbaan) werken bij Tactus. Zij werden als interviewer ingezet op de onderzoeksavonden. Hiervoor hebben zij op 25 april 2008 een training gevolgd waarin uitleg over het onderzoek, vragenlijst, de effecten en werking van drugs aan bod zijn gekomen. Daarnaast hebben zij, met muzikale ondersteuning, kunnen oefenen met het afstappen op jongeren en het afnemen van de vragenlijst. Tevens is aan bod gekomen dat, in het belang van het onderzoek, iedere uitgaande jongere aangesproken dient te worden. Verder moest de peer erop toezien dat overleg tussen de jongeren zoveel mogelijk beperkt bleef en hebben de peers benadrukt dat de vragenlijst zo volledig en naar waarheid ingevuld diende te worden, omdat deze anders onbruikbaar zou zijn. Daarnaast zijn de peers, op moment van afname, bij de jongeren in de buurt gebleven, wat vragen stellen mogelijk maakte.

Tijdens de afname van de vragenlijst in het uitgaansleven van Hengelo zijn op de vrijdagavond tien peers ingezet en op zaterdag zeven. De politie heeft op vrijdag de portiers nogmaals herinnerd aan het onderzoek zodat de peers niet gehinderd zouden worden in hun afname. Vrijdag is het onderzoek uitgevoerd van 22:30 – 01:00 uur en zaterdag van 23:30-02:00 uur.

Tijdens de afname van de vragenlijst bij het evenement in Hengelo zijn zeven peers ingezet. Na een korte kennismaking en afstemming met het organisatieteam, zijn de peers op pad gegaan. Het onderzoek is hier uitgevoerd van 14:00 tot 16:00 uur. De politie was op de hoogte en heeft veiligheid gegarandeerd gedurende het onderzoek. Verder heeft het organisatieteam geholpen door te zorgen dat de peers moeiteloos op de locatie binnenkwamen en het onderzoek konden uitvoeren.

Op beide avonden zijn, na een korte instructie en afstemming op het politiebureau, de vragenlijsten afgenomen in verschillende cafés, discotheken op straat en op de terrassen (die vol zaten in verband met het mooie weer). Tijdens afname van de lijsten heeft politie veiligheid gegarandeerd aan de peers en hebben, op één kroeg na, alle horeca-eigenaren medewerking verleent om moeiteloos vragenlijsten af te nemen binnen de verschillende locaties. Deze ene kroeg gaf op de onderzoeksavond aan, ondanks de goede organisatie voorafgaand aan het onderzoek, niet mee te willen werken aan het onderzoek.

Over het algemeen waren jongeren enthousiast over het onderzoek en slechts een enkeling wilde niet meewerken. De vragenlijsten zijn uitgedeeld door peers en zijn op hetzelfde tijdstip ingevuld en weer ingeleverd, waarbij de invultijd en afnamedatum werd toegevoegd. Verder waren de peers bereid om voorlichting te geven aan de jongeren over middelen, iets dat in de praktijk ook voorkwam.

2.4. Statistische analyse

In het huidige onderzoek zijn alle analyses uitgevoerd met SPSS. Er is in dit onderzoek veel beschrijvende statistiek gebruikt. Daarnaast zijn verschillen tussen groepen geanalyseerd met Oneway ANOVA en relaties tussen variabelen zijn onderzocht met Pearson correlatie. In Hoofdstuk 6 ‘Incidenten’ is gebruik gemaakt van het Relatieve Risico om de samenhang aan te geven tussen het meemaken van de incidenten en jongeren die op een risicovolle manier middelen gebruiken te meten.

HOOFDSTUK 3 Resultaten uitgaansleven Hengelo

In dit hoofdstuk worden gegevens weergegeven rondom middelengebruik tijdens uitgaan in Hengelo. Er wordt eerst ingegaan op de demografische gegevens van de respondenten.

Daarna wordt ingegaan op roken, alcohol en drugsgebruik. Ten aanzien van drugsgebruik wordt onderscheid gemaakt tussen hasj- en wietgebruik en harddrugsgebruik.

3.1. Respons en achtergrondvariabelen

Het onderzoek dat op vrijdag en zaterdag is uitgevoerd betreft een totaal van 374 respondenten, waarvan 194 mannen (51.9%) en 180 vrouwen (48.1%). De gemiddelde leeftijd van de mannen is 19.6 jaar (95% CI= 19.2, 19.9) en van de vrouwen is de gemiddelde leeftijd 19.2 jaar (95% CI= 18.8, 19.5). Tabel 3.1. geeft een overzicht van de demografische kenmerken van de respondenten.

Tabel 3.1. Demografische kenmerken (N=374)

	Man N= 194 n (%)	Vrouw N= 180 n (%)
Geslacht	194 (51.9)	180 (48.1)
Leeftijd jongeren		
15	0 (0.0)	9 (5.1)
16	18 (9.3)	24 (13.5)
17	29 (15.0)	23 (12.9)
18	33 (17.1)	21 (11.8)
19	18 (9.3)	27 (15.2)
20	28 (14.5)	19 (10.7)
21	20 (10.4)	15 (8.4)
22	16 (8.3)	19 (10.7)
23	13 (6.7)	9 (5.1)
24	18 (9.3)	12 (6.7)
Missing	1 (0.5)	2 (1.1)
Dagelijkse activiteit		
Studerend	95 (49.0)	128 (71.1)
Werkend	67 (34.5)	34 (18.9)
Anders	32 (16.5)	18 (10.0)
Opleidingsniveau		
Basisonderwijs	3 (1.5)	4 (2.2)
Spec. onderwijs	3 (1.5)	0 (0.0)
VMBO	34 (17.5)	29 (16.1)
HAVO	21 (10.8)	20 (11.1)
VWO	25 (12.9)	18 (10.0)
MBO/ROC	47 (24.2)	47 (26.1)
HBO	44 (22.7)	45 (25.0)
Universiteit	11 (5.7)	13 (7.2)
Anders	6 (3.0)	4 (2.2)
Wonen in gemeente Hengelo		
Ja	124 (63.9)	123 (68.3)
Nee	68 (35.1)	56 (31.1)
Missing	2 (1.0)	1 (0.6)

3.2. Roken

Van de mannelijke respondenten rookt 67.2% en van de vrouwelijke respondenten rookt 49.1%. Verder rookt 54.2% van de mannen (n=104) en 35.0% van de vrouwen (n=62) dagelijks (zie tabel 3.2.). Tijdens uitgaan rookt 73.1% van de mannen en 52.9% van de vrouwen. 56.3% (n=107) van de mannen en 36.0% (n=64) van de vrouwen rookt altijd tijdens uitgaan. In totaal rookt 26.6% van de mannen en 45.2% van de vrouwen nooit en ook tijdens uitgaan rookt 26.8% van de mannen en 47.2% van de vrouwen nooit.

Tabel 3.2. Roken onder uitgaande jongeren in Hengelo in de leeftijdscategorie 15-24 jaar

	Nee, nooit n (%)	Nee, maar heb ooit wel gerookt n (%)	Ja, af en toe tot vaak n (%)	Ja, altijd n (%)
Dagelijks roken				
<i>Mannen (n=192)</i>	51 (26.6)	12 (6.3)	25 (13.0)	104 (54.2)
<i>Vrouwen (n=177)</i>	80 (45.2)	10 (5.7)	25 (14.1)	62 (35.0)
Tijdens uitgaan				
<i>Mannen (n=190)</i>	51 (26.8)	0 (0.0)	32 (16.8)	107 (56.3)
<i>Vrouwen (n=178)</i>	84 (47.2)	0 (0.0)	30 (16.9)	64 (36.0)

3.3.1. Prevalentie alcoholgebruik

Van de mannelijke respondenten (n= 182) heeft 98.3% ooit alcohol gedronken en onder de vrouwen (n=176) is dit percentage ook 98.3%. Slechts een kleine groep mannen en vrouwen hebben nooit alcohol gedronken, deze percentages zijn respectievelijk 1.7% en 1.7%.

Tabel 3.3. Ooit gebruik van alcohol onder uitgaande jongeren in de leeftijdscategorie 15-24 jaar

	Nee n (%)	Ja n (%)
<i>Mannen (n=182)</i>	3 (1.7)	179 (98.3)
<i>Vrouwen (n=176)</i>	3 (1.7)	173 (98.3)

3.3.2. Alcoholconsumptie uitgaansavond

De totale alcoholconsumptie op een gemiddelde uitgaansavond is gemiddeld 14.0 glazen (95% CI= 13.0, 15.0). Het CBS spreekt van zwaar drinken of bingedrinking als er minstens 6 glazen alcohol per keer worden gedronken (CBS, 2006). Een gemiddeld aantal van 14.0 glazen ligt dus ver boven de norm van bingedrinking. De totale alcoholconsumptie onder de uitgaande jongeren in Hengelo wordt niet alleen binnen de uitgaanssetting gedronken, ook drinken jongeren al in voordat zij de stad in gaan. Hier zal op in worden gegaan in 3.3.3 en 3.3.4 waar het indrinken en het drinken in de stad worden behandeld. Verder zijn de resultaten

onderverdeeld in een gemiddelde uitgaansavond en de onderzoek uitgaansavond in Hengelo en is onderverdeeld in mannen en vrouwen.

Op een gemiddelde uitgaansavond drinken van de totaal 173 mannelijke respondenten, acht mannen (4.6%) minder dan zes glazen alcohol op een gemiddelde uitgaansavond. De overige 165 mannen, wat 95.4% is, betreffen de bingedrinkers.

Van de totaal 158 vrouwelijke respondenten, drinken er 42 vrouwen (26.6%) minder dan zes glazen alcohol op een gemiddelde uitgaansavond. De overige 116 vrouwen (73.4%) betreffen de bingedrinkers.

Op de onderzoek uitgaansavond in Hengelo hebben van de 175 mannelijke respondenten, 57 mannen (32.6%) in totaal minder dan zes glazen alcohol gedronken op het moment van de afname van de vragenlijst op de onderzoeksavond in Hengelo. De overige 118 mannen (67.4%) betreffen de bingedrinkers.

Van de 162 vrouwelijke respondenten, hebben 118 vrouwen (72.8%) minder dan zes glazen alcohol gedronken op het moment van afname van de vragenlijst op de onderzoeksavond in Hengelo. De overige 44 vrouwen (27.2%) betreffen de bingedrinkers.

3.3.3. Het indrinken onder jongeren

Het gemiddelde aantal glazen alcohol dat geconsumeerd wordt op een uitgaansavond wordt niet alleen binnen de uitgaanssetting genuttigd, ook wordt er door hen voorafgaand aan het stappen, alcohol gedronken wat onder indrinken verstaan wordt. Van de mannen geeft 90.7% (n=165) aan dat zij voorafgaand aan een gemiddelde stapavond indrinken. Van alle mannen drinkt 36.3% (n=66) altijd indrinkt. Van de vrouwen drinkt 77.9% (n=134) in, waarvan 7.6% (13) altijd.

Mannen beginnen vroeger op de avond met indrinken dan vrouwen. 42.4% (n=70) van de mannen die indrinken (n=165) begint rond 20:00 en 15.8% (n=26) van de mannen die indrinken begint om 16:00 met indrinken. Van de vrouwen die indrinken (n=134) begint 57.5% (n=77) rond 22:00 met indrinken en 35.1% (n=47) begint om 20:00 en 5.2% (n=7) geeft aan later dan 22:00 te beginnen.

Tijdens de afname op de uitgaansavond in Hengelo heeft 86.3% (n=157) van de mannen ingedronken. 10.5% (n=18) heeft vier glazen gehad en 14.5% (n=25) heeft zeven tot tien glazen ingedronken. Gemiddeld hebben de mannen op deze avond 5.56 glazen (95% CI=

4.97, 6.15) ingedronken. Onder de vrouwen heeft 55.2% (n=95) ingedronken op de avond van het onderzoek. 10.5% (n=18) had één glas gedronken. Gemiddeld hebben de vrouwen op deze avond 3.91 (95% CI= 3.20, 4.61) glazen ingedronken.

Tabel 3.4. Het indrinken onder uitgaande jongeren in Hengelo, in de leeftijdscategorie 15-24 jaar

	Nee, nooit n (%)	Ja, af en toe n (%)	Ja, vaak n (%)	Ja, altijd n (%)
<i>Mannen (n=182)</i>	17 (9.3)	54 (29.7)	45 (24.7)	66 (36.3)
<i>Vrouwen (n=172)</i>	38 (22.1)	89 (51.7)	32 (18.6)	13 (7.6)

Tabel 3.5. Tijdstip waarop de uitgaande jongeren in Hengelo beginnen met indrinken

	Rond 16:00 n (%)	Rond 18:00 n (%)	Rond 20:00 n (%)	Rond 22:00 n (%)	Later n (%)
<i>Mannen (n=163)</i>	26 (16.0)	17 (10.4)	70 (42.9)	42 (25.8)	8 (4.9)
<i>Vrouwen (n=134)</i>	1 (0.7)	3 (2.2)	47 (35.1)	77 (57.5)	7 (5.2)

3.3.4. Alcoholconsumptie in de stad

Tijdens het uitgaan in de stad drinkt 99.4% van de mannen (n=181) en 95.9% van de vrouwen (n=165) wel eens alcohol. Van alle mannen (n=182) drinkt 78.0% altijd alcohol in de stad tijdens uitgaan en van alle vrouwen (n=172) betreft dit 52.9%. Verder heeft 17.6% mannen (n=32) zeven tot tien glazen gedronken sinds zij in de stad zijn. Het gemiddelde aantal glazen dat de mannen hebben gedronken in de stad op de onderzoek uitgaansavond in Hengelo betreft 6.32 (95% CI= 5.72, 6.92) glazen. De vrouwen drinken minder alcohol tijdens uitgaan; iets meer dan een vijfde deel (n=42) heeft nog niets gedronken en iets meer dan een vijfde deel (n=40) heeft één glas gedronken op het moment van afname tijdens de uitgaansavond in Hengelo. Het gemiddeld aantal glazen dat de vrouwen drinken in de stad op de onderzoek uitgaansavond in Hengelo betreft 4.51 (95% CI= 3.83, 5.18). In bijlage 1 wordt een overzichtelijk schema weergegeven waaruit af te lezen valt hoeveel de jongeren hebben gedronken.

Tabel 3.6. Frequentie van alcoholgebruik op een gemiddelde uitgaansavond, in de leeftijdscategorie 15-24

	Nee, nooit n (%)	Ja, af en toe n (%)	Ja, vaak n (%)	Ja, altijd n (%)
<i>Mannen (n=182)</i>	1 (0.6)	12 (6.6)	27 (14.8)	142 (78.0)
<i>Vrouwen (n=172)</i>	7 (4.1)	27 (15.7)	47 (27.3)	91 (52.9)

3.4.1. Prevalentie drugsgebruik

Het aantal jongeren dat ooit soft- en/of harddrugs heeft gebruikt betreft 63.9% van de mannen (n=124) en 46.1% van de vrouwen (n=83).

3.4.2. Prevalentie hasj- wietgebruik

Tabel 3.7. geeft de prevalentie van hasj en wietgebruik aan. Uit deze tabel blijkt dat 37.7% van de mannen (n=73) en 55.6% van de vrouwen (n=180) nooit in zijn leven hasj of wiet heeft gebruikt, wat maakt dat 62.4% (n=121) van de mannen en 44.4% (n=80) van de vrouwen ooit hasj/ of wiet heeft geprobeerd. Van de mannen heeft meer dan een vijfde deel (22.7%) 40 of meer gelegenheden in zijn hele leven gehad, waarbij hasj of wiet is gebruikt. Bij vrouwen heeft 9.4% meer dan 40 gelegenheden gehad.

Actueel gebruik; de jongeren die ooit drugs hebben gebruikt, hebben in de laatste vier weken gemiddeld 4.3 gelegenheden gehad, waarin hasj of wiet is gebruikt.

Tabel 3.7. Aantal gelegenheden waarin jongeren in de leeftijdscategorie 15-24 jaar, wiet gebruiken

Gelegenheden hasj/ wiet gebruik	0 n (%)	1-2 n (%)	3-4 n (%)	5-7 n (%)	8-10 n (%)	11-19 n (%)	20-39 n (%)	40 + n (%)
Hele leven								
Mannen (n=194)	73 (37.7)	18 (9.2)	17 (8.8)	8 (4.1)	15 (7.8)	8 (4.1)	11 (5.7)	44 (22.7)
Vrouwen (n=180)	100(55.6)	20 (11.1)	16 (8.9)	8 (4.5)	10 (5.6)	6 (3.3)	3 (1.7)	17 (9.4)
Laatste 12 maand								
Mannen (n=194)	113(58.3)	23 (11.9)	11 (5.7)	7 (3.6)	11 (5.7)	2 (1.0)	9 (4.6)	18 (9.3)
Vrouwen (n=180)	135(75.0)	19 (10.6)	11 (6.1)	4 (2.2)	6 (3.3)	0 (0.0)	2 (1.1)	3 (1.7)
Laatste 4 weken								
Mannen (n=194)	134(69.0)	20 (10.3)	5 (2.5)	11 (5.6)	8 (4.1)	2 (1.0)	5 (2.6)	9 (4.6)
Vrouwen (n=180)	158(87.7)	11 (6.2)	5 (2.8)	1 (0.6)	5 (2.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)

Gebruik tijdens uitgaan; op een gemiddelde uitgaansavond geeft 66.5% van de jongeren (n=129) aan dat zij geen hasj of wiet gebruiken. Wanneer jongeren wel gebruiken, dan is dit voornamelijk 0.2 tot 0.4 gram (9.2%) hasj of wiet. Op de onderzochte uitgaansavond in Hengelo geeft 84.0% (n=163) van alle mannen (n=194) aan niets te gaan gebruiken. 15.8% van de mannen (n= 31) verwacht hasj of wiet te gaan gebruiken op de onderzoeksavond en van alle vrouwen (n=180) verwacht 3.5% (n=6) op de onderzoeksavond te gaan gebruiken.

Tabel 3.8. Hasj/ wiet (te verwachten) gebruik onder uitgaande jongeren in de leeftijdscategorie 15-24 in het uitgaansleven van Hengelo

Aantal gram	0 n (%)	0.2 - 0.4 n (%)	0.6 - 0.8 n (%)	1 n (%)	1.2- 2 n (%)	2.2 -2.8 n (%)	3+ n (%)
Aantal gram hasj/ wiet per avond							
Mannen (n=194)	129 (66.5)	18 (9.2)	11 (5.6)	10 (5.2)	15 (7.7)	2 (1.0)	9 (4.6)
Vrouwen (n=180)	148 (82.2)	22 (12.2)	2 (1.1)	1 (0.5)	3 (1.7)	1 (0.5)	3 (1.7)
Verwachting van gebruik							
Mannen (n=194)	163 (84.0)	6 (3.1)	2 (1.0)	3 (1.5)	14 (7.1)	0 (0.0)	6 (3.1)
Vrouwen (n=180)	174 (96.7)	2 (1.1)	1 (0.6)	1 (0.6)	0 (0.0)	2 (1.2)	0 (0.0)

3.4.3. Harddrugsgebruik uitgaande jongeren

Tabel 3.9. geeft de frequentie weer van (hard)drugs gebruik onder jongeren. De tabel is onderverdeeld in jongeren die nog nooit, ooit of recent gebruiken. Vervolgens worden de recent gebruikers toegelicht in jaar, maand of wekelijks gebruik. Het blijkt dat XTC en cocaïne de meest gebruikte recente drugs zijn onder de uitgaande jongeren.

Tabel 3.9. Frequentie van druggebruik in nooit, ooit of recent gebruik (en actueel gebruik) onder uitgaande jongeren in Hengelo in de leeftijdscategorie 15-24 jaar, waarbij de recente gebruikers worden toegelicht in jaar, maand en wekelijks gebruik.

	Nooit n (%)	Ooit gebruikt nu niet meer n (%)	Recent gebruik (laatste jaar) n (%)	Eén of aantal keer per jaar n (%)	Eén of aantal keer per maand n (%)	Ongeveer eens per week n (%)	Meerdere keren per week n (%)
XTC							
Mannen (n=194)	153 (78.9)	16 (8.2)	25 (12.9)	13 (6.7)	6 (3.1)	2 (1.0)	4 (2.1)
Vrouwen (n=180)	168 (93.4)	5 (2.8)	6 (3.4)	3 (1.7)	2 (1.1)	1 (0.6)	0 (0.0)
Cocaïne							
Mannen (n=194)	161 (83.0)	13 (6.7)	19 (9.8)	6 (3.1)	3 (1.5)	4 (2.1)	6 (3.1)
Vrouwen (n=180)	168 (93.4)	8 (4.4)	4 (2.3)	3 (1.7)	1 (0.6)	0 (0.0)	0 (0.0)
Hall. paddenstoeltjes							
Mannen (n=194)	165 (85.1)	11 (5.7)	18 (9.2)	13 (6.7)	2 (1.0)	2 (1.0)	1 (0.5)
Vrouwen (n=180)	170 (94.4)	7 (3.9)	3 (1.7)	2 (1.1)	1 (0.6)	0 (0.0)	0 (0.0)
Amfetamine							
Mannen (n=194)	170 (87.6)	10 (5.2)	14 (7.3)	4 (2.1)	4 (2.1)	2 (1.0)	4 (2.1)
Vrouwen (n=180)	169 (93.9)	3 (1.7)	8 (4.5)	5 (2.8)	2 (1.1)	0 (0.0)	1 (0.6)
Poppers							
Mannen (n=194)	172 (88.6)	16 (8.2)	6 (3.0)	3 (1.5)	1 (0.5)	1 (0.5)	1 (0.5)
Vrouwen (n=180)	172 (95.6)	3 (1.7)	5 (2.8)	2 (1.1)	2 (1.1)	1 (0.6)	0 (0.0)
Stackers							
Mannen (n=194)	187 (96.4)	2 (1.0)	5 (2.5)	1 (0.5)	1 (0.5)	1 (0.5)	2 (1.0)
Vrouwen (n=180)	174 (96.3)	2 (1.1)	4 (2.3)	0 (0.0)	1 (0.6)	1 (0.6)	2 (1.1)
Ketamine							
Mannen (n=194)	184 (94.9)	4 (2.1)	5 (2.5)	1 (0.5)	2 (1.0)	1 (0.5)	1 (0.5)
Vrouwen (n=180)	176 (97.8)	1 (0.6)	3 (1.7)	1 (0.6)	2 (1.1)	0 (0.0)	0 (0.0)

GHB								
Mannen (n=194)	183 (94.3)	7 (3.6)	4 (2.0)	1 (0.5)	0 (0.0)	1 (0.5)	2 (1.0)	
Vrouwen (n=180)	177 (98.3)	1 (0.6)	2 (1.2)	1 (0.6)	1 (0.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	
Heroïne								
Mannen (n=194)	189 (97.4)	1 (0.5)	4 (2.0)	0 (0.0)	1 (0.5)	2 (1.0)	1 (0.5)	
Vrouwen (n=180)	177 (98.3)	1 (0.6)	2 (1.2)	0 (0.0)	2 (1.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	
LSD								
Mannen (n=194)	186 (95.9)	5 (2.6)	3 (1.5)	1 (0.5)	1 (0.5)	0 (0.0)	1 (0.5)	
Vrouwen (n=180)	178 (98.9)	0 (0.0)	2 (1.2)	1 (0.6)	1 (0.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	
Crack								
Mannen (n=194)	188 (96.9)	3 (1.5)	2 (1.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.5)	1 (0.5)	
Vrouwen (n=180)	176 (97.8)	2 (1.1)	2 (1.2)	0 (0.0)	1 (0.6)	1 (0.6)	0 (0.0)	

XTC en cocaïne zijn de meest gebruikte recente drugs. De XTC- gebruikende mannen nemen, indien zij gebruiken, gemiddeld twee pillen per avond en de XTC- gebruikende vrouwen nemen er gemiddeld één op een uitgaansavond. Onder de cocaïne- gebruikende mannen wordt één gram per avond gebruikt en onder cocaïne- gebruikende vrouwen is dit tussen 0.2 en 0.8 gram. Naast het gebruik van XTC en cocaïne komen hallucinogene paddenstoelen en Amfetamine op de derde en vierde plaats van meest gebruikte recente drugs.

3.4.4. Drugs gebruik uitgaansavond

Op de onderzochte uitgaansavond Hengelo hadden, op het moment van de afname van de vragenlijst, 35 mannen (18.4% van het totaal) en 8 vrouwen (4.4% van het totaal) drugs gebruikt, waarbij voornamelijk hasj en wiet gebruikt is.

Op de uitgaansavond in Hengelo verwacht 4.0% van de mannen (n=8) en 1.8% van de vrouwen (n=3) XTC te gaan gebruiken en verwacht 3.0% van de mannen (n=6) en 1.2% van de vrouwen (n=2) cocaïne te gaan gebruiken.

3.5. Combigebruik

Van alle mannelijke respondenten (n=194) combineren er 75 mannen (38.7%) *alcohol met andere drugs*. Van alle mannelijke respondenten (n=194) wordt de combinatie alcohol met wiet door 24.7% gebruikt (n=48), alcohol met XTC door 9.8% (n=19), alcohol met cocaïne door 6.7% (n=13) en alcohol met speed wordt door 6.2% (n=12) gebruikt.

Van de vrouwelijke respondenten (n=180) combineert 14.4% (n=26) *alcohol met andere drugs*. Van alle vrouwelijke respondenten (n=180) wordt de combinatie alcohol met wiet door 10.0% (n=18) gebruikt, alcohol met XTC door 1.7% (n=3), alcohol met cocaïne door 2.2% (n=4) en alcohol met speed gebruikt 1.7% (n=3).

Van de mannelijke respondenten (n=194) combineren er 26 mannen (13.4%) *drugs met andere drugs*. Van alle mannelijke respondenten (n=194) wordt wiet met XTC door 7.2% (n=14) gecombineerd, XTC met amfetamine door 1.5% (n=3), XTC met cocaïne door 2.6% (n=5) en 4.1% (n=8) gebruikt andere combinaties zoals pep en ketamine.

Van alle vrouwelijke respondenten (n=180) combineren er 7 vrouwen (3.9%) *drugs met andere drugs*. Van alle vrouwelijke respondenten (n=180) wordt wiet met XTC door 2.2% (n=4) gecombineerd, XTC en amfetamine door 0.6% (n=1) en pep en ketamine wordt door 1.1% (n=2) gecombineerd.

3.6. Drugsbezit tijdens uitgaan Hengelo en plaatsen van drugsgebruik

Van de mannelijke respondenten (n=194) gaven 35 mannen aan dat zij drugs op zak hadden tijdens de uitgaansavond in Hengelo, dit betreft 18.0% van het totale aantal mannelijke respondenten. Van de vrouwelijke respondenten (n=180) gaven 5 vrouwen aan dat zij drugs op zak hadden en dit betreft 2.8% van het totale aantal vrouwelijke respondenten.

Verder geven 27 mannen (13.9%) en 4 vrouwen (2.2%) aan dat zij wel eens drugs verkopen op een gemiddelde uitgaansavond.

De vraag over de plaats waar drugs gebruikt wordt in Hengelo is door 146 mannen en 88 vrouwen beantwoord. In Hengelo wordt door 19.2% van de mannen (n=28) en 15.9% van de vrouwen (n=14) drugs op straat gebruikt. Verder wordt ook thuis drugs gebruikt door 11.6% van de mannen (n=17) en 11.4% van de vrouwen (n=10). Naast deze plaatsen wordt ook in discotheken drugs gebruikt door 5.5% mannen (n=8) en 3.4% vrouwen (n=3). Verder geeft een enkeling aan, drugs te gebruiken in het park, bij anderen thuis, bij de Thiemsbrug of op school.

HOOFDSTUK 4 Resultaten evenement Hengelo

In dit hoofdstuk worden gegevens weergegeven rondom middelengebruik bij het evenement. Er wordt eerst ingegaan op de demografische gegevens van de respondenten. Daarna wordt ingegaan op roken, alcohol en drugsgebruik. Ten aanzien van drugsgebruik wordt onderscheid gemaakt tussen hasj- en wietgebruik en harddrugsgebruik.

4.1. Respons en achtergrondvariabelen

Het onderzoek dat tijdens het evenement is uitgevoerd betreft een totaal van 101 respondenten, waaronder 62 mannen (60.8%) en 39 vrouwen (38.2%). De gemiddelde leeftijd van de mannen is 20.2 jaar (95% CI= 19.6, 20.8) en van de vrouwen is de gemiddelde leeftijd 19.1 jaar (95% CI= 18.3, 20.0). Onderstaand schema geeft een overzicht van de respondenten.

Tabel 4.1. Demografische kenmerken (N=101)

	Man N=62 n (%)	Vrouw N=39 n (%)
Geslacht	62 (61.4)	39 (38.6)
Leeftijd jongeren		
15	0 (0.0)	2 (5.3)
16	2 (3.3)	3 (7.9)
17	8 (13.1)	8 (21.1)
18	10 (16.4)	5 (13.2)
19	7 (11.5)	4 (10.5)
20	5 (8.2)	4 (10.5)
21	7 (11.5)	3 (7.9)
22	10 (16.4)	4 (10.5)
23	6 (9.8)	4 (10.5)
24	6 (9.8)	1 (2.6)
Missing	1 (1.6)	1 (2.6)
Dagelijkse activiteit		
Studerend	19 (30.6)	17 (43.6)
Werkend	29 (46.8)	11 (28.2)
Anders	14 (22.6)	11 (28.2)
Opleidingsniveau		
Basisonderwijs	1 (1.6)	1 (1.6)
Spec. onderwijs	3 (4.8)	1 (1.6)
VMBO	14 (22.6)	17 (43.6)
HAVO	8 (12.9)	3 (7.7)
VWO	6 (9.7)	1 (2.6)
MBO/ROC	16 (25.8)	11 (28.2)
HBO	10 (16.1)	5 (12.8)
Universiteit	1 (1.6)	0 (0.0)
Anders	3 (4.8)	0 (0.0)
Wonen in gemeente Hengelo		
Ja	17 (27.4)	10 (25.6)
Nee	43 (69.4)	29 (74.4)
Missing	2 (3.2)	0 (0.0)

4.2. Roken

Van de mannelijke evenementbezoekers rookt 77.4% van de mannen en 84.2% van de vrouwen wel eens. 62.9% (n=39) van de mannen en 76.3% (n=29) van de vrouwelijke bezoekers dagelijks rookt. Tijdens evenementen rookt 80.4% van de mannen en 82.1% van de vrouwen wel eens. 65.6% van de mannen en 74.4% van de vrouwen rookt altijd tijdens evenementen. Verder rookt 19.7% van de mannen en 17.9% van de vrouwen nooit.

Tabel 4.2. Roken onder evenementbezoekers in Hengelo in de leeftijdscategorie 15-24 jaar

	Nee, nooit	Nee, maar ooit wel gerookt	Ja af en toe tot vaak	Ja, altijd
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
Dagelijks roken				
<i>Mannen (n=62)</i>	13 (21.0)	1 (1.6)	9 (14.5)	39 (62.9)
<i>Vrouwen (n=37)</i>	6 (15.8)	0 (0.0)	3 (7.9)	29 (76.3)
Roken bij evenementen				
<i>Mannen (n=61)</i>	12 (19.7)	n.v.t.	9 (14.8)	40 (65.6)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	7 (17.9)	n.v.t.	3 (7.7)	29 (74.4)

4.3.1. Prevalentie alcoholgebruik

Van de mannelijke respondenten heeft 95.0% (n=57) ooit alcohol gehad en alle vrouwelijke respondenten hebben ooit alcohol gehad. Er is dus slechts een kleine groep mannen die nooit alcohol heeft gehad.

Tabel 4.3. Ooit gebruik van alcohol onder evenementbezoekers in de leeftijdscategorie 15-24 jaar

	Nee	Ja
	n (%)	n (%)
<i>Mannen (n=60)</i>	3 (5.0)	57 (95.0)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	0 (0.0)	39 (100.0)

4.3.2. Alcoholconsumptie evenement

De totale alcoholconsumptie op een gemiddeld evenement is gemiddeld 15.1 glazen (95% CI= 12.7, 17.5). Het CBS (CBS, 2006) spreekt van bingedrinking als er minstens 6 glazen alcohol per keer worden gedronken. Een gemiddeld aantal van 15.1 glazen ligt dus boven de norm van bingedrinking. De totale alcoholconsumptie onder de evenementbezoekers in Hengelo wordt niet alleen binnen de uitgaanssetting gedronken, ook wordt er door de jongeren voorafgaand aan het evenement ingedronken. Hier zal op in worden gegaan in 4.3.3 en 4.3.4 waar het indrinken en het drinken bij het evenement worden behandeld. Verder zijn

de resultaten onderverdeeld in een gemiddeld evenement en het evenement in Hengelo en is onderverdeeld in mannen en vrouwen.

Op een gemiddeld evenementbezoek drinken van de totaal 46 mannelijke respondenten, zes mannen (13.0%) minder dan zes glazen alcohol bij een gemiddeld evenementbezoek. De overige 40 mannen (87.0%) betreffen bingedrinkers.

Van de totaal 33 vrouwelijke respondenten, drinken er zeven vrouwen (21.2%) minder dan zes glazen alcohol bij een gemiddeld evenementbezoek. De overige 26 vrouwen (78.8%) betreffen de bingedrinkers.

Tijdens het Evenement in Hengelo drinken van de 44 mannelijke respondenten, 15 mannen (34.1%) minder dan zes glazen alcohol bij het evenement in Hengelo. De overige 29 mannen (65.9%) betreffen de bingedrinkers.

Van de totaal 37 vrouwelijke respondenten, drinken er 22 vrouwen (59.5%) minder dan zes glazen alcohol bij het evenement in Hengelo. De overige 15 vrouwen (40.5%) betreffen de bingedrinkers.

4.3.3. Het indrinken onder evenementbezoekers

Van alle mannelijke evenementbezoekers (n=54) is door 35.2% (n=19) voorafgaand aan het evenement Hengelo ingedronken, zie hiervoor tabel 4.4. Van alle vrouwelijke evenementbezoekers (n=39) is door 25.6% (n=10) ingedronken. Verder is door 56.5% mannen (n=35) en 74.4% vrouwen (n=29) niet ingedronken voorafgaand aan het evenement.

Van de mannelijke respondenten heeft het grootste deel 8.1% (n=5) voorafgaand aan het evenement Hengelo meer dan 20 glazen ingedronken. Gemiddeld zijn er door de mannen 7.45 (95BI= 5.54, 9.36) glazen alcohol ingedronken voorafgaand aan het evenement. Van de vrouwelijke respondenten heeft het grootste deel, 10.3% (n=4) 2 glazen ingedronken. Gemiddeld zijn er door de vrouwen 3.23 (95BI= 1.78, 4.69) glazen ingedronken.

Van de mannen die voorafgaand aan het evenement hebben ingedronken (n=19) is 52.6% rond de klok van 10:00 begonnen. Van de vrouwen die hebben ingedronken (n=10) is 40.0% rond de klok van 10:00 en 40.0% rond de klok van 12:00 begonnen (het evenement Hengelo is om 10:00 s'ochtends begonnen en duurde tot 19:00).

Tabel 4.4. Het indrinken voorafgaand aan het evenement in Hengelo

	Nee n (%)	Ja n (%)
<i>Mannen (n=54)</i>	35 (64.8)	19 (35.2)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	29 (74.4)	10 (25.6)

Tabel 4.5. Tijdstip waarop de jongeren voor het evenement zijn begonnen met indrinken

	Rond 08:00 n (%)	Rond 10:00 n (%)	Rond 12:00 n (%)	Later n (%)
<i>Mannen (n=19)</i>	6 (31.6)	10 (52.6)	3 (15.8)	0 (0.0)
<i>Vrouwen (n=10)</i>	1 (10.0)	4 (40.0)	4 (40.0)	1 (10.0)

4.3.4. Alcoholconsumptie tijdens het evenement

Tijdens het evenement in Hengelo drinkt 90.7% van de mannen (n=49) alcohol. Een kleiner deel (9.3%) drinkt geen alcohol. Van de vrouwelijke respondenten drinkt 84.2% (n=32) alcohol en onder hen drinkt 15.8% niet (zie tabel 4.6.).

Verder heeft 16.7% van de mannen (n=9) op het moment dat de vragenlijst is afgenomen, meer dan twintig glazen alcohol gehad en 14.8% (n=8) van de mannen heeft zeven tot tien glazen gehad sinds zij bij het evenement Hengelo zijn. Gemiddeld hebben de mannen 8.9 (95% CI= 7.5, 10.3) glazen alcohol gedronken sinds zij bij het evenement Hengelo zijn. Van de vrouwelijke respondenten heeft 23.1% (n=9) niets gedronken. Daarnaast heeft 25.6% (n=10) vijf of zes glazen gedronken op het moment van afname van de vragenlijst, op het evenement. Gemiddeld hebben de vrouwen 4.62 (95% CI= 3.7, 5.6) glazen gedronken sinds zij bij het evenement Hengelo zijn. In bijlage 2 wordt een overzichtelijk schema weergegeven waaruit valt af te lezen hoeveel de jongeren hebben gedronken.

Tabel 4.6. Aantal jongeren dat alcohol drinkt tijdens het evenement in Hengelo

	Nee n (%)	Ja n (%)
<i>Mannen (n=54)</i>	5 (9.3)	49 (90.7)
<i>Vrouwen (n=38)</i>	6 (15.8)	32 (84.2)

4.4.1. Prevalentie drugsgebruik

Het totale aantal gebruikers dat ooit soft- en/of harddrugs heeft gebruikt betreft 69.4% van de mannen (n=43) en 82.1% van de vrouwen (n=32).

4.4.2. Prevalentie hasj- wietgebruik

Tabel 4.7. geeft de prevalentie aan van hasj en wietgebruik onder de evenementbezoekers. Uit deze tabel blijkt dat van alle mannelijke respondenten (n=62), 40.3% (n=25) nooit in zijn leven een gelegenheid heeft gehad waar hij hasj/ wiet heeft gebruikt. Van de mannelijke respondenten geeft 37.1% (n=23) aan meer dan 40 gelegenheden in zijn hele leven te hebben gehad, waarbij zij hasj of wiet hebben gebruikt.

Van alle vrouwelijke respondenten (n=39) heeft 20.5% (n=8) nooit in haar hele leven een gelegenheid gehad waarin zij hasj of wiet hebben gebruikt. Verder heeft 30.8% (n=12) meer dan 40 gelegenheden gehad in hun hele leven waarbij hasj/ wiet is gebruikt en 17.9% (n=7) heeft 8 tot 10 gelegenheden gehad in hun hele leven.

Actueel gebruik; het aantal gelegenheden die jongeren (die ooit drugs gebruikt hebben) in de laatste vier weken hebben gehad waarin zij hasj of wiet hebben gebruikt, is gemiddeld 8.2.

Van alle mannelijke respondenten (n=62) heeft 11.3% (n=7) en van alle vrouwelijk respondenten (n=39) heeft 5.1% (n=2) meer dan 40 gelegenheden gehad in de laatste 4 weken. Dit betekent dat er door hen dagelijks wiet of hasj gebruikt wordt.

Tabel 4.7. Aantal gelegenheden waarin evenementbezoekers in de leeftijdscategorie 15-24 jaar, wiet gebruiken

	0 n (%)	1-2 n (%)	3-4 n (%)	5-7 n (%)	8-10 n (%)	11-19 n (%)	20-39 n (%)	40 + n (%)
Hele leven								
<i>Mannen (n=62)</i>	25(40.3)	5 (8.0)	1 (1.6)	0 (0.0)	1 (1.6)	1 (1.6)	6 (9.7)	23 (37.1)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	8 (20.5)	0 (0.0)	1 (2.6)	4 (10.3)	7 (17.9)	2 (5.1)	5 (12.8)	12 (30.8)
Laatste 12 maand								
<i>Mannen (n=62)</i>	27(43.5)	7 (11.3)	2 (3.2)	2 (3.2)	6 (9.7)	3 (4.8)	3 (4.8)	12 (19.4)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	14(35.9)	4 (10.3)	2 (5.1)	7 (18.0)	6 (15.4)	2 (5.1)	1 (2.6)	3 (7.7)
Laatste 4 weken								
<i>Mannen (n=62)</i>	34(54.9)	8 (12.9)	2 (3.2)	4 (6.4)	5 (8.1)	1 (1.6)	1 (1.6)	7 (11.3)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	25(64.1)	5 (12.8)	1 (2.6)	2 (5.2)	4 (10.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (5.1)

Gebruik bij evenement Hengelo; voorafgaand aan het evenement heeft 17.6% van de mannen (n=11) en 5.2% van de vrouwen (n=2) hasj of wiet gebruikt, waarbij mannen gemiddeld 1.4 gram hebben gehad. Het aantal gram dat de 2 vrouwen hebben gehad, is 0.2 gram en 3 gram. Van de 62 mannelijke respondenten verwacht 17.7% (n=11) hasj of wiet te gaan gebruiken tijdens het evenement en van de 39 vrouwelijke respondenten verwacht 15.5% (n=6) te gaan gebruiken.

4.4.3. Harddrugsgebruik onder evenementbezoekers

Onderstaande tabel geeft de frequentie weer van (hard)drugs gebruik onder jongeren. De tabel is onderverdeeld in jongeren die nog nooit, ooit of recent gebruiken. Vervolgens worden de recent gebruikers toegelicht in jaar, maand of wekelijks gebruik. Het blijkt dat XTC, cocaïne en amfetamine de meest gebruikte recente drugs zijn onder de evenementbezoekers.

Tabel 4.8. Frequentie van druggebruik in nooit, ooit of recent gebruik (en actueel gebruik) onder evenementbezoekers in Hengelo in de leeftijdscategorie 15-24 jaar, waarbij de recente gebruikers worden toegelicht in jaar, maand of wekelijks gebruik.

	Totaal geen gebruik	Ooit gebruikt, nu niet meer	Recent gebruik (laatste jaar)	Eén of aantal keer per jaar	Eén of aantal keer per maand	Ongeveer eens per week	Vaker per week
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
XTC							
<i>Mannen (n=62)</i>	35 (56.4)	8 (12.9)	19 (30.6)	6 (9.7)	8 (12.9)	2 (3.2)	3 (4.8)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	20 (51.2)	7 (17.9)	12 (30.9)	6 (15.4)	4 (10.3)	1 (2.6)	1 (2.6)
Cocaïne							
<i>Mannen (n=62)</i>	39 (62.9)	5 (8.1)	18 (29.0)	7 (11.3)	3 (4.8)	5 (8.1)	3 (4.8)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	27 (69.2)	3 (7.7)	9 (23.1)	6 (15.4)	2 (5.1)	0 (0.0)	1 (2.6)
Amfetamine							
<i>Mannen (n=62)</i>	42 (67.8)	6 (9.7)	14 (22.6)	7 (11.3)	5 (8.1)	0 (0.0)	2 (3.2)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	24 (61.6)	4 (10.3)	11 (24.6)	6 (15.4)	3 (7.7)	0 (0.0)	2 (1.5)
Hall. paddestoeltjes							
<i>Mannen (n=62)</i>	46 (74.2)	9 (14.5)	7 (11.3)	7 (11.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	32 (82.0)	5 (12.8)	2 (5.1)	2 (5.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
GHB							
<i>Mannen (n=62)</i>	55 (88.7)	2 (3.2)	5 (8.0)	3 (4.8)	1 (1.6)	0 (0.0)	1 (1.6)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	36 (92.3)	2 (5.1)	1 (2.6)	1 (2.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
LSD							
<i>Mannen (n=62)</i>	57 (91.9)	1 (1.6)	4 (6.4)	2 (3.2)	1 (1.6)	0 (0.0)	1 (1.6)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	36 (92.3)	1 (2.6)	2 (5.1)	1 (2.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (2.6)
Poppers							
<i>Mannen (n=62)</i>	52 (83.9)	7 (11.3)	3 (4.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (1.6)	2 (3.2)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	33 (84.6)	4 (10.3)	2 (5.1)	2 (5.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
Crack							
<i>Mannen (n=62)</i>	58 (93.6)	1 (1.6)	3 (4.8)	1 (1.6)	0 (0.0)	1 (1.6)	1 (1.6)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	36 (92.3)	1 (2.6)	2 (5.1)	1 (2.6)	1 (2.6)	0 (0.0)	0 (0.0)
Stackers							
<i>Mannen (n=62)</i>	57 (91.9)	3 (4.8)	2 (3.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (1.6)	1 (1.6)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	37 (94.8)	1 (2.6)	1 (2.6)	1 (2.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
Ketamine							
<i>Mannen (n=62)</i>	58 (93.5)	2 (3.2)	2 (3.2)	1 (1.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (1.6)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	38 (97.4)	1 (2.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
Heroïne							
<i>Mannen (n=62)</i>	60 (96.8)	1 (1.6)	1 (1.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (1.6)
<i>Vrouwen (n=39)</i>	37 (94.9)	1 (2.6)	1 (2.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (2.6)

XTC, cocaïne en Amfetamine zijn de meest gebruikte recente drugs door de evenementbezoekers. Het gebruik van de twee meest gebruikte middelen zijn voorafgaand en tijdens het evenement Hengelo worden onderzocht.

XTC; van alle mannelijke respondenten (n=62) heeft 6.4% (n=4) voorafgaand aan het evenement Hengelo XTC gehad. Geen enkele vrouw heeft voorafgaand aan het evenement XTC gehad. De mannen die hebben gebruikt namen voornamelijk één pil.

Van de mannen verwacht 12.8% (n=8) dat zij tijdens het evenement Hengelo (nog meer) XTC nemen en van de vrouwen verwacht 2.6% (n=1) XTC te nemen.

Cocaïne; van alle mannelijke respondenten heeft 4.8% (n=3) en van alle vrouwelijke respondenten heeft 1.6% vrouwen (n=1) voorafgaand aan het evenement Hengelo cocaïne gehad. De mannen die hebben gebruikt hadden ongeveer drie gram gehad.

Van alle mannelijke respondenten (n=62) verwacht 11.2% (n=7) dat zij tijdens het evenement Hengelo (nog meer) cocaïne gaan gebruiken en van de vrouwelijke respondenten (n=39) verwacht 5.2% (n=2) (nog meer) cocaïne te gaan gebruiken.

4.5. Combigebruik

Van alle mannelijke respondenten (n=62) combineren er 35 mannen (56.5%) *alcohol met andere drugs*. De combinaties alcohol met XTC wordt door 22.6% (n=14) gebruikt, ook combineert 22.6% (n=14) amfetamine en alcohol en alcohol met wiet wordt door 21.0% (n=13) gebruikt.

Van alle vrouwelijke respondenten (n=39) combineren er 18 vrouwen (46.2%) *alcohol met andere drugs*. De combinatie alcohol met wiet wordt door 17.9% (n=7) gebruikt, alcohol met XTC wordt ook door 17.9% (n=7) gebruikt, 12.8% (n=5) combineert alcohol met cocaïne en 10.3% (n=4) combineren alcohol met amfetamine.

Van alle mannelijke respondenten (n=62) combineren er 19 mannen (30.6%) *drugs met andere drugs*. Wiet met XTC wordt door 19.4% (n=12) gecombineerd, XTC met amfetamine door 11.3% (n=7), XTC met cocaïne door 8.1% (n=5) en amfetamine, XTC en ketamine door 6.5% (n=4).

Van alle vrouwelijke respondenten (n=39) combineren er 11 vrouwen (28.2%) *drugs met andere drugs*. XTC met cocaïne wordt door 12.8% (n=5) gecombineerd, wiet met XTC

door 10.3% (n=4), XTC met amfetamine door 10.3% (n=4) en amfetamine en ketamine door 7.7% (n=3).

4.6. Drugsbezit tijdens evenement Hengelo

Tijdens het evenement Hengelo gaf 21.0% van de mannen (n=13) en 25.6% van de vrouwen (n=10) aan dat zij drugs op zak hebben. Verder gaf 9.7% (n=6) van alle mannelijke respondenten (n=62) en 25.6% (n=10) van alle vrouwelijke respondenten (n=39) aan dat zij wel eens drugs verkopen tijdens evenementen.

HOOFDSTUK 5 Vergelijking uitgaansleven en evenement

5.1. Verschil in middelengebruik bij uitgaan en evenement

Er is weinig verschil in *demografische kenmerken* van de respondenten. Er zijn geen verschillen gevonden ten aanzien van het geslacht, de leeftijd, dagelijkse activiteiten (studeren of werken) en het geboorteland van de respondenten. Wel zijn de bezoekers van het evenement significant lager opgeleid in vergelijking met de uitgaansgroep ($F=6.48, p<.01$). Daarnaast komen er relatief meer respondenten van het uitgaansleven uit gemeente Hengelo ($F=8.41, p<.05$).

Met betrekking tot *roken* is er tussen de bezoekers van het evenement en het uitgaansleven geen significant verschil in dagelijks roken. Wel roken de evenementbezoekers significant meer sigaretten of shag tijdens het evenement, dan de jongeren roken in de stad tijdens het uitgaan ($F=6.69, p<.01$).

Met betrekking tot *alcohol* is er tussen de twee locaties geen verschil in het aantal jongeren dat ooit alcohol heeft gedronken. Ook is er geen verschil in het aantal glazen dat er op een gemiddelde uitgaansavond of een gemiddeld evenementbezoek, in totaal gedronken wordt. Op een uitgaansavond in Hengelo betreft dit een gemiddeld van 14.0 glazen en bij het evenement betreft dit in totaal gemiddeld 15.1 glazen. Voor wat betreft indrinken is hierin voor een gemiddelde avond tevens geen verschil, maar wel zijn het aantal glazen dat bij een gemiddeld evenement gedronken wordt groter dan het aantal glazen dat tijdens een gemiddelde avond in de stad gedronken wordt ($F=18.94, p<.001$). Voor wat betreft indrinken is er geen verschil te zien op de avond van de afname in het uitgaansleven in Hengelo en het evenement Hengelo. Wel hebben de evenementbezoekers meer gedronken sinds zij bij het evenement zijn ($F=11.26, p<.001$).

Met betrekking tot *hasj of wietgebruik* hebben de evenementbezoekers in de laatste vier weken gemiddeld 8.2 gelegenheden gehad waarin zij hasj of wiet gebruikten. Dit is significant meer dan de uitgaande jongeren die er 4.3 hadden ($F=6.78, p<.01$). Ook verwachten de jongeren van het evenement significant meer hasj of wiet te gaan gebruiken, namelijk 0.6 gram tijdens het evenement in vergelijking met de drugs die jongeren op de uitgaansleven verwachten te gebruiken. Dit betreft 0.3 gram ($F=23.37, p<.001$).

Met betrekking tot *harddrugs* gebruikten de evenementbezoekers in het afgelopen jaar iets meer dan de uitgaande jongeren. Dit verschil is echter niet significant ($F=2.96, p=.086$). Zowel onder uitgaande jongeren als door de evenementbezoekers worden XTC en cocaïne het

meest gebruikt en het gebruik van beide middelen is significant groter onder de evenementbezoekers. Voor XTC is het verschil nog groter ($F=53.77$, $p<.001$) dan voor cocaïne ($F=31.79$, $p<.001$).

Uit de resultaten blijkt tevens dat jongeren verwachten tijdens het uitgaan of het evenement drugs te gebruiken. Deze verwachting die de jongeren aangeven over hun drugsgebruik tijdens het evenement of uitgaansleven, zegt iets over de beschikbaarheid van het middel. Om deze reden is jongeren gevraagd of zij drugs bezitten. De resultaten over deze gegevens staan vermeld bij het uitgaansleven en de evenementbezoekers. Zo blijkt dat er een aantal jongeren wel middelen op zak hebben. De jongeren van het evenement geven aan meer drugs bij zich te hebben ($F=9.38$, $p<.01$) dan de jongeren van het uitgaansleven. Ook geven de jongeren van het evenement significant vaker ($F=4.68$, $p<.05$) aan dat zij drugs verkopen, in vergelijking met de jongeren van het uitgaansleven.

Met betrekking tot *combigebruik* combineren de jongeren op het evenement meer drugs en alcohol ($F=15.02$, $p<.001$) en combineren vaker drugs met andere drugs ($F=21.55$, $p<.001$), in vergelijking met de jongeren in het uitgaansleven.

HOOFDSTUK 6 Incidenten

Dit hoofdstuk zal gaan over incidenten. Er worden acht incidenten behandeld, namelijk het krijgen van een black out, bewustzijn verliezen, in paniek raken, agressief worden, vechtpartijen, onveilige seks hebben, vernielingen en EHBO nodig zijn. Er is bij de jongeren in het uitgaansleven en bij het evenement onderzocht of zij betrokken zijn geweest bij de incidenten. Hierbij werd tevens gevraagd onder invloed van welk middel zij waren tijdens een dergelijk incident. Wanneer dit behandeld is, zal worden onderzocht of er een verband is tussen persoonlijkheden en het meemaken van incidenten.

6.1. Incidenten

Zoals in tabel 6.1. valt af te lezen is er geen significant verschil tussen het al dan niet betrokken zijn geweest bij incidenten en hun locatie (uitgaansleven of evenement). Voor wat betreft de locatie is er dus geen groter risico op het al dan niet meemaken van een incident. De incidenten zullen om deze reden voor de totale onderzoeksgroep worden besproken.

Tabel 6.1. Het verschil in voorkomen van incidenten per locatie

	N=	Gemiddelde	F	p=
Black out				
<i>Uitgaan</i>	361	1.18	1.574	.210
<i>Evenement</i>	90	1.12		
Bewustzijn verloren				
<i>Uitgaan</i>	361	1.14	.193	.661
<i>Evenement</i>	91	1.12		
Paniek geraakt			1.046	.307
<i>Uitgaan</i>	358	1.14		
<i>Evenement</i>	89	1.10		
Agressief			.023	.879
<i>Uitgaan</i>	361	1.32		
<i>Evenement</i>	91	1.33		
Vechtpartij			1.767	.184
<i>Uitgaan</i>	357	1.31		
<i>Evenement</i>	88	1.24		
Onveilig seks			.742	.390
<i>Uitgaan</i>	357	1.21		
<i>Evenement</i>	90	1.17		
Vandalisme			.655	.419
<i>Uitgaan</i>	360	1.22		
<i>Evenement</i>	90	1.26		
EHBO nodig			.000	.988
<i>Uitgaan</i>	354	1.09		
<i>Evenement</i>	88	1.09		

6.2. Prevalentie van incidenten

De incidenten waarbij jongeren betrokken zijn geweest, en de middelen die zij als oorzaak zien, worden in tabel 6.2. gepresenteerd. 39.2% (n=94) van de mannen waren betrokken bij agressie, 39.7% (n=93) bij vechtpartijen, 39.9% (n=95) bij vandalisme en 22.0% (n=52) bij onveilige seks. 23.2% (n=47) van de vrouwen waren betrokken bij agressie. Verder is 18.0% (n=37) betrokkene geweest bij een black out, 17.3% (n=35) bij vechtpartijen en 15.8% (n=32) bij onveilige seks.

Tabel 6.2. Betrokkenheid bij incidenten en onder invloed van welk middel jongeren waren

	Totaal N=	Incident niet meegemaakt	Incident wel meegemaakt	Door Alcohol	Door Softdrugs	Door Harddrugs	Door Combigebruik
Black out	442						
Mannen	237	201 (84.8)	36 (15.2)	23 (63.9)	5 (13.9)	4 (11.1)	4 (11.1)
Vrouwen	205	168 (82)	37 (18.0)	37 (73.0)	5 (13.5)	2 (5.4)	3 (8.1)
Bewustzijn verloren	443						
Mannen	237	205 (86.5)	32 (13.5)	19 (54.9)	5 (15.6)	6 (18.8)	2 (6.3)
Vrouwen	206	180 (87.4)	26 (2.6)	15 (57.7)	4 (15.4)	4 (15.4)	3 (11.5)
Paniek geraakt	438						
Mannen	234	211 (90.2)	23 (9.8)	4 (17.4)	10 (43.5)	8 (34.8)	1 (4.3)
Vrouwen	204	170 (83.3)	34 (16.7)	16 (47.1)	7 (20.6)	9 (26.5)	2 (5.9)
Agressief geworden	443						
Mannen	240	146 (60.8)	94 (39.2)	70 (74.5)	3 (3.2)	6 (6.4)	15 (16.0)
Vrouwen	203	156 (76.8)	47 (23.2)	34 (72.3)	2 (4.3)	8 (17.0)	3 (6.4)
Vechtpartij	436						
Mannen	234	141 (60.3)	93 (39.7)	73 (78.5)	6 (6.5)	5 (5.4)	9 (9.7)
Vrouwen	202	167 (82.7)	35 (17.3)	31 (88.6)	1 (2.9)	1 (2.9)	2 (5.7)
Onveilige seks	438						
Mannen	236	184 (78.0)	52 (22.0)	32 (61.5)	3 (5.8)	4 (7.7)	13 (25.0)
Vrouwen	202	170 (84.2)	32 (15.8)	26 (81.3)	2 (6.3)	1 (3.1)	3 (9.4)
Vandalisme	441						
Mannen	238	143 (60.1)	95 (39.9)	74 (77.9)	4 (4.2)	8 (8.4)	9 (9.5)
Vrouwen	203	186 (91.6)	17 (8.4)	11 (64.7)	2 (11.8)	1 (5.9)	3 (17.6)
EHBO nodig	433						
Mannen	234	213 (91.0)	21 (9.0)	13 (61.9)	3 (14.3)	2 (9.5)	3 (14.3)
Vrouwen	199	182 (91.5)	17 (8.5)	11 (64.7)	3 (17.6)	3 (17.6)	0 (0.0)

6.3. Middelengebruik en incidenten

Hierboven is een overzicht gegeven van de mate van betrokkenheid bij incidenten. Van de incidenten die het vaakste voorkomen is onderzocht welk middel door de jongere als oorzaak werd gegeven van het incident.

Betrokkenheid bij *agressiviteit* komt voor bij 39.2% van de mannen (n=94) en bij 23.2% van de vrouwen (n=47). De jongeren die betrokken zijn geweest bij agressie, relateren hun agressie aan alcoholgebruik. Dit is onder hen bij 74.5% van de mannen (n=70) en bij 72.3% van de vrouwen (n=34) het geval. Tevens geeft 16.0% van de mannen (n= 15) aan onder

invloed van combigebruik (alcohol en drugs) te zijn. Betrokkenheid bij *vechtpartijen* komt voor bij 39.7% van de mannen (n=93) en 17.3% van de vrouwen (n=35) en ook zij relateren hun betrokkenheid bij vechtpartijen voornamelijk aan alcoholgebruik. Onder hen geeft 78.5% van de mannen (n= 73) en 88.6% van de vrouwen (n=31) dit aan. Betrokkenheid bij *vandalisme* komt voor bij 39.9% van de mannen (n=95) en bij 8.4% van de vrouwen (n=17) en wordt onder hen door 77.9% van de mannen (n=74) en 64.7% van de vrouwen (n=11) aan alcoholgebruik gerelateerd. Verder geeft 11.8% van de vrouwen (n=2) aan dat zij onder invloed van softdrugs of combigebruik (17.6%, n=3) waren. *Onveilig seks* komt voor bij 22.0% van de mannen (n=52) en bij 15.8% van de vrouwen (n=32) en wordt in de meeste gevallen door hen gerelateerd aan alcoholgebruik, dit geeft 61.5% van de mannen (n=32) en 81.3% van de vrouwen (n=26) aan. Een vierde deel van de mannen geeft aan dat zij onveilige seks hebben gehad door combigebruik van middelen.

6.4. Relatie middelen en betrokkenheid bij incidenten

De betrokkenheid bij de vier meest voorkomende incidenten worden nu in relatie tot middelengebruik behandeld. In tabel 6.3. wordt de relatie behandeld tussen jongeren die middelen gebruiken op een risicovolle manier (dagelijks roken, bingedrinking, wiet gebruikt in de afgelopen twaalf maanden en ooit harddrugsgebruikers) en de mate van betrokkenheid bij de meest voorkomende incidenten. Alle relaties zijn significant verbonden met elkaar. Het blijkt dat bingedrinking en onveilige seks het meest geassocieerd zijn samen.

Tabel 6.3. Samenhang tussen risicovol middelengebruik en betrokkenheid bij incidenten.

	N= (Niet / Wel)	Gemiddelde niet betrokken geweest bij het incident	Gemiddelde wel betrokken geweest bij het incident	OR	95% CI	p=
Dagelijks roken						
<i>Agressief</i>	(306/ 146)	0.40	0.71	4.027	2.615, 6.202	.000
<i>Vechtpartij</i>	(313/ 132)	0.43	0.68	3.104	2.008, 4.798	.000
<i>Vernieling</i>	(335/ 115)	0.47	0.60	1.808	1.172, 2.787	.007
<i>Onveilig seks</i>	(258/ 89)	0.44	0.72	3.314	1.985, 5.532	.000
Bingedrinking						
<i>Agressief</i>	(264/ 131)	0.82	0.93	2.936	1.391, 6.196	.005
<i>Vechtpartij</i>	(272/ 117)	0.82	0.95	4.065	1.690, 9.778	.002
<i>Vernieling</i>	(296/ 99)	0.82	0.96	5.061	1.782, 14.381	.002
<i>Onveilig seks</i>	(317/ 75)	0.83	0.99	15.534	2.114, 114.150	.007
Wiet/ hasj						
<i>Agressief</i>	(306/ 146)	0.03	0.53	2.232	1.492, 3.338	.000
<i>Vechtpartij</i>	(313/ 132)	0.36	0.50	1.820	1.205, 2.749	.004
<i>Vernieling</i>	(335/ 115)	0.34	0.56	2.401	1.559, 3.696	.000
<i>Onveilig seks</i>	(358/ 89)	0.36	0.55	2.175	1.359, 3.480	.001

Harddrugs						
<i>Agressief</i>	(306/ 146)	0.02	0.07	3.676	1.310, 10.321	.013
<i>Vechtpartij</i>	(313/ 132)	0.02	0.07	3.744	1.305, 10.741	.014
<i>Vernieling</i>	(335/ 115)	0.02	0.08	3.978	1.447, 10.942	.007
<i>Onveilig seks</i>	(358/ 89)	0.02	0.08	3.735	1.317, 10.593	.013

*eerst worden de gemiddelden gegeven van het risicovol middelengebruik; dagelijks roken, zes of meer glazen alcohol, gebruik van hasj/ wiet in het laatste jaar en het ooit gebruik van harddrugs.

6.5. Verband incidenten en persoonlijkheidskenmerken

Uit de variantieanalyse blijken Impulsiviteit en Sensation Seeking verband te hebben met betrokkenheid bij de vier incidenten. Verder blijken Introversie/ Hopeloosheid geen verband te hebben met betrokkenheid bij de incidenten en Angstgevoeligheid lijkt een beschermende factor in betrokkenheid bij vernielingen.

Tabel 6.4. Incidenten en persoonlijkheidskenmerken

	Incident meegemaakt	Gemiddelde niet betrokken geweest bij incident	Gemiddelde wel betrokken geweest bij incident	F	p=
	N= (Niet / Wel)				
Impulsief					
<i>Agressief</i>	(260/ 119)	10.41	11.84	22.528	.000
<i>Vechtpartij</i>	(266/ 107)	10.59	11.59	10.084	.002
<i>Vernieling</i>	(279/ 99)	10.57	11.74	13.117	.000
<i>Onveilig seks</i>	(305/ 72)	10.55	12.29	23.984	.000
Sensation Seeking					
<i>Agressief</i>	(246/ 123)	14.76	15.80	7.001	.008
<i>Vechtpartij</i>	(252/ 108)	14.80	15.94	8.100	.005
<i>Vernieling</i>	(270/ 96)	14.67	16.29	14.946	.000
<i>Onveilig seks</i>	(293/ 72)	14.81	16.33	10.755	.001
Introvert/ Hopeloosheid					
<i>Agressief</i>	(251/ 117)	11.24	11.29	0.21	.884
<i>Vechtpartij</i>	(257/ 106)	11.35	11.02	0.706	.401
<i>Vernieling</i>	(272/ 94)	11.43	10.78	2.546	.111
<i>Onveilig seks</i>	(295/ 70)	11.24	11.41	0.147	.702
Anxiety sensitivity					
<i>Agressief</i>	(254/ 118)	10.88	10.18	3.927	.048
<i>Vechtpartij</i>	(259/ 107)	10.88	10.22	3.239	.073
<i>Vernieling</i>	(274/ 96)	11.00	9.76	10.937	.001
<i>Onveilig seks</i>	(296/ 73)	10.71	10.66	0.013	.091

6.6. Conclusie

Er is geen significant verschil gevonden tussen betrokkenheid bij de incidenten en hun locatie. De vier incidenten waarbij jongeren het meest betrokken zijn geweest betreffen agressie, vandalisme, vechtpartijen en het hebben van onveilige seks. Jongeren die op een risico manier omgaan met middelen, zoals dagelijks roken, bingedrinking, hasj of wiet gebruiken en harddrugs gebruiken, hebben verband met betrokkenheid bij de incidenten. Ook blijken Impulsiviteit en Sensation Seeking hierin een significant verband te hebben. Dit sluit aan bij de bevindingen uit eerder onderzoek waarin is aangetoond dat Impulsiviteit verbonden is met risicovol en gevaarlijk gedrag (Luengo, Carrillo-de-la-Peña et al., 1994). Daarnaast heeft Hoyle, Fejfar & Miller (2000) aangetoond dat Sensation Seeking en Impulsiviteit geassocieerd zijn met het nemen van seksueel risico gedrag, waaronder seks zonder voorbehoedsmiddelen. Introversie en angstgevoeligheid zijn meer beschermende factoren, omdat zij niet significant verbonden zijn met de incidenten.

HOOFDSTUK 7 Persoonlijkheidskenmerken

Er zijn vier persoonlijkheidskenmerken onderzocht in relatie tot (de frequentie van) middelengebruik onder jongeren. De vier persoonlijkheidskenmerken die onderzocht zijn, betreffen Impulsiviteit, Sensation Seeking, Introversie/ Hopeloosheid en Angstgevoeligheid, welke allen op hun eigen manier een relatie hebben met middelengebruik. Om het verband tussen de persoonlijkheidskenmerken en het middelengebruik te onderzoeken, zijn verschillende analyses uitgevoerd, die in dit hoofdstuk behandeld worden. Het middelengebruik is gemeten als roken, alcoholgebruik als bingedrinking, hasj of wietgebruik en harddrugsgebruik.

7.1. Betrouwbaarheid van de persoonlijkheidskenmerken

Aangezien de afgenomen vragenlijst een vertaalde versie is van de Engelse SURPS, zal eerst de betrouwbaarheid van de vragenlijst gegeven worden. Het berekenen hiervan is gedaan met behulp van de Chronbach's Alpha. In de eerste rij van tabel 7.1. is te vinden dat alle persoonlijkheidskenmerken een redelijk tot goede betrouwbaarheid hebben. Daarnaast zijn de inter-correlaties tussen de persoonlijkheidskenmerken weergegeven en blijkt dat Impulsiviteit en Sensation Seeking een matig verband hebben met elkaar. Wel blijkt echter dat zij beide een ander persoonlijkheidskenmerk meten en elkaar weinig overlappen, daarvoor is de correlatie namelijk te laag. Alle vier persoonlijkheidskenmerken meten dus verschillende zaken.

Tabel 7.1. Chronbach's Alpha en intercorrelaties van de persoonlijkheidskenmerken.

	Chronbach Alpha	Impulsiviteit	Sensation seeking	Introversie/ hopeloosheid	Angstgevoeligheid
Impulsiviteit <i>Pearson Corr.</i>	0.65				
Sensation Seeking <i>Pearson Corr.</i>	0.63	.344**			
Introversie/ Hopeloosheid <i>Pearson Corr.</i>	0.82	.162**	-.102		
Angstgevoeligheid <i>Pearson Corr.</i>	0.76	.295**	.088	.165**	

** Correlatie is significant op 0.01 level (2- tailed).

7.2. Persoonlijkheidskenmerken en locatie

Met een variantieanalyse is getoetst of er een significant verschil is in persoonlijkheidskenmerken binnen de uitgaansgroep en de evenementbezoekers. Zoals uit tabel 7.2. blijkt is dit verschil er niet, met uitzondering van Angstgevoeligheid, waarvan de gemiddelde score hoger is onder de jongeren van het uitgaansleven in Hengelo. Doordat er verder geen verschil is zullen de data van het uitgaansleven en het evenement worden samengevoegd in de volgende analyses.

Tabel 7.2. Persoonlijkheidskenmerken en hun locatie

	N=	Gemiddelde	F	p=
Impulsiviteit				
<i>Uitgaan</i>	316	10.9	.080	.778
<i>Evenement</i>	78	10.8		
Sensation Seeking				
<i>Uitgaan</i>	307	15.1	.110	.740
<i>Evenement</i>	73	15.3		
Introversie/ Hopeloosheid				
<i>Uitgaan</i>	312	11.3	1.198	.274
<i>Evenement</i>	71	10.8		
Angst- gevoeligheid				
<i>Uitgaan</i>	315	10.9	6.940	.009
<i>Evenement</i>	71	9.8		

7.3.1. Middelengebruik en persoonlijkheidskenmerken

Wanneer de data van de uitgaansgroep en het evenement zijn samengevoegd, worden verschillende analyses gedaan tussen het middelengebruik en de persoonlijkheidskenmerken.

Eerst is onderzocht in hoeverre de totaal geconsumeerde hoeveelheid alcohol op één avond stappen, samenhangt met de persoonlijkheidskenmerken. Dit is met behulp van een correlatieanalyse uitgevoerd. Zoals tabel 7.3. aangeeft hangt de hoeveelheid alcohol samen met een hogere mate van Impulsiviteit en Sensation Seeking. De sterkste correlatie is gevonden tussen de hoeveelheid alcohol en Impulsiviteit. Een hoge mate van Angstgevoeligheid lijkt samen te hangen met een lage alcoholconsumptie op één avond stappen.

Voor wat betreft wietgebruik in de afgelopen vier weken, is geen verband gevonden met de persoonlijkheidskenmerken.

Tabel 7.3. Correlatie alcoholconsumptie per avond, wietgebruik in de laatste vier weken en de persoonlijkheidskenmerken

	Impulsiviteit	Sensation Seeking	Angstgevoeligheid	Introversie/ Hopeloosheid
Hoeveelheid alcohol per avond				
<i>Pearson Corr.</i>	.233**	.159**	-.199**	-.025
Wiet 4 weken				
<i>Pearson Corr.</i>	.016	.040	-.115	-.022

** Correlatie is significant op 0.01 level (2- tailed).

7.3.2. Risicogebruik van middelen en persoonlijkheidskenmerken van jongeren

Vervolgens is het middelengebruik onderverdeeld in dichotome variabelen welke bestaan uit wel of niet *dagelijks roken, zijn van een bingedrinker (6 glazen of meer), gebruikt hebben van hasj/ wiet in het afgelopen jaar en het ooit gebruikt hebben van harddrugs.*

Uit tabel 7.4. blijkt dat Impulsiviteit en Sensation Seeking de grootste risicogroepen vormen met betrekking tot middelengebruik; Impulsiviteit heeft een significant positief verband met zowel bingedrinking, wietgebruik als harddrugsgebruik. Sensation Seeking heeft een significant positief verband met zowel dagelijks roken, bingedrinking en het gebruik van wiet in het afgelopen jaar. Het heeft geen verband met harddrugsgebruik. Introversie/ Hopeloosheid is enkel positief verbonden met het ooit gebruikt hebben van harddrugs. Een hoge mate van Angstgevoeligheid is enkel significant verbonden met niet dagelijks roken.

Tabel 7.4. Persoonlijkheidskenmerken en middelengebruik onderverdeeld in dichotome variabelen.

	N= (Niet / Wel)	Gemiddelde Niet gebruiken van middel	Gemiddelde wel gebruiken van middel	F	p=
Impulsiviteit					
<i>Roken</i>	(200/ 194)	11.51	10.97	1.965	.162
<i>Bingedrinking</i>	(53/ 295)	9.60	11.08	12.534	.000
<i>Wiet afg. jaar</i>	(238/ 156)	10.46	11.51	13.363	.000
<i>Harddrugs</i>	(381/ 13)	10.81	12.69	5.661	.018
Sensation Seeking					
<i>Roken</i>	(194/ 186)	14.58	15.77	10.840	.001
<i>Bingedrinking</i>	(53/ 281)	13.59	15.53	13.608	.000
<i>Wiet afg. jaar</i>	(238/ 156)	14.43	16.39	28.834	.000
<i>Harddrugs</i>	(367/ 13)	15.15	15.54	.150	.699
Introversie/ Hopeloosheid					
<i>Roken</i>	(194/ 189)	11.51	10.97	2.358	.125
<i>Bingedrinking</i>	(50/ 293)	11.00	11.26	.245	.621
<i>Wiet afg. jaar</i>	(234/ 149)	11.13	11.42	.686	.408
<i>Harddrugs</i>	(371/ 12)	11.15	14.08	8.860	.003
Angstgevoeligheid					
<i>Roken</i>	(197/ 189)	11.20	10.15	10.683	.001
<i>Bingedrinking</i>	(52/ 289)	11.14	10.69	.814	.368
<i>Wiet afg. jaar</i>	(237/ 149)	10.84	10.43	1.542	.215
<i>Harddrugs</i>	(370/ 16)	10.67	10.94	.105	.746

7.3.3. Gebruik van meerdere middelen en persoonlijkheidskenmerken

Ook is door middel van een correlatieanalyse onderzocht of het gebruik van meerdere middelen een verband heeft met de persoonlijkheidskenmerken. Hiervoor zijn wederom de middelen; dagelijks roken, bingedrinking, wietgebruik in het laatste jaar en het gebruik van harddrugs, onderzocht. Het gebruik van meerdere middelen is bij elkaar opgeteld en verbonden aan de persoonlijkheidskenmerken. Uit tabel 7.5. blijkt dat er een redelijk sterk verband is tussen het gebruik van meerdere middelen en Sensation Seeking, maar ook met Impulsiviteit is een redelijk verband gevonden. Een grote mate van Sensation Seeking en een grote mate van Impulsiviteit is dus verbonden met het gebruik van meerdere middelen. Angstgevoeligheid lijkt te beschermen tegen het gebruik van meerdere middelen, dit wordt aangetoond met een zwak verband.

Tabel 7.5. Correlatie tussen het gebruik van meerdere middelen en de persoonlijkheidskenmerken

	Impulsiviteit	Sensation Seeking	Angstgevoeligheid	Introversie/ Hopeloosheid
Hoeveelheid middelen				
<i>Pearson Corr.</i>	.236**	.275**	-.120*	.017

* Correlatie is significant op 0.05 level (2- tailed).

** Correlatie is significant op 0.01 level (2- tailed).

7.4. Conclusie

Uit de verschillende analyses die uitgevoerd zijn met betrekking tot persoonlijkheidskenmerken en middelengebruik komt naar voren dat er een positief sterk verband is gevonden tussen een hoge mate van geconsumeerde alcohol op een avond en een hoge mate van Impulsiviteit. Ook Sensation Seeking heeft dit aangetoond. Voor wat betreft wietgebruik in de laatste vier weken is er geen verband gevonden met de persoonlijkheidskenmerken. Verder is er een significant positief verband gevonden tussen de dichotome variabelen roken, bingedrinken, wiet en harddrugsgebruik en de persoonlijkheidskenmerken Impulsiviteit en Sensation Seeking. Ten slotte is het gebruik van meerdere middelen gerelateerd aan een hoge mate van Impulsiviteit en Sensation Seeking. Al met al kan dus gesteld worden dat Sensation Seeking en Impulsiviteit de persoonlijkheidskenmerken zijn die risico's vormen voor (de hoeveelheid) middelengebruik. Angstgevoeligheid lijkt samen te gaan met een lage alcoholconsumptie op een avond stappen. Verder laat het een negatief verband zien met het gebruik van meerdere middelen, waardoor het een beschermende factor lijkt te zijn voor het gebruik van meerdere middelen. Verder is een hoge mate van angstgevoeligheid significant meer te vinden in het uitgaansleven in Hengelo, dan bij het evenement in Hengelo. Een hoge mate van Introversie/ Hopeloosheid lijkt gerelateerd aan het ooit gebruikt hebben van harddrugs. Met de overige middelen heeft dit persoonlijkheidskenmerk geen significante relatie aangetoond.

HOODSTUK 8 Conclusie, Discussie & Aanbeveling

De monitor is geslaagd. De drie doelen van de monitor zijn onderzocht en beantwoord, wat maakt dat de resultaten van de monitor inzicht geven in: 1) het middelengebruik van jongeren in het uitgaansleven en bij de evenementbezoekers. Dit is onderzocht, in beeld gebracht en met elkaar vergeleken; 2) de incidenten die jongeren meemaken gedurende het uitgaan en de middelen die hieraan gekoppeld zijn, en 3) de relatie tussen de vier persoonlijkheidskenmerken en middelengebruik.

Per doel zal een conclusie worden gegeven. Telkens zal er een koppeling gemaakt worden met de theorie, waarbij de resultaten ter discussie staan en wordt ingegaan op kanttekeningen ten opzichte van het onderzoek en de resultaten. Tot slot volgen de aanbevelingen.

8.1.1. Middelengebruik en vergelijking met landelijke cijfers

Tabel 8.1. geeft een overzicht over het middelengebruik in het uitgaansleven in Hengelo en bij het evenement in Hengelo. Om ervoor te zorgen dat de resultaten van de huidige monitor zo min mogelijk beïnvloed zijn, hebben de peers erop toegezien dat overleg tussen de jongeren zoveel mogelijk beperkt bleef en daarnaast hebben de peers in het benaderen van de jongeren er de nadruk op gelegd dat jongeren de vragenlijst zo volledig en naar waarheid dienden in te vullen, omdat de lijst anders onbruikbaar werd. Daarnaast zijn de peers tijdens de afname van de vragenlijst in de aanwezigheid van de jongere gebleven, wat vragen stellen mogelijk maakte en overleg beperkte. Ondanks deze wijze van afname zijn de resultaten wellicht beïnvloed doordat de jongeren zijn benaderd in het uitgaansleven en zij in kleine groepjes de vragenlijsten hebben ingevuld, wat overleg met elkaar mogelijk maakte en hun antwoorden minder vertrouwelijk werden.

Vergelijking met landelijke cijfers

De monitor is voor het eerst in Hengelo uitgevoerd, waardoor de huidige prevalentie cijfers over middelengebruik bij uitgaande jongeren in Hengelo niet vergeleken kunnen worden met het gebruik in Hengelo in de voorgaande jaren. Wel kunnen de cijfers vergeleken worden met landelijke cijfers die bekend zijn over middelengebruik in het uitgaansleven, zoals de Trendwatch (en een deel van de Nationale Drugs Monitor) deze geeft. Tabel 8.1. geeft een overzicht over de prevalentie cijfers van de monitor in Hengelo en de landelijke cijfers over middelengebruik in het uitgaansleven, in Zaandam, Amsterdam en Gelderland. In bijlage 3

zijn de afzonderlijke prevalentie cijfers van mannen en vrouwen uit de monitor in Hengelo te vinden.

Tabel 8.1. Cijfers met betrekking tot middelengebruik in het uitgaansleven Hengelo en landelijke cijfers, onderverdeeld in het ooit gebruik, recente (laatste jaar) en actueel (laatste maand) gebruik van de twee populatie. Uitgaansleven Hengelo (N=374) en evenementbezoekers (N=101).

Gebruik			Alcohol	Wiet	XTC	Cocaïne	Am-fetamine
Antenne							
Amsterdam	2005	15-65					
Ooit gebruik			100.0%	72.5%	31.9%	26.0%	16.9%
Recent gebruik			97.8%	36.3%	17.2%	16.2%	5.6%
Actueel gebruik			96.6%	21.8%	7.4%	7.8%	1.5%
Tendens							
Gelderland	2005-2006	15-40					
Ooit gebruik							
Recent gebruik			94.2%	43.9%	16.5%	11.5%	7.0%
Actueel gebruik			--	--	--	--	--
			88.3%	11.7%	5.3%	3.5%	1.5%
Zaandam							
Uitgaanders	2006	12-44					
Ooit gebruik			--	57.0%	17.3%	12.9%	6.8%
Recent gebruik			--	--	--	--	--
Actueel gebruik			--	21.5%	6.6%	4.3%	2.4%
Monitor uitgaan in Hengelo	2008	15-24					
Ooit gebruik	Gemiddeld	24	98.3%	53.4%	13.7%	11.6%	9.4%
Recent gebruik	Gemiddeld		--	33.4%	8.2%	6.1%	5.9%
Actueel gebruik	Gemiddeld		--	21.6%	4.0%	3.7%	3.5%
Monitor Evenement in Hengelo	2008	15-24					
Ooit gebruik	Gemiddeld		97.5%	69.6%	46.2%	34.0%	28.0%
Recent gebruik	Gemiddeld		--	60.3%	30.8%	26.1%	23.6%
Actueel gebruik	Gemiddeld		--	40.6%	18.2%	12.7%	10.3%

*Het ooit , recent (laatste jaar) en actueel (laatste maand) gebruik onder uitgaande jongeren. De gegevens komen uit NL. Trendwatch, gebruikersmarkt 2006-2007 (Nabben et al., 2007)

Het actuele gebruik alcohol in de uitgaansgroep ka niet gemeten worden in verband met vraag 10 op de vragenlijst die onjuist is beantwoord.

(-- geen gegevens beschikbaar).

8.1.2. Vergelijking uitgaansleven in Hengelo en landelijke cijfers

Roken; in 2005 was er een daling in het aantal rokers onder cafébezoekers in Amsterdam en was nog minder dan de helft een roker (Nabben, T., Benschop, A., Korf, D.J., 2008). Volgens het RIVM 2006, waar een onderzoek is gedaan binnen de huishoudens in Nederland binnen de leeftijdscategorie 15-24 jaar, rookte er destijds 31.0% mannen en 29.0% vrouwen. Onder uitgaande jongeren in Hengelo geeft 67.2% van de mannen en 49.1% van de vrouwen aan te roken. Dit percentage ligt dus ongeveer op dezelfde lijn met de Antenne in Amsterdam.

Alcohol; het alcoholgebruik van de uitgaande jongeren in Hengelo komt voor wat betreft het ooit gebruik overeen met de uitgaanders in Amsterdam en Gelderland. Meer interessant voor alcoholgebruik is de mate van bingedrinking onder uitgaande jongeren in Hengelo in vergelijking met de landelijke cijfers die hierover bekend zijn.

Bingedrinkers; de Nationale Drugs Monitor (van Laar, e.a., 2006; van Laar, e.a., 2007) geeft aan dat het percentage ‘bingedrinkers’ onder uitgaande jongeren varieert van 29% tot 64% in verschillende studies, waarbij de volgende definities van bingedrinking worden gehanteerd: Zaandam (64% is een bingedrinker) stelt 6 of meer glazen op een gemiddelde uitgaansavond, Gelderland (Nijmegen waar 29% een bingedrinker is) stelt 10 of meer glazen op de avond van het onderzoek en Amsterdam (49% is een bingedrinker) 6 tot 10 glazen tijdens het uitgaan. In het huidige onderzoek bij het uitgaansleven in Hengelo, met een criterium van 6 of meer glazen voor een bingedrinker, behoorde in totaal 47.3% op het moment dat de vragenlijst werd afgenomen. Dit betekent dat er op het moment van afname van de vragenlijst, die op de uitgaansavond op vrijdag tussen 22:30 en 01:00 was en op zaterdag tussen 23:30 en 02:00, al bijna voldaan wordt aan de landelijke cijfers voor bingedrinking. Daarnaast is tevens gemeten hoeveel jongeren op een gemiddelde stapavond tot een bingedrinker behoren en dit blijkt hoger uit te komen, namelijk 84.4% van de respondenten van het uitgaansleven. Er kan dus geconcludeerd worden dat het alcoholgebruik in het uitgaansleven in Hengelo hoog is en boven de landelijke cijfers uitkomen zoals de Nationale Drugs Monitor deze presenteert.

Hasj of wiet; van de uitgaande jongeren in Hengelo heeft ongeveer de helft ooit eens hasj/ wiet gebruikt. Dit is te vergelijken met de uitgaanders in Gelderland en Zaandam. In Amsterdam is het aantal ooit gebruikers van hasj/ wiet veel hoger. Het recente gebruik van hasj/ wiet bij de uitgaande jongeren in Hengelo (33.4%) komt overeen met Amsterdam. In overige onderzoeken zijn hierover geen cijfers bekend. Het actuele gebruik (21.6%) is onder de uitgaande jongeren in Hengelo te vergelijken met de uitgaanders in Amsterdam en in Zaandam, maar in Gelderland is het actuele gebruik lager.

Harddrugs; het ooit gebruikt van XTC (13.7%) onder uitgaande jongeren in Hengelo is te vergelijken met de uitgaanders in Zaandam en Gelderland. Amsterdam heeft een veel hoger aantal uitgaande jongeren die ooit XTC hebben geprobeerd. Het recente gebruik van XTC is onder de uitgaande jongeren in Hengelo (8.2%) lager dan Amsterdam en overige onderzoeken hebben geen gegevens over het recente gebruik van XTC. Actueel gebruik van XTC onder uitgaande jongeren in Hengelo (4.0%) is lager dan het actuele gebruik in de overige steden. Het ooit gebruikt hebben van *cocaïne* is onder de uitgaande jongeren in

Hengelo (11.6%), Zaandam en Gelderland te vergelijken met elkaar. In Amsterdam is het aantal ooit gebruikers van cocaïne hoger. Recent gebruik van cocaïne onder uitgaande jongeren in Hengelo (6.1%) kan enkel vergeleken worden met de gegevens die Amsterdam presenteert, welke hoger zijn. Het actuele gebruik van cocaïne is in Hengelo (3.7%) te vergelijken met de uitgaanders in Zaandam en Gelderland. Wederom heeft Amsterdam een hoger aantal actuele cocaïne gebruikers. Het ooit gebruik van *amfetamine* onder uitgaande jongeren in Hengelo (9.4%) is in Zaandam en Gelderland iets lager en is in Amsterdam bijna het dubbele. De recente gebruikers onder uitgaande jongeren in Hengelo (5.9%) komen overeen met de recente gebruikers in Amsterdam. Gelderland en Zaandam hebben hierover geen gegevens. Het actuele gebruik (3.5%) is onder uitgaande jongeren in Hengelo iets hoger vergeleken met de overige steden, waar het de helft actuele gebruikers van amfetamine heeft.

Combigebruik; voor wat betreft het combigebruik geeft de Nederlandse Trendwatch (Nabben et al., 2006;225) aan dat er weinig recente prevalentie gegevens bekend zijn over combigebruik in Nederland, wel heeft de Antenne, die uitgevoerd is in Amsterdam, gegevens over combigebruik en hebben gevonden dat alcohol met cannabis door 22.2% werd gecombineerd, alcohol met XTC door 15.1%, alcohol met cocaïne door 14.3%.

Het combigebruik is in het uitgaansleven van Hengelo lager dan de uitgaanders in Amsterdam, voornamelijk het combigebruik tussen harddrugs en alcohol is veel lager in Hengelo; onder uitgaande jongeren in Hengelo combineert in totaal 17.4% alcohol met wiet, alcohol met XTC werd door totaal 5.8% gecombineerd en tot slot werd alcohol met cocaïne door in totaal 4.5% gecombineerd. Deze percentages liggen dus onder het niveau van het uitgaansleven in Amsterdam. Zoals ook uit de vergelijking met drugsgebruik naar voren is gekomen, is zowel het gebruik als het combigebruik van drugs in Hengelo stukken lager dan in Amsterdam.

8.1.3. Samenvattend beeld over het uitgaansleven in Hengelo

Het percentage rokers ligt ongeveer op dezelfde lijn met de Antenne in Amsterdam. Het ooit gebruik van alcohol is te vergelijken met de overige steden. Met betrekking tot bingedrinking wordt duidelijk dat de uitgaande jongeren in Hengelo op het moment van afname van de vragenlijst al voldoen aan de norm zoals de Nationale Drugs Monitor deze geeft. De mate van bingedrinking in het uitgaansleven in Hengelo is dus hoog.

Het ooit en actuele gebruik van hasj of wiet in Hengelo te vergelijken met het gebruik in de overige steden. Voor wat betreft harddrugsgebruik onder uitgaande jongeren in Hengelo, komt het ooit en actueel gebruik van XTC en cocaïne overeen met de uitgaanders in

Gelderland en Zaandam, maar is het gebruik in Hengelo iets lager. Onder uitgaanders in Amsterdam wordt meer gebruikt dan in Hengelo. Amfetamine is een middel waarvan het ooit gebruik in Hengelo redelijk overeenkomt met Gelderland en Zaandam. Amsterdam heeft een hoger percentage ooit gebruikers, maar het actuele gebruik van Amfetamine is onder uitgaande jongeren in Hengelo hoger in vergelijking met de overige steden.

8.1.4. Vergelijking evenement in Hengelo en landelijke cijfers

Roken; Nabben, T., Benschop, A., Korf, D.J. (2008) geeft aan dat in 2005 minder dan de helft van de cafébezoekers in Amsterdam een roker was. Onder de evenementbezoekers geeft 77.4% van de mannen en 84.2% van de vrouwen aan te roken en is dus hoger.

Alcohol; het ooit gebruik van alcohol onder evenementbezoekers komt gebruik overeen met de overige steden. Wederom is het meer interessant om de cijfers rondom bingedrinking onder de evenementbezoekers te vergelijken met landelijke cijfers die hierover bekend zijn.

Bingedrinkers; zoals vermeld geeft de Nationale Drugs Monitor (van Laar, e.a., 2006; van Laar, e.a., 2007) aan dat het percentage ‘bingedrinkers’ onder uitgaande jongeren varieert van 29% tot 64% in verschillende studies, met de criteria zoals vermeld. Bij het evenement in Hengelo, met een criterium van 6 of meer glazen voor een bingedrinker, behoorde in totaal 53.2% op het moment dat de vragenlijst werd afgenomen, tot een bingedrinker. De afname bij het evenement was tussen 14:00 en 16:00 en hier liggen de cijfers voor bingedrinking al bij de cijfers zoals De Nationale Drugsmonitor deze presenteert, wat betekend dat de alcoholconsumptie dus erg hoog is bij het evenement in Hengelo. Daarnaast is tevens gemeten hoeveel jongeren op een gemiddeld evenementbezoek tot een bingedrinker behoren en dit blijkt hoger uit te komen, namelijk 82.9% een bingedrinker.

Er kan dus geconcludeerd worden dat het alcoholgebruik bij het evenement in Hengelo hoog is en boven de landelijke cijfers uitkomen zoals de Nationale Drugs Monitor deze presenteert.

Hasj of wiet; van de evenementbezoekers in Hengelo heeft 69.6% van de jongeren ooit hasj/ wiet gebruikt. Dit is te vergelijken met de uitgaanders in Amsterdam. In Gelderland en Zaandam is het aantal ooit gebruikers lager. Het recente gebruik van hasj/ wiet (60.3%) is bij de evenementbezoekers in Hengelo hoog, en betreft bijna het dubbele, in vergelijking met de uitgaanders in Amsterdam. Hierover zijn in de overige onderzoeken geen gegevens bekend. Het actuele gebruik (40.6%) is onder de evenementbezoekers in Hengelo hoger, en bijna het dubbele, dan de actuele gebruikers in Amsterdam, Gelderland en Zaandam.

Harddrugs; het ooit hebben gebruikt van *XTC* (46.2%) is onder evenementbezoekers veel hoger dan de uitgaanders in de overige steden. Ook het recente gebruik van *XTC* (30.8%) is onder de evenementbezoekers in Hengelo bijna twee keer zo veel dan de uitgaanders in Amsterdam. Actueel gebruik van *XTC* is bij evenementbezoekers in Hengelo (18.2%) ook hoog, namelijk het dubbele van het aantal actuele gebruikers in Amsterdam, Gelderland en Zaandam. Het ooit gebruikt hebben van *cocaïne* is onder de evenementbezoekers in Hengelo (34.0%) bijna het driedubbele van de uitgaanders in Zaandam en Gelderland. Ook het aantal ooit gebruikers van *cocaïne* in Amsterdam is lager dan de evenementbezoekers in Hengelo. Recent gebruik van *cocaïne* onder evenementbezoekers in Hengelo (26.1%) kan enkel vergeleken worden met de gegevens die Amsterdam presenteert, welke in Amsterdam lager zijn. Het actuele gebruik van *cocaïne* is bij evenementbezoekers in Hengelo (12.7%) veel hoger dan bij de uitgaanders in de overige steden. Het ooit gebruik van *amfetamine* onder de evenementbezoekers in Hengelo (28.0%) is ook veel hoger dan in de overige steden. In vergelijking met Zaandam en Gelderland is het aantal ooit gebruikers vier keer zo laag als de evenementbezoekers in Hengelo. Ook Amsterdam is lager. Het recente gebruik bij de evenementbezoekers in Hengelo (23.6%) is bijna vier keer zo veel als de recente gebruikers in Amsterdam. Gelderland en Zaandam hebben hierover geen gegevens. Actueel gebruik van *amfetamine* is bij de evenementbezoekers in Hengelo (10.3%) schikbarend hoog; bijna zeven keer zo hoog als de actuele gebruikers in Amsterdam en Gelderland en vijf keer zo veel vergeleken met de uitgaanders in Zaandam.

Vrouwen; uit de resultaten blijkt tevens dat de vrouwelijke evenementbezoekers een extra risicogroep vormen met betrekking tot harddrugsgebruik. In bijlage 3 blijkt dat het ooit gebruik van *XTC* (48.8%) en *amfetamine* (34.9%) onder vrouwelijke evenementbezoekers hoger is dan het ooit gebruik onder de mannelijke evenementbezoekers. Daarnaast is ook het recent gebruik van *XTC* en *amfetamine* onder vrouwelijke evenementbezoekers gelijk aan het recent gebruik van de mannelijke evenementbezoekers. Uit de gegevens van het uitgaansleven in Hengelo blijkt dat de vrouwen, zowel ooit, recent als actueel, (veel) minder drugs gebruiken. Er zijn geen onderzoeksgegevens bekend dat de vrouwelijke evenementbezoekers een grotere risicogroep zouden vormen met betrekking tot middelengebruik dan de mannen, zoals dit wel uit de resultaten van het evenement naar voren komt. Dit zou aanleiding geven tot een vervolgonderzoek waaruit zou moeten blijken of de vrouwelijke evenementbezoekers daadwerkelijk een groter risico vormen dan de mannelijke evenementbezoekers en/of de mannen en vrouwen in het uitgaansleven.

8.1.5. Samenvattend beeld over het evenement in Hengelo

Het aantal rokers bij het evenement is hoger dan onder Amsterdamse cafébezoekers. Het ooit gebruik van alcohol onder evenementbezoekers in Hengelo komt overeen met de overige steden. De mate van bingedrinking is onder de evenementbezoekers in Hengelo hoog in vergelijking met de landelijke cijfers zoals de Nationale Drugsmonitor deze geeft. De evenementbezoekers in Hengelo vormen een groot risico met betrekking tot hun drugsgebruik ten opzichte van de uitgaanders in de overige steden. Het aantal ooit gebruikers van hasj of wiet bij het evenement in Hengelo is te vergelijken met Amsterdam, maar het actuele gebruik is onder evenementbezoekers erg hoog. Voor wat betreft XTC, cocaïne en amfetamine is zowel ooit, recent als actueel gebruik onder de evenementbezoekers in Hengelo hoger dan de uitgaanders in Amsterdam, Gelderland en Zaandam.

8.2. Middelengebruik uitgaansleven en evenement

Voor wat betreft demografische kenmerken hebben de evenementbezoekers veelal een lager opleidingsniveau. Ook wonen zij significant minder in de Gemeente Hengelo in vergelijking met de respondenten van het uitgaansleven in Hengelo.

Middelen; in het dagelijks roken is geen verschil gevonden tussen de twee locaties, wel roken de evenementbezoekers gedurende het evenement significant vaker. Voor wat betreft alcoholconsumptie is er geen verschil gevonden in het ooit gebruik en indrinken onder jongeren voor zowel een gemiddelde stapavond als het moment van afname. Wel is er een significant verschil gevonden in het aantal glazen alcohol dat jongeren tijdens het stappen consumeren; de evenementbezoekers drinken meer tijdens het stappen. De manier waarop evenementbezoekers drugs gebruiken, verschilt ook van de uitgaande jongeren; de evenementbezoekers gebruiken vaker soft- en harddrugs en hebben de verwachting meer drugs te gaan gebruiken tijdens het evenement. Ook drugsbezit en het verkopen van drugs wordt significant vaker aangegeven door de respondenten van het evenement. Over drugsbezit en handel zijn geen landelijke cijfers bekend. Daarnaast combineren zij meer drugs ten opzichte van de uitgaande jongeren in Hengelo.

Uit de resultaten blijkt dat het ooit, recent en actuele gebruik van harddrugs bij evenementbezoekers hoger is in vergelijking met de jongeren in het uitgaansleven in Hengelo. Ook geeft de Nederlandse Trendwatch aan dat ‘er vrijwel van meet af aan een relatie is geweest tussen house muziek, (zoals de muziek bij het evenement) en drugsgebruik, waarbij vooral XTC een krachtige bijdrage heeft geleverd aan de maximalisering van genot en plezier in de vrije tijd’ (Nabben et al, 2007).

Met betrekking tot het gebruik van middelen kan op basis van de Monitor uitgaan in Hengelo geconcludeerd worden dat de evenementbezoekers een grotere risicogroep vormen ten opzichte van de uitgaande jongeren in Hengelo.

Op basis van de resultaten worden de volgende aanbevelingen gegeven.

Aanbeveling 1: door middel van de Monitor zijn epidemiologische gegevens rondom het vóórkomen van middelengebruik onder uitgaande jongeren gegeven. Een aantal opmerkelijke resultaten, zoals de hoge mate van bingedrinking, de hoge mate van het actuele amfetamine gebruik in Hengelo, de bezoekers van het evenement, met name de vrouwen, die een grotere risicogroep vormen met betrekking tot middelengebruik, zouden aanleiding kunnen zijn voor een interventie op de lange termijn, te denken valt bijvoorbeeld aan een Campagne met de bovengenoemde thema's.

De resultaten zijn epidemiologische gegevens, en richt zich op de omvang, de ernst en de spreiding van het gebruik van alcohol en drugs, maar zij bevat geen gedragsanalyse die de reden van het middelengebruik onder jongeren analyseert. Of dit probleem van middelengebruik zich wel leent voor (gezondheids)voorlichting zal moeten blijken uit een analyse van determinanten van het gedrag en zijn omgeving. Om deze reden kunnen er (nog) geen effectieve interventies ontwikkelt of aanbevolen worden op basis van de huidige resultaten, maar zal eerst verder onderzoek nodig zijn, in de vorm van een gedragsanalyse wat gerealiseerd kan worden met behulp van bijvoorbeeld de Theorie of Planned Behaviour of het Health Belief Model.

Aanbeveling 2: om een beeld te blijven houden over het verloop van het middelengebruik in het uitgaansleven in Hengelo, is het aan te bevelen om de Monitor eens per twee jaar in Hengelo uit te voeren. Hierbij is het van belang om dezelfde methode van onderzoek aan te houden, maar ook de werving, het seizoen en het tijdstip van afname zal op eenzelfde manier plaats moeten vinden. Zo kan de omvang van het middelengebruik in het uitgaansleven vergeleken worden met voorgaande jaren en zullen allicht trends worden ontdekt. De aanbeveling om dit eens per twee jaar te doen is een praktische overweging, indien het mogelijk is om dit eens per jaar te doen, dan zou dit aan te bevelen zijn, gezien het snelle verloop van trends met betrekking tot drugsgebruik.

Het huidige onderzoek is in Hengelo uitgevoerd. Een aanbeveling hierin is tevens, om de monitor ook in Enschede en op het platteland uit te voeren. Enschede vormt tevens het werkgebied van Tactus en hier zal wellicht, mede gezien het een studentenstad is, op een andere manier met middelen omgegaan worden. De strekking van het onderzoek kan in Enschede op dezelfde manier worden uitgevoerd; in de binnenstad van Enschede en bij een evenement op bijvoorbeeld het terrein van de Universiteit. Daarnaast zou de monitor op het platteland bij zomerfeesten uitgevoerd kunnen worden, zodat tevens de omvang van het middelengebruik onder jongeren op het platteland gemeten wordt.

Wanneer de omvang van het middelengebruik helder is, zal de afdeling Preventie & Consultancy dit kunnen gebruiken in hun voorlichting en informatieverschaffing aan jongeren op bijvoorbeeld scholen en in hun voorlichting aan de ouders. Naast Tactus zal ook de Gemeente en politie Hengelo baat hebben bij de resultaten. Indien de monitor eens per twee jaar wordt uitgevoerd, dan hebben ook zij een beter beeld van wat er speelt in het uitgaansleven in hun werkgebied, waarop zij vervolgens kunnen investeren om toezicht te houden, beleid te maken en er tegen optreden.

Een tip voor Tactus bij aanbeveling 2: Een tip hierbij is dat op dezelfde wijze gepland en gewerkt wordt als de manier waarop dit onderzoek is uitgevoerd. Het is namelijk gebleken dat toestemming, afstemming, samenwerking en het onderhouden van contacten van groot belang is. Ondanks deze goede afstemming en samenwerking zijn we bij de uitvoering van het huidige onderzoek tegen een teleurstelling gelopen, omdat er één kroeg niet wilde meewerken, ondanks contact dat door Tactus en politie is gelegd. Een tip voor de volgende keer is dat met de Gemeente wordt afgestemd of zij iets kunnen betekenen in het benaderen van de kroeg die niet wilde meewerken.

Verder kan de vragenlijst als zodanig gehandhaafd blijven. Opmerking hierbij is dat *vraag 10* van de vragenlijsten, het aantal gelegenheden waarin alcohol is gedronken, veelal foutief is beantwoord en weggelaten kan worden. Deze vraag werd voornamelijk ingevuld als het aantal glazen dat gedronken is, in plaats van het aantal gelegenheden, of de vraag is opengelaten, of er werd door veel jongeren gevraagd om uitleg. Daarnaast is het handig om *vraag 17* op te delen in twee vragen, waarbij eerst gevraagd wordt naar het ooit gebruik van softdrugs en vervolgens naar het ooit gebruik van harddrugs. Hierdoor wordt meteen een helder beeld verkregen over softdrugs en harddrugs gebruik en hoeven de jongeren die enkel softdrugs hebben gebruikt niet alle vragen omtrent drugs in te vullen.

8.3. Incidenten en het verband tussen middelengebruik en persoonlijkheidskenmerken

Agressie, vechtpartijen, vandalisme en onveilige seks zijn de incidenten waarbij jongeren veelal betrokken zijn geweest tijdens het uitgaansleven of bij evenementen. De jongeren relateerden veelal alcoholgebruik aan de betrokkenheid bij de incidenten. Ten slotte blijkt een hoge mate van Impulsiviteit of Sensation Seeking verband te hebben met het betrokken zijn bij de incidenten. Ook bevestigd onderzoek dat impulsiviteit verbonden is met antisociaal gedrag zoals zich niet houden aan regels, vandalisme en het vertonen van agressief gedrag (Luengo, Carrillo-de-la-Peña et al., 1994; Stanford, Greve, Boudreaux, Mathias, & Brumelow 1996; Zuckermann & Kuhlman, 2000). Daarnaast heeft ook een hoge mate van Sensation Seeking en Impulsiviteit verband met het meemaken van de incidenten zoals onveilige seks, wat ook bevestigd wordt door onderzoek van Hoyle, Fejfar & Miller (2000). Angstgevoeligheid lijkt echter een beschermende factor te zijn voor betrokkenheid bij vernielingen. Met de overige incidenten houdt dit persoonlijkheidskenmerk geen verband. Introversie/ Hopeloosheid is ook niet verbonden met betrokkenheid bij de incidenten.

Aanbeveling 3 betreft het inzichtelijk maken van wat er speelt in de regio met betrekking tot de incidenten die jongeren meemaken tijdens het uitgaan of bij evenementen. Door middel van deze vragenlijst is geconstateerd dat jongeren in het uitgaansleven het meest betrokken zijn geweest bij agressie, vechtpartijen, vandalisme en onveilige seks, waarbij de jongeren hun betrokkenheid voornamelijk relateren aan het gebruik van alcohol.

Het is van belang dat, net als nu, geconstateerd en inzichtelijk gemaakt wordt wat er speelt in het uitgaansleven van Gemeente Hengelo. Door eens per twee jaar (indien mogelijk eens per jaar) een vragenlijst af te nemen, kan in kaart worden gebracht wat in de afgelopen twee jaar onder uitgaande jongeren heeft gespeeld. Hiervoor zal de vragenlijst aangepast kunnen worden door te vragen naar *‘welk incident heeft u in de laatste twee jaar meegemaakt tijdens het uitgaan’* en *‘op welke wijze was u betrokken bij het incident, als dader, slachtoffer of als getuige’* en vervolgens te vragen *of de jongere onder invloed was van een middel en welk middel dit betreft*. Deze informatie geeft meer inzicht in de wijze waarop jongeren betrokken zijn geweest bij het incident.

Deze informatie is zinvol voor Tactus, omdat zij dit kunnen meenemen in hun gegevens over incidenten en daarnaast kunnen zij dit benoemen in hun voorlichting aan jongeren en hun ouders. Daarnaast zijn er, wederom Campagnes te bedenken met thema's als *‘veilig vrijen en alcohol’*, maar voor de effectiviteit van een interventie dient ook hiervoor gedragsanalytisch onderzoek gedaan te worden.

Daarnaast is deze informatie ook zinvol voor zowel de Gemeente als politie Hengelo. Zij kunnen de informatie bekend maken bij medewerkers en doorspelen naar beleidsmedewerkers.

8.4.1. De relatie tussen persoonlijkheidskenmerken en middelengebruik

Impulsiviteit, Angstgevoeligheid, Sensation Seeking en Introversie/ Hopeloosheid zijn de vier persoonlijkheidskenmerken die zijn onderzocht bij jongeren in dit onderzoek.

Impulsiviteit heeft in dit onderzoek geen significant verband met dagelijks roken. Wel heeft dit persoonlijkheidskenmerk een verband met de hoeveelheid alcohol die op een stapavond geconsumeerd wordt en het is ook significant verbonden met bingedrinking. Deze resultaten worden ondersteund door voorgaande onderzoeken (Woicik, Conrod & Pihl., 2002; Dom, Hulstijn, & Sabbe., 2006); Een hoge mate van Impulsiviteit is een risico voor het gebruik van hasj of wiet in de afgelopen jaar, zoals blijkt uit tabel 7.4, maar er is echter geen verband gevonden met de hoeveelheid gelegenheden in de laatste 4 weken waarin hasj of wiet is gerookt. Wel is aangetoond dat een hoge mate van Impulsiviteit een individu kwetsbaar maakt voor het gebruik van harddrugs, wat aansluit bij eerder onderzoek (Stanford, Greve, Boudreaux, Mathias, & Brumbelow., 1996; Conrod, Pihl, Stewart & Dongier., 2000; Woicik, Conrod & Pihl., 2002) en in dit onderzoek is een positief verband aangetoond tussen een hoge mate van Impulsiviteit en het gebruik van meerdere middelen.

Een hoge mate van *Sensation Seeking* is significant gerelateerd aan roken, wat ondersteund wordt door onderzoek (Kopstein et al., 2001; Van Kempen., 1998). Ook is een hoge mate van deze persoonlijkheid gecorreleerd met een hoge mate van totale alcoholconsumptie op een stapavond wat maakt dat Sensation Seeking ook significant verbonden is met bingedrinking. Deze bevindingen worden ondersteund door eerder onderzoek (Woicik, Conrod & Pihl., 2002; Conrod, Castellanos & Mackie., 2008; Comeau et al., 2001). Voor wat betreft hasj of wiet gebruik dat in de laatste vier weken zich heeft voorgedaan, is geen verband gevonden met Sensation Seeking, echter is het gebruik in het afgelopen jaar en een hoge mate van Sensation Seeking wel gerelateerd en significant verbonden aan elkaar. Het verband werd ook gevonden door Woicik, Conrod & Pihl (2002) met hun studie. Verder is met de monitor Hengelo gevonden dat Sensation Seeking niet significant verbonden is met harddrugsgebruik. Dit wordt niet ondersteund door onderzoek (Stephenson et al., 2003). Het effect zou te verklaren kunnen zijn dat er een vertekend beeld kan ontstaan met betrekking tot harddrugsgebruik doordat het aantal drugsgebruikers in dit onderzoek een klein aantal van 13 betreft. Ook is in het huidige onderzoek een verband

gevonden in het gebruik van meerdere middelen en een hoge mate van Sensation Seeking, dat ondersteund wordt door het onderzoek van Van Kempen (1998).

Voor wat betreft *Angstgevoeligheid* is aangetoond dat deze een beschermende factor is roken. Verder lijkt een hogere mate van Angstgevoeligheid verbonden met een grotere hoeveelheid alcohol die op een gemiddelde avond geconsumeerd wordt, maar er is geen significant verband aangetoond met bingedrinking. Het onderzoek van Wocik, Conrod & Pihl (2002) ondersteunt het verband dat Angstgevoeligheid geassocieerd is met hogere frequenties van alcoholgebruik. Comeau et al. (2001) geven met hun onderzoek aan dat Angstgevoeligheid voornamelijk gerelateerd is aan veel alcoholconsumptie doordat het angstige gevoel (of sociale druk) door alcoholconsumptie wordt gereduceerd. Voor wat betreft hasj of wietgebruik is er in het huidige onderzoek geen verband aangetoond tussen angstgevoeligheid en hasj of wietgebruik. Wocik, Conrod & Pihl (2002) hebben ook in hun vijfde studie een negatieve correlatie gevonden tussen cannabis en Angstgevoeligheid. Verder lijkt Angstgevoeligheid geen risico te zijn voor harddruggebruik of voor het gebruik van meerdere middelen. Ook Wocik, Conrod & Pihl (2002) vinden geen verband tussen Angstgevoeligheid en stimulerende middelen.

Introversie/ hopeloosheid heeft geen enkel verband aangetoond met roken, bingedrinking of het aantal gelegenheden waarin hasj- wiet gebruikt is in het afgelopen vier weken. Het onderzoek van Wocik, Conrod & Pihl (2002) ondersteunt dit. Zij vinden in hun vijfde studie geen correlatie tussen cannabis en Introversie/ Hopeloosheid, maar geven aan dat Introversie/ Hopeloosheid wel geassocieerd is met hogere frequenties van sedatieve drugs. Wel is in de Monitor uitgaan in Hengelo, een significant verband tussen een hogere mate van Introversie/ Hopeloosheid en het gebruik van harddrugs. Dit verband lijkt niet logisch gezien de theorie, want zo vinden Wocik, Conrod & Pihl (2002) geen verband tussen Introversie/ Hopeloosheid en stimulerende middelen. Wel geven Conrod, Pihl, Stewart & Dongier., 2000 met hun studie aan dat Introversie/ Hopeloosheid een groter risico heeft op opium afhankelijkheid. Toch zal het gevonden resultaat met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden en zal dus nader onderzocht moeten worden om hierover een uitspraak te kunnen doen. Verder is er geen verband aangetoond tussen het gebruik van meerdere middelen en Introversie/ Hopeloosheid.

8.4.2. Het risicoprofiel

Op basis van dit onderzoek kan verondersteld worden dat een hoge mate van Impulsiviteit en een hoge mate van Sensation Seeking de grootste risico's vormen voor middelengebruik en betrokkenheid bij incidenten.

Aanbeveling 4: voor Tactus is deze informatie van belang omdat jongeren met een hoge mate van Impulsiviteit en/of Sensation Seeking een risicogroep vormen voor middelengebruik. Zij zullen wellicht een speciale manier van benadering nodig hebben om middelengebruik te voorkomen dan wel te verminderen. Dit betekent dat deze risicogroepen geen universele preventie, waarbij de gehele bevolkingsgroep wordt benaderd, nodig hebben, maar dat de tegenwoordige verschuiving van universeel naar geïndiceerde preventie ook bij deze risicogroepen toegepast dient te worden.

Bij geïndiceerde preventie richt de preventie zich op de risicogroep, wat in dit geval jongeren zijn met een hoge mate van Impulsiviteit en/of jongeren met een hoge mate van Sensation Seeking. Tactus zal door middel van screening deze risicogroepen kunnen opsporen. Een manier om deze risicogroepen te screenen is door middel van de SURPS-vragenlijst zoals deze ook in het huidige onderzoek is gebruikt. Er zal op korte termijn een validiteitonderzoek plaatsvinden met betrekking tot deze SURPS, waardoor na validatie met zekerheid gesteld kan worden of de SURPS een geschikt middel hiervoor is. Nadat Tactus deze risicogroep(en) heeft gescreend zal de risicogroep op een geïndiceerde manier benaderd kunnen worden om op een effectieve manier preventie in te zetten. Over de manier waarop deze (geïndiceerde) benadering dient te gebeuren dient vervolg onderzoek plaats te vinden. De screening lijkt mijn inziens gedaan te moeten worden door een Psycholoog/ onderzoeker die voldoende kennis heeft van de persoonlijkheidskenmerken (en met SPSS kan analyseren). Echter over de wijze waarop, de grenslijn met welke score op de persoonlijkheidskenmerken een individu een risico vormt voor middelengebruik en de wijze waarop hiermee omgegaan dient te worden, zijn zeker aanleiding voor een vervolg onderzoek, waarna vervolgens een realiseerbaar plan ontwikkeld kan worden.

Bronvermelding

- Bardo, M.T., Mueller, C.W. (1991). Sensation seeking and drug abuse prevention from a biological perspective. *Persuasive Communication and Drug Abuse Prevention*. Pp. 195-207).
- Brown, S.A., Tapert, S.F., Granholm, E., & Delis, D.C. (2000). Neurocognitive functioning of adolescents: effect of protected alcohol use. *Alcoholism; Clinical and Experimental Research*, 24 (2), 164- 171.
- Brug, J., Schaalma, H., Kok, G., Meertens, R.M., van der Molen, H.T. (2005). *Gezondheidsvoorlichting en gedragsverandering; Een planmatige aanpak*. Assen: Van Gorcum.
- Caspi, A., Begg, D., Dickson, N.P., & Langley, J. (1995). Identification of personality types at risk for poor health and injury in late adolescence. *Criminal Behaviour & Mental Health*, 5, 330-350.
- CBS (2007) *Zesglazen criterium*. Verkregen op 7 december 2007 van << <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/gezondheid-welzijn/publicaties/artikelen/archief/2007/2007-2216-wm.htm>>>.
- Comeau, N., Stewart, S.H., Loba, P. (2001). The relation of trait anxiety, anxiety sensitivity, and sensation seeking to adolescents' motivations for alcohol, cigarette, and marijuana use. *Addictive Behaviours* 26, 803-825.
- Conrod, P.J., Castellanos, N., & Mackie, C. (2008). Personality- targeted interventions delay the growth of adolescent drinking and binge drinking. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49 (2), 181- 90
- Conrod, P.J., Pihl, R. O., Stewart, S.H. & Dongier, M. (2000). Validation of a system of classifying female substance abusers on the basis of personality and motivational risk factors for substance abuse. *Psychology of Addictive Behaviors*, 14, 243-256.
- Conrod, P.J., Stewart, S.h., Comeau, N., Maclean, A.M. (2006). Efficacy of Cognitive-Behavioural Interventions Targeting Personality Risk Factors for Youth Alcohol Misuse. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 4, 550-563.
- Conrod, P.J., Pihl, R.O., & Vassileva, J. (1998). Differential sensitivity to alcohol reinforcement in groups of men at risk for distinct alcoholic syndromes. *Alcohol Clinical Experimental Research*, 22, 585-597.
- Conrod, P.J., & Woicik, P., Pihl, R.O., (2002). Validation of a four factor model of personality risk for substance abuse and examination of a brief instrument for

- assessing personality risk. *Addiction Biology*, 7, 329-346
- Dom, G., Hulstijn, W., & Sabbe, B. (2006). Differences in impulsivity and sensation seeking between early and late-onset alcoholics. *Addictive behaviours*, 31, 298- 308.
- Dom, G., D'Haene, P., Hulstijn, W., & Sabbe, B. (2006). Impulsivity in abstinent early- and late-onset alcoholics: differences in self-report measures and a discounting task. *Addiction*, 292, 293-4,
- Drs. Eric P. van Kampen (1998) *Alcohol, tabak en drugs*, verkregen op 15 februari 2008 van << <http://www.alcoholtabakendrugs.nl/resultaten.htm>>>
- Ellickson, P.L., Tucker, J.S. & Klein, D.J. (2003). Ten-year prospective study of public health problems associated with early drinking. *Pediatrics*, 111 (5), 949-955.
- GGD (2007). E-Movo; Jeugd, Gezondheid, welzijn en leefstijl; verslag van een onderzoek onder jeugd in Twente 2004.
- Grant B.F., & Dawson D.A. (1997). Age at onset of alcohol use and it's association with DSM-IV alcohol abuse and dependence: results from the National Longitudinal Alcohol Epidemiologic Survey. *Journal of substance abuse*, 9, 103-110.
- Hoyle, R.H., Fejfar, M.C., Miller, J.D. (2000). Personality and sexual risk taking: A quantitative review. *Journal of personality*, 68, 1203-1231.
- Kopstein, A.N., Crum, R.M., Celentano, D.D., Martin, S.S., (2001). Sensation seeking needs among 8th and 11th graders: characteristics associated with cigarette and marijuana use. *Drug and Alcohol Dependence* 195-203.
- Lemmers, L., Riper, H., (2005). *Scanner uitgaan en drugs*. Utrecht; Trimbos-instituut.
- Lejuez, C.W., Paulson, A., Daughters, S.B., Bornovalova, M.A., & Zvolensky, M.J. (2006). The association between heroin use and anxiety sensitivity among inner-city individuals in residential drug use treatment. *Behaviour Research and Therapy*, 44, 667-677.
- Luengo, M.A., Carrillo-de-la-Pena, M.T., Otero, J.M., Romero, E. (1994). A short-term longitudinal study of impulsivity and antisocial behaviour. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66 (3), 542-8
- Marianne, K. (2006) *Tendens 2005-2006, Alcohol en drugsgebruik bij jongeren en jongvolwassenen in Gelderland*. Arnhem; De Grift, Trimbos-instituut, GGD
- Monshouwer, K., Dorsselaer, S. van Gorter, A., Verdurmen, J. (2003). *Jeugd en Riskant gedrag, kerngegevens uit het Peilstationsonderzoek*. Utrecht; Trimbos Instituut.
- Newcomb, M.D., & McGee, L. (1991). Influence of sensation seeking on general deviance and specific problem behaviours from adolescents to young adulthood. *Journal of*

- personality and social psychology*, 61, 614-628.
- Nabben, T, Koet, S & Korf, D.J. (2007). *NL-trend-watch; Gebruikersmarkt uitgaansdrugs in Nederland 2006-2007*. Amsterdam; Bonger Instituut voor Criminologie.
- Nabben, T., Benschop, A., Korf, D.J. (2008). *Antenne 2007, Trends in alcohol, tabak en drugs bij jonge Amsterdammers*. Amsterdam; Rozenberg Publishers
- Onderzoeksrapport Outgaan Zwolle (2005). *Outgaan Zwolle*, Zwolle; Stichting CAD, afdeling Preventie
- Reiss, S.R., Peterson, R., Gursky, D., & McNally, R. (1986). Anxiety sensitivity, anxiety frequency and the prediction of fearfulness. *Behaviour Research and Therapy*, 24-11-18.
- RIVM (2006). *Roken tabak Nederland*. Verkregen op 7 maart 2008 van <<http://www.rivm.nl/vtv/object_document/o1209n19085.html>>
- RIVM (2007). *Cannabisgebruik Nederland*. Verkregen op 7 maart 2008 van<<http://www.rivm.nl/vtv/object_document/o1505n19087.html>>
- RIVM (2008). *Roken. De determinanten, gezondheidsgevolgen en oorzaken*. Verkregen op 13 november 2008 van <<http://www.rivm.nl/vtv/object_document/o1208n19085.html>>
- RIVM (2008). *Alcohol. De determinanten, gezondheidsgevolgen en oorzaken*. Verkregen op 13 november 2008 van <<http://www.rivm.nl/vtv/object_document/o1189n19086.html>>.
- RIVM (2008). *Druggebruik. De determinanten, gezondheidsgevolgen en oorzaken*. Verkregen op 13 november 2008 van <<http://www.rivm.nl/vtv/object_document/o1504n19087.html>>.
- Rodenburg, G., Spijkerman, R., Eijnden, R. van den & Mheen, D. van de (2007). *Nationaal prevalentie onderzoek middelengebruik 2005*. Rotterdam: IVO.
- Schmidt, N.B., Eggleston, A.M., Woolaway-Bickel, K., Fitzpatrick, K.K., Vasey, M.W., & Richey, J.A. (2007). Anxiety sensitivity amelioration training (ASAT): A longitudinal primary prevention program targeting cognitive vulnerability. *Journal of Anxiety Disorders*, 21 302-319.
- Stanford, M.S., Greve, K.W., Boudreaux, J.K., Mathias, C.W., & Brumelow, J.L. (1996). *Impulsiveness and risk taking behaviour: comparison of high-school and college students using the Barratt Impulsiveness Scale*. *Personality and Individual differences*, 21, 1073-1075.
- Stephenson, M.T., Hoyle, R.H., Palmgreen, P., & Slater M.D. (2003) Brief measure of

- sensation seeking for screening and large-scale surveys. *Drug and Alcohol Dependence*, 72, 279-286.
- Stewart, S.H., Zvolensky, M.J., & Eifert, G.H. (2001). Negative-reinforcement drinking motives mediate the relation between anxiety sensitivity and increased drinking behaviour. *Personality and Individual Differences*, 31, 157-171.
- Stewart, S., H., Peterson, J.B., & Pihl, R.O. (1995). Anxiety sensitivity and self-reported alcohol consumption rates in university women. *Journal of Anxiety Disorders*, 9, 283-292.
- STIVORO (2008). *Roken in Nederland*. Verkregen op 6 september 2008 van <<http://www.stivoro.nl/Voor_jongeren/Feiten___Cijfers/Volwassenen_en_roken/Inex.aspx?mId=9926&rId=765>>.
- Van Laar, M.W. e.a. (2006). *Nationale Drugs Monitor*. Utrecht; Trimbos-instituut
- Van Laar, M.W. e.a. (2007). *Nationale Drugs Monitor*. Utrecht; Trimbos-instituut
- Van Laar, M.W. e.a. (2008). *Nationale Drugs Monitor*. Utrecht; Trimbos-instituut
- Wechsler, H., Davenport, A., Dowdall, G., Moeykens, B. & Castillo, S. (1994). Health and behaviour consequences of binge drinking in college: a national survey of students at 140 campuses. *Journal of the American Medical Association*, 272 (21), 1672-1677.
- Woicik, P.B., Conrod, P.J., Pihl, R. (2002). *Substance Use Risk Profile Scale, validation of a four factor model*. New York; The state university
- Zvolensky, M.J., Schmidt, N.B. (2007). Introduction to Anxiety Sensitivity: Recent findings and new directions. *Behavior Modification*, 31, 139-144
- Zuckerman, M. & Kuhlman, D.M. (2000). Personality and risk taking: Common biosocial factors. *Journal of Personality*, 68, 999-1029.

Bijlage 1 Alcoholgebruik uitgaansleven

Tabel 9.1 Alcoholgebruik op een gemiddelde avond stappen en tijdens stappen in Hengelo

Hoeveel glazen drink je gem. tijdens uitgaan?	Man	Vrouw	Gemiddeld aantal glazen (BI. 95%)
0	1 (0.5)	7 (3.9)	14 glazen
1	1 (0.5)	3 (1.7)	
2	3 (1.5)	15 (8.3)	
3	5 (2.6)	23 (12.8)	
4	12 (6.2)	34 (18.9)	
5	15 (7.7)	16 (8.9)	
6	12 (6.2)	25 (13.9)	
7-10	52 (26.8)	20 (11.1)	
11-14	32 (16.5)	10 (5.6)	
15-19	17 (8.8)	6 (3.3)	
20+	29 (14.9)	4 (2.2)	
Missing	15 (7.8)	17 (9.4)	

Hoeveel glazen heb je vanav al gedronken voordat je de stad in ging?	Man	Vrouw	Hoeveel glazen heb je gedronken sinds je in de stad bent?	Man	Vrouw
0	37 (19.1)	85 (47.2)	0	19 (9.8)	42 (23.3)
1	16 (8.2)	18 (10.0)	1	16 (8.2)	40 (22.2)
2	16 (8.2)	15 (8.3)	2	16 (8.2)	16 (8.9)
3	11 (5.7)	14 (7.8)	3	16 (8.2)	23 (12.8)
4	18 (9.3)	8 (4.4)	4	18 (9.3)	14 (7.8)
5	17 (8.8)	9 (5.0)	5	17 (8.8)	6 (3.3)
6	16 (8.2)	7 (3.9)	6	16 (8.2)	10 (5.6)
7-10	25 (12.9)	8 (4.4)	7-10	32 (16.5)	8 (4.4)
11-14	15 (7.7)	3 (1.7)	11-14	15 (7.7)	3 (1.7)
15-19	5 (2.6)	0 (0.0)	15-19	6 (3.1)	1 (0.6)
20+	7 (3.6)	0 (0.0)	20+	9 (4.6)	4 (2.2)
Missing	8 (4.1)	13 (7.2)	Missing	11 (5.7)	12 (6.7)
	3 (1.5)	0 (0.0)		3 (1.5)	1 (0.6)

Bijlage 2 Alcoholgebruik evenement

Tabel 9.2 Alcoholgebruik bij gemiddeld evenement en bij evenement Hengelo

glazen gem. voorafgaand evenement	Man	Vrouw	glazen gem. tijdens evenement	Man	Vrouw
0	10 (16.1)	11 (28.2)	0	1 (1.6)	3 (7.7)
1	0 (0.0)	1 (2.6)	1	0 (0.0)	0 (0.0)
2	5 (8.1)	5 (12.8)	2	2 (3.2)	2 (5.1)
3	1 (1.6)	5 (12.8)	3	2 (3.2)	0 (0.0)
4	6 (9.7)	5 (12.8)	4	1 (1.6)	3 (7.7)
5	5 (8.1)	4 (10.3)	5	2 (3.2)	7 (17.9)
6	3 (4.8)	1 (2.6)	6	2 (3.2)	6 (15.4)
7-10	12 (19.4)	1 (2.6)	7-10	5 (8.1)	8 (20.5)
11-14	2 (3.2)	0 (0.0)	11-14	13 (21.0)	2 (5.1)
15-19	3 (4.8)	1 (2.6)	15-19	9 (14.5)	1 (2.6)
20+	4 (6.5)	1 (2.6)	20+	12 (19.4)	4 (10.3)
Geen antw	11 (17.7)	3 (7.7)	Geen ntw	13 (21.0)	3 (7.7)
Meerdere antwoorden	0 (0.0)	1 (2.6)	Meerdere antw	1 (1.6)	3 (7.7)
Glazen vandaag gedronken voorafgaand evenement	Man	Vrouw	Glazen vandaag gedronken bij evenement	Man	Vrouw
0	27 (43.5)	26 (66.7)	0	5 (8.1)	9 (23.1)
1	2 (3.2)	0 (0.0)	1	1 (1.6)	3 (7.7)
2	2 (3.2)	4 (10.3)	2	3 (4.8)	4 (10.3)
3	1 (1.6)	0 (0.0)	3	4 (6.5)	3 (7.7)
4	2 (3.2)	2 (5.1)	4	6 (9.7)	4 (10.3)
5	1 (1.6)	2 (5.1)	5	4 (6.5)	5 (12.8)
6	3 (4.8)	0 (0.0)	6	5 (8.1)	5 (12.8)
7-10	2 (3.2)	1 (2.6)	7-10	8 (12.9)	2 (5.1)
11-14	1 (1.6)	1 (2.6)	11-14	3 (4.8)	2 (5.1)
15-19	0 (0.0)	0 (0.0)	15-19	3 (4.8)	0 (0.0)
20+	5 (8.1)	1 (2.6)	20+	9 (14.5)	2 (5.1)
Geen antwoord	16 (25.8)	2 (5.1)	Geen antwoord	11 (17.7)	0 (0.0)

Bijlage 3 Schema landelijke cijfers middelengebruik

De percentages uit het huidige onderzoek Hengelo in het uitgaansleven en bij het evenement, onderverdeelt in mannen en vrouwen.

Tabel 9.3. Cijfers met betrekking tot middelengebruik in het uitgaansleven Hengelo en landelijke cijfers, onderverdeeld in het ooit gebruik, recente (laatste jaar) en actueel (laatste maand) gebruik.

Gebruik			Alcohol	Wiet	XTC	Cocaïne	Am-fetamine
Antenne							
Amsterdam	2005	15-65					
Ooit gebruik			100.0%	72.5%	31.9%	26.0%	16.9%
Recent gebruik			97.8%	36.3%	17.2%	16.2%	5.6%
Actueel gebruik			96.6%	21.8%	7.4%	7.8%	1.5%
Tendens							
Gelderland	2005-2006	15-40					
Ooit gebruik			94.2%	43.9%	16.5%	11.5%	7.0%
Recent gebruik			--	--	--	--	--
Actueel gebruik			88.3%	11.7%	5.3%	3.5%	1.5%
Zaandam							
Uitgaanders	2006	12-44					
Ooit gebruik			--	57.0%	17.3%	12.9%	6.8%
Recent gebruik			--	--	--	--	--
Actueel gebruik			--	21.5%	6.6%	4.3%	2.4%
Uitgaan	2008	15-24					
Hengelo							
Ooit gebruik	Man		98.3%	62.3%	21.1%	16.5%	12.5%
	Vrouw		98.3%	44.4%	6.2%	6.7%	6.2%
	Gemiddeld		98.3%	53.4%	13.7%	11.6%	9.4%
Recent gebruik	Man		--	41.8%	12.9%	9.8%	7.3%
	Vrouw		--	25.0%	3.4%	2.3%	4.5%
	Gemiddeld		--	33.4%	8.2%	6.1%	5.9%
Actueel gebruik	Man		--	30.7%	6.2%	6.7%	5.2%
	Vrouw		--	12.5%	1.7%	0.6%	1.7%
	Gemiddeld		--	21.6%	4.0%	3.7%	3.5%
Evenement	2008	15-24					
Hengelo							
Ooit gebruik	Man		95.0%	59.7%	43.5%	37.1%	21.0%
	Vrouw		100.0%	79.5%	48.8%	30.8%	34.9%
	Gemiddeld		97.5%	69.6%	46.2%	34.0%	28.0%
Recent gebruik	Man		--	56.4%	30.6%	29.0%	22.6%
	Vrouw		--	64.2%	30.9%	23.1%	24.6%
	Gemiddeld		--	60.3%	30.8%	26.1%	23.6%
Actueel gebruik	Man		--	45.1%	20.9%	17.7%	11.3%
	Vrouw		--	36.0%	15.5%	7.7%	9.2%
	Gemiddeld		--	40.6%	18.2%	12.7%	10.3%

*Het ooit , recent (laatste jaar) en actueel (laatste maand) gebruik onder uitgaande jongeren. De gegevens komen uit NL. Trendwatch, gebruikersmarkt 2006-2007 (Nabben et al., 2007). Het actuele gebruik alcohol in de uitgaansgroep ka niet gemeten worden in verband met vraag 10 op de vragenlijst die onjuist is beantwoord. (-- geen gegevens beschikbaar).

Bijlage 4 XTC en cocaïne gebruik

Tabel 9.4. XTC gebruik

Aantal pillen	0 (n, %)	1 (n, %)	2 (n, %)	3 (n, %)	4 (n, %)	5 (n, %)	6-10 (n, %)
Gemiddeld gebruik per avond							
XTC							
<i>Mannen (n=194)</i>	167 (86.1)	2 (1.0)	8 (4.1)	7 (3.6)	2 (1.0)	2 (1.0)	6 (3.0)
<i>Vrouwen (n=180)</i>	169 (93.9)	5 (2.8)	2 (1.1)	2 (1.1)	1 (0.6)	1 (0.6)	0 (0.0)
Verwachting vanavond te gaan gebruiken							
XTC							
<i>Mannen (n=194)</i>	186 (95.9)	0 (0.0)	2 (1.0)	1 (0.5)	0 (0.0)	2 (1.0)	3 (1.5)
<i>Vrouwen (n=180)</i>	177 (98.3)	1 (0.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.6)	1 (0.6)	0 (0.0)

Tabel 9.5. Cocaïne gebruik

Aantal gram cocaïne	0 (n, %)	0.2 (n, %)	0.4 (n, %)	0.6 – 0.8 (n, %)	1.0 (n, %)	1.4- 1.8 (n, %)	2.0 (n, %)	3+ (n, %)
Gem. gebruik per avond								
Cocaïne								
<i>Mannen (n=194)</i>	169 (87.1)	2 (1.0)	3 (1.5)	1 (0.5)	11 (5.7)	4 (2.0)	3 (1.5)	1 (0.5)
<i>Vrouwen (n=180)</i>	171 (95.0)	4 (2.2)	0 (0.0)	3 (1.7)	1 (0.6)	1 (0.6)	0 (0.0)	0 (0.0)
Verwachting vanavond te gebruiken								
Cocaïne								
<i>Mannen(n=194)</i>	188 (96.9)	0 (0.0)	1 (0.5)	1 (0.5)	1 (0.5)	2 (1.0)	0 (0.0)	1 (0.5)
<i>Vrouwen (n=180)</i>	178 (98.9)	0 (0.0)	1 (0.6)	0 (0.0)	1 (0.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)

Tijd:			
Interv.			
Vrij	☐	Zat	☐

Ben jij tussen de 15 en 25 jaar? Dan willen we je graag een aantal vragen stellen over alcohol en drugsgebruik in het uitgaansleven van Hengelo. Tactus wil graag een beeld krijgen van het middelengebruik in Hengelo. Je kunt ons hierbij helpen door het invullen van deze vragenlijst. Je blijft hierin anoniem, dus zou je zo eerlijk mogelijk antwoord willen geven? Het invullen zal ongeveer 15 minuten van je tijd vragen en nadien krijg jij hiervoor een presentje.

1. Wat is je geslacht?

☐ man ☐ vrouw

2. Wat is je leeftijd?

--	--

3. In welk land ben jij geboren?

☐ Nederland	☐ Marokko
☐ Suriname	☐ Turkije
☐ Nederlandse Antillen of Aruba	☐ In een ander land, namelijk:

4. Ben je studerend of werkend?

☐ Werken	☐ Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL)
☐ Studeren	☐ Anders, namelijk:

5. Wat is de hoogste opleiding die je gevolgd hebt of op dit moment volgt? Eén antwoord aankruisen.

☐ Basisonderwijs	☐ VWO
☐ Speciaal onderwijs	☐ MBO/ ROC
☐ Leerweg ondersteunend onderwijs	☐ HBO
☐ VMBO	☐ Universiteit
☐ HAVO	

6. Woon je in de gemeente Hengelo?

☐ ja ☐ nee

ROKEN

7. Rook je sigaretten en/of shag?

☐ Ja, ik rook dagelijks	☐ Nee, maar heb ooit wel gerookt
☐ Ja, ik rook af en toe	☐ Nee, ik rook niet

8. Rook je sigaretten en/of shag tijdens het uitgaan?

☐ Ja, altijd	☐ Ja, af en toe
☐ Ja, vaak	☐ Nee, nooit

ALCOHOLGEBRUIK

9. Heb je ooit alcohol gedronken?

- ☐ Ja ☐ Nee → **Ga door naar vraag 17**

10. Hoe vaak heb je alcoholhoudende dranken gedronken? We bedoelen het aantal gelegenheden, zoals een feestje, uitgaan of een avond thuis. Kruis op iedere regel een vakje aan.

Aantal keren	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-19	20-39	40+
In je hele leven	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de laatste 12 mnd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de laatste 4 wkn	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Drink je alcohol tijdens het uitgaan?

- ☐ ja, altijd ☐ ja, af en toe
☐ ja, vaak ☐ nee, nooit

12. Begin je al met indrinken voordat je de stad in gaat?

- ☐ ja, altijd ☐ ja, af en toe
☐ ja, vaak ☐ nee → **Ga door naar de instructie boven vraag 14**

13. Hoe laat begin je meestal met indrinken voordat je de stad in gaat?

- ☐ Rond 16:00 ☐ Rond 22:00
☐ Rond etenstijd (18:00) ☐ Later
☐ Rond 20:00

Instructie: Voor de volgende vraag is het belangrijk dat je weet wat een standaardglas is. Elk drankje heeft zijn eigen glas. Wijn in een wijnglas, bier in een bierglas en sterke drank in een borrelglasje. Dit noemen we een standaardglas. Als het drankje in het juiste (standaard)glas wordt geschonken dan bevat ieder glas evenveel alcohol. We vragen je telkens te antwoorden in standaardglazen. In onderstaand schema staan voorbeelden genoemd.

Soort drank	Aantal standaardglazen
Glas bier (fluitje)	1
Blikje of flesje bier (pijpje)	1,5
Halve liter bier (beugel)	2
Glas wijn (wijnglas)	1
Fles wijn (0,75 l)	7,5
Borrelglas sterke drank (whisky, wodka, jenever, likeur)	1
Limonadeglas mix van sterke drank met frisdrank of vruchtensap	1
Breezer, mixdrank in flesje (275 ml)	1,25
Shooter (bijv. Feigling)	0,35

14. Zet een kruisje in onderstaande tabel in het vakje dat aangeeft:

- Hoeveel standaardglazen alcohol je drinkt tijdens indrinken op een gemiddelde stapavond en;
- Hoeveel standaardglazen alcohol je drinkt tijdens het uitgaan in de stad, op een gemiddelde stapavond.

Aantal standaard glazen	0	1	2	3	4	5	6	7-10	11-14	15-19	20+
Tijdens indrinken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de stad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Geef in onderstaande tabel aan:

- Hoeveel standaardglazen alcohol je vanavond al hebt gedronken, voordat je de stad in ging en;
- Hoeveel standaardglazen alcohol je vanavond al hebt gedronken sinds je in de stad bent?

Aantal standaard glazen	0	1	2	3	4	5	6	7-10	11-14	15-19	20+
Voor de stad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de stad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Ga je vanavond nog meer alcohol drinken?

☐ Ja, maak een schatting hoeveel standaardglazen:

☐ Nee

DRUGSGEBRUIK

17. Heb je ooit soft- en/of harddrugs gebruikt?

☐ ja ☐ nee → Ga door naar vraag 25

18. a) Hoe vaak heb je wiet (marihuana) of hasj gebruikt? Kruis op iedere regel een antwoord aan.

Aantal keren	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-19	20-39	40+
In je hele leven	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de laatste 12 maanden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de laatste 4 weken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De volgende vraag gaat over jouw wiet en hasj gebruik voorafgaand aan en tijdens het uitgaan. We willen je vragen om de hoeveelheid die je (hebt) gebruikt in grammen aan te geven. Als je een joint koopt zit hier ongeveer 0,3 gram wiet of hasj in. Draai je zelf een joint dan kan dit iets meer zijn, bijvoorbeeld 0,5 gram.

18. b) Hoeveel gram wiet of hasj heb je gebruikt voorafgaand aan het uitgaan en hoeveel gram verwacht je in totaliteit te nemen tijdens het uitgaan? Kruis op beide regels een antwoord aan.

Aantal gram wiet/hasj	0	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4	2,6	2,8	3+
Als ik wiet of hasj gebruik op een stapavond, dan is dat in totaal afgerond ... gram per avond	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanavond verwacht ik in totaal ... gram te gaan nemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Gebruik je wel eens onderstaande drugs?

Soort drug	Meerdere keren per week	Ongeveer één keer per week	Eén of een aantal keer per maand	Eén of een aantal keer per jaar	Ik heb het ooit gebruikt, maar tegenwoordig gebruik ik het niet meer	Nooit
Hallucinogene paddestoelen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
XTC (ecstasy, MDMA)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Cocaïne (wit, coke)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Amfetamine (pep, uppers, speed)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
GHB	☐	☐	☐	☐	☐	☐
LSD	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stackers (afslankpil)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ketamine	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poppers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Heroïne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Crack	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. De volgende vragen zijn bedoeld om meer zicht te krijgen op de hoeveelheid drugs die je voor en tijdens het uitgaan gebruikt. Bij alle vragen gaat het specifiek om jouw gebruik. Let goed op de hoeveelheden die boven de tabel staan aangegeven.

Aantal bakjes hallucinogene paddestoelen	0	0,25	0,5	0,75	1	1,25	1,5	1,75	2
Als ik hallucinogene paddestoelen gebruik op een stapavond, dan is dat in totaal ... bakjes per avond	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanavond verwacht ik in totaal ... bakjes te gaan nemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Aantal XTC pillen	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Als ik XTC gebruik op een stapavond, dan zijn dat in totaal ...pillen per avond	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanavond verwacht ik in totaal ...pillen te gaan nemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Aantal gram cocaïne	0	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4	2,6	2,8	3+
Als ik cocaïne gebruik op een stapavond, dan is dat in totaal ... gram per avond	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanavond verwacht ik in totaal ... gram te gaan nemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Aantal gram amfetamine	0	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4	2,6	2,8	3+
Als ik amfetamine gebruik op een stapavond, dan is dat in totaal ... gram per avond	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanavond verwacht ik in totaal ... gram te gaan nemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Aantal buisjes GHB (à 7,5 ml)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Als ik GHB gebruik op een stapavond, dan is dat in totaal ... buisjes per avond	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanavond verwacht ik in totaal ... buisjes te gaan nemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Heb je vanavond al drugs gebruikt? Je mag meerdere combinaties aankruisen.

☐ Nee	☐ Ja, ik heb amfetamine gebruikt
☐ Ja, ik heb hasj en/of wiet gebruikt	☐ Ja, ik heb GHB gebruikt
☐ Ja, ik heb hallucinogene paddestoelen gebruikt	☐ Ja, ik heb cafeïnepreparaten gebruikt
☐ Ja, ik heb XTC gebruikt	☐ Ja, ik heb iets anders gebruikt, namelijk: _____
☐ Ja, ik heb cocaïne gebruikt	

22. Op welke plaatsen gebruik je voornamelijk drugs tijdens een uitgaansavond in Hengelo? (je mag maar 1 antwoord kiezen).

☐ Niet van toepassing, ik gebruik geen drugs	☐ Thuis
☐ Discotheek	☐ Jongeren centrum of buurthuis
☐ Café	☐ Keet
☐ Coffeeshop	☐ Anders, namelijk: _____
☐ Op straat	

23. Gebruik je wel eens op één uitgaansavond drugs én alcohol? Je mag meerdere combinaties aankruisen.

☐ Nee	☐ Ja, alcohol samen met cocaïne
☐ Ja, alcohol samen met wiet	☐ Niet van toepassing, ik gebruik geen drugs en/of alcohol
☐ Ja, alcohol samen met XTC	☐ Anders, namelijk: _____

24. Gebruik je wel eens op één uitgaansavond meerdere drugs? Je mag meerdere combinaties aankruisen.

- ☐ Nee
 ☐ Ja, XTC samen met cocaïne
☐ Ja, wiet/ hasj samen met XTC
 ☐ Niet van toepassing, want ik gebruik geen drugs
☐ Ja, XTC samen met amfetamine
 ☐ Anders, namelijk:

Cafeïne is een stimulerende stof die onder meer te vinden is in koffie, thee, cola. Cafeïne zit ook in zogenaamde smartdrinks of energydrinks en is in pilvorm verkrijgbaar.

25. a) Gebruik je wel eens cafeïnepreparaten zoals Red Bull en energizers? Uitgezonderd worden koffie, cola en thee.

- ☐ Ja, meerdere keren per week
 ☐ Ja, één of een aantal keer per jaar
☐ Ja, ongeveer één keer per week
 ☐ Ik heb ooit cafeïnepreparaten gebruikt, maar tegenwoordig gebruik ik niet meer
☐ Ja, één of een aantal keer per maand
 ☐ Nee, dat heb ik nooit gebruikt → **Ga naar vraag 26**

25. b) Zet een kruisje bij het antwoord dat voor jou van toepassing is in onderstaand schema.

Aantal cafeïnepreparaten	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Als ik cafeïnepreparaten gebruik op een stapavond, dan zijn dat in totaal ... blikjes/ pillen per avond	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanavond verwacht ik in totaal ... blikjes/ pillen te gaan nemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

INCIDENTEN TIJDENS HET UITGAAN

26. Deze vraag gaat over incidenten die wel eens plaatsvinden tijdens het uitgaan. We willen graag weten of jij daarbij betrokken bent geweest. We vragen je ook of je toen onder invloed was van alcohol en/of andere drugs. Kruis op iedere regel één of meerdere antwoorden aan.

Incident	Nee	Ja, één keer van alcohol	Ja, één keer van softdrugs	Ja, één keer van harddrugs	Ja, meerdere keren van alcohol	Ja, meerdere keren van softdrugs	Ja, meerdere keren van harddrugs	Ja, door gecombineerd gebruik van alcohol en drugs
Een black-out	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Je bewustzijn verloren	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In paniek geraakt of bang geworden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Agressief geworden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betrokken bij vechtpartij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onveilige seks gehad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dingen vernield of beschadigd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EHBO nodig gehad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

27. Is er wel eens ongewild drugs in jouw drankje, of in het drankje van je vrienden gedaan, tijdens het uitgaan?

- ☐ Ja, dat gebeurt heel vaak
- ☐ Ja, dat is een enkele keer gebeurd
- ☐ Nee, dat is nooit gebeurd

28. Is er jou wel eens drugs te koop aangeboden tijdens het uitgaan?

- ☐ Ja, dat gebeurt heel vaak
- ☐ Ja, dat is een enkele keer gebeurd
- ☐ Nee, dat is nooit gebeurd

29. Op welke plaats zijn deze drugs jouw aangeboden in Hengelo? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Discotheek	☐ Op straat
☐ Café	☐ Jongeren centrum of buurthuis
☐ Coffeeshop	☐ Anders, namelijk
-

ALGEMENE STELLINGEN

30. Geef aan in hoeverre je het eens bent met onderstaande stellingen.

	helemaal mee oneens	mee oneens	mee eens	helemaal mee eens
Ik ben tevreden	☐	☐	☐	☐
Ik denk vaak niet goed na over iets, voordat ik het zeg	☐	☐	☐	☐
Ik zou graag skydiven	☐	☐	☐	☐
Ik ben gelukkig	☐	☐	☐	☐
Ik begeef mijzelf vaak in situaties waar ik later spijt van heb	☐	☐	☐	☐
Ik geniet van nieuwe en spannende ervaringen, zelfs als deze ongebruikelijk zijn	☐	☐	☐	☐
Ik heb er vertrouwen in dat mijn toekomst veelbelovend is	☐	☐	☐	☐
Het is beangstigend om je duizelig te voelen	☐	☐	☐	☐
Ik hou ervan dingen te doen die me een beetje beangstigen	☐	☐	☐	☐
Het maakt me bang als ik mijn hartslag voel veranderen	☐	☐	☐	☐
Gewoonlijk doe ik iets zonder eerst na te denken	☐	☐	☐	☐
Ik zou willen leren hoe ik motor moet rijden	☐	☐	☐	☐
Ik ben trots op mijn prestaties	☐	☐	☐	☐
Ik word bang als ik te zenuwachtig ben	☐	☐	☐	☐
Over het algemeen ben ik een impulsief persoon	☐	☐	☐	☐
Ik ben geïnteresseerd in ervaringen, puur om de ervaring zelf, ook als het illegaal is	☐	☐	☐	☐

	helemaal mee oneens	mee oneens	mee eens	helemaal mee eens
Ik heb het gevoel dat ik een mislukkeling ben	☐	☐	☐	☐
Ik word bang wanneer ik iets vreemds in mijn lichaam voel	☐	☐	☐	☐
Het lijkt me leuk lange afstanden te wandelen op ruig en onbewoond terrein	☐	☐	☐	☐
Ik voel me prettig	☐	☐	☐	☐
Het maakt me bang wanneer ik me niet op een taak kan richten	☐	☐	☐	☐
Ik heb het gevoel dat ik anderen moet manipuleren om te krijgen wat ik wil	☐	☐	☐	☐
Ik ben erg enthousiast over mijn toekomst	☐	☐	☐	☐

De laatste twee vragen zijn bedoeld om een beeld te krijgen van het aantal jongeren dat drugs bij zich heeft tijdens het uitgaan. We willen je nogmaals zeggen dat de lijst anoniem wordt verwerkt, dus we hopen dat je deze vragen wilt invullen.

Zodra je klaar bent met de laatste vragen, kun je de lijst inleveren, zonder dat je antwoorden door een medewerker van Tactus worden gezien.

Mocht je de vragen liever niet beantwoorden, dan kun je deze antwoordmogelijkheid ook kiezen.

31. Heb of had je vanavond drugs bij je?

☐ Nee	☐ Ja, ik heb/ had amfetamine bij me
☐ Ja, ik heb/ had hasj en/of wiet bij me	☐ Ja, ik heb/ had GHB bij me
☐ Ja, ik heb/ had hallucinogene paddestoelen bij me	☐ Ja, ik heb/ had iets anders bij me, namelijk:
☐ Ja, ik heb/ had XTC bij me	_____
☐ Ja, ik heb/ had cocaïne bij me	☐ Dat gaat je niets aan

32. Verkoop je wel eens drugs op een uitgaansavond?

☐ Nee	☐ Ja, amfetamine
☐ Ja, hasj en/of wiet	☐ Ja, GHB
☐ Ja, hallucinogene paddestoelen	☐ Ja, ik verkoop iets anders, namelijk:
☐ Ja, XTC	_____
☐ Ja, cocaïne	☐ Dat gaat je niets aan

**Bedankt voor het invullen van de vragenlijst.
Je mag deze lijst nu inleveren!**

Interv.	
---------	--

Ben jij tussen de 15 en 25 jaar? Dan willen we je graag een aantal vragen stellen over alcohol en drugsgebruik tijdens **een evenement** (we bedoelen hiermee hardstyle evenementen zoals ook Sensation, Qlimax of Q-Base). Tactus wil graag een beeld krijgen van het middelengebruik tijdens evenementen. We willen je daarom vragen deze vragenlijst zo eerlijk mogelijk in te vullen. Je blijft hierbij anoniem. Het invullen duurt ongeveer 15 minuten. Je ontvangt na afloop een bedankje.

1. Wat is je geslacht?

- ☐ Man ☐ Vrouw

2. Wat is je leeftijd?

--	--

3. In welk land ben jij geboren?

☐ Nederland	☐ Marokko
☐ Suriname	☐ Turkije
☐ Nederlandse Antillen of Aruba	☐ In een ander land, namelijk:
-

4. Ben je studerend of werkend?

☐ Werken	☐ Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL)
☐ Studeren	☐ Anders, namelijk:
-

5. Wat is de hoogste opleiding die je gevolgd hebt of op dit moment volgt? Eén antwoord aankruisen.

☐ Basisonderwijs	☐ VWO
☐ Speciaal onderwijs	☐ MBO/ ROC
☐ Leerweg ondersteunend onderwijs	☐ HBO
☐ VMBO	☐ Universiteit
☐ HAVO	

6. Woon je in de gemeente Hengelo?

- ☐ Ja ☐ Nee

ROKEN

7. Rook je sigaretten en/of shag?

☐ Ja, ik rook dagelijks	☐ Nee, maar heb ooit wel gerookt
☐ Ja, ik rook af en toe	☐ Nee, ik rook niet

8. Rook je sigaretten en/of shag tijdens evenementen?

☐ Ja, altijd	☐ Ja, af en toe
☐ Ja, vaak	☐ Nee, nooit

ALCOHOLGEBRUIK

9. Heb je ooit alcohol gedronken?

- ☐ Ja ☐ Nee → **Ga door naar vraag 17**

10. Hoe vaak heb je alcoholhoudende dranken gedronken? We bedoelen het aantal gelegenheden, zoals een feestje, uitgaan of een avond thuis. Kruis op iedere regel een vakje aan.

Aantal keren	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-19	20-39	40+
In je hele leven	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de laatste 12 mnd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de laatste 4 wkn	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Drink je alcohol tijdens het evenement Hemelrave?

- ☐ Ja ☐ Nee

12. Ben je al met indrinken begonnen voordat je naar de Hemelrave ging?

- ☐ Ja ☐ Nee → **Ga door naar de instructie boven vraag 14**

13. Hoe laat ben je vandaag begonnen met indrinken?

- ☐ Rond 08:00 ☐ Rond 14:00
☐ Rond 10:00 ☐ Later
☐ Rond lunchtijd (12:00)

Instructie: Voor de volgende vraag is het belangrijk dat je weet wat een standaardglas is. Elk drankje heeft zijn eigen glas. Wijn in een wijnglas, bier in een bierglas en sterke drank in een borrelglasje. Dit noemen we een standaardglas. Als het drankje in het juiste (standaard)glas wordt geschonken dan bevat ieder glas evenveel alcohol. In onderstaand schema staan voorbeelden genoemd.

Soort drank	Aantal standaardglazen
Glas bier (fluitje)	1
Blikje of flesje bier (pijpje)	1,5
Halve liter bier (beugel)	2
Glas wijn (wijnglas)	1
Fles wijn (0,75 l)	7,5
Borrelglas sterke drank (whisky, wodka, jenever, likeur)	1
Limonadeglas mix van sterke drank met frisdrank of vruchtensap	1
Breezer, mixdrank in flesje (275 ml)	1,25
Shooter (bijv. Feigling)	0,35

14. Zet een kruisje in onderstaande tabel in het vakje dat aangeeft:

- Hoeveel standaardglazen alcohol je gemiddeld indrinkt voorafgaand aan een evenement en;
 - Hoeveel standaardglazen alcohol je gemiddeld tijdens een evenement drinkt.

Aantal standaard glazen	0	1	2	3	4	5	6	7-10	11-14	15-19	20+
Tijdens indrinken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

+

+

+

Tijdens evenement	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

+

+

15. Geef in onderstaande tabel aan:

- Hoeveel standaardglazen je vandaag al hebt gedronken, voordat je naar de Hemelrave ging en;
- Hoeveel standaardglazen je vandaag al hebt gedronken sinds je bij de Hemelrave bent?

Aantal standaard glazen	0	1	2	3	4	5	6	7-10	11-14	15-19	20+
Voor Hemelrave	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens Hemelrave	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Ga je vandaag nog meer alcohol drinken?

- ☐ Ja, maak een schatting hoeveel glazen:
- ☐ Nee

DRUGSGEBRUIK

17. Heb je ooit soft- en/ of harddrugs gebruikt?

- ☐ ja ☐ nee → **Ga door naar vraag 23**

18. a) Hoe vaak heb je wiet (marihuana) of hasj gebruikt? Kruis op iedere regel een antwoord aan.

Aantal keren	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-19	20-39	40+
In je hele leven	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de laatste 12 maanden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de laatste 4 weken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De volgende vraag gaat over jouw wiet en hasj gebruik voorafgaand aan en tijdens de Hemelrave. We willen je vragen om de hoeveelheid die je (hebt) gebruikt in grammen aan te geven. Als je een joint koopt zit hier ongeveer 0,3 gram wiet of hasj in. Draai je zelf een joint dan kan dit iets meer zijn, bijvoorbeeld 0,5 gram.

18. b) Hoeveel gram wiet of hasj heb je gebruikt voorafgaand aan de Hemelrave en hoeveel gram verwacht je in totaliteit te nemen tijdens de Hemelrave? Kruis op beide regels een antwoord aan.

Aantal gram wiet/hasj	0	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4	2,6	2,8	3+
Voorafgaand aan de Hemelrave heb ik ongeveer ... gram wiet/hasj gehad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens de Hemelrave verwacht ik in totaal ... gram wiet/hasj te nemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Gebruik je wel eens onderstaande drugs?

Soort drug	Meerdere keren per week	Ongeveer één keer per week	Eén of een aantal keer per maand	Eén of een aantal keer per jaar	Ik heb het ooit gebruikt, maar tegenwoordig gebruik ik het niet meer	Nooit
Hallucinogene paddestoelen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
XTC (ecstasy, MDMA)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Cocaïne (wit, coke)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Amfetamine (pep, uppers, speed)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
GHB	☐	☐	☐	☐	☐	☐
LSD	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stackers (afslankpil)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ketamine	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poppers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Heroïne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Crack	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. De volgende vragen zijn bedoeld om meer zicht te krijgen op de hoeveelheid drugs die je voor en tijdens de Hemelrave gebruikt. Bij alle vragen gaat het specifiek om jouw gebruik. Let goed op de hoeveelheden die in de tabel staan aangegeven.

Aantal bakjes hallucinogene paddestoelen	0	0,25	0,5	0,75	1	1,25	1,5	1,75	2
Voorafgaand aan de Hemelrave heb ik ongeveer ... bakjes hallucinogene paddestoelen gehad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens de Hemelrave verwacht ik in totaal ... bakjes hallucinogene paddestoelen te nemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Aantal XTC pillen	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Voorafgaand aan de Hemelrave heb ik ongeveer ... XTC pillen gehad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens de Hemelrave verwacht ik in totaal ... XTC pillen te nemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Aantal gram cocaïne	0	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4	2,6	2,8	3+
Voorafgaand aan de Hemelrave heb ik ongeveer ... gram cocaïne gehad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens de Hemelrave verwacht ik in totaal ... gram cocaïne te nemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Aantal gram amfetamine	0	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4	2,6	2,8	3+
Voorafgaand aan de Hemelrave heb ik ongeveer ... gram amfetamine gehad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens de Hemelrave verwacht ik in totaal ... gram amfetamine te nemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Aantal buisjes GHB (à 7,5 ml)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Voorafgaand aan de Hemelrave heb ik ongeveer ... buisjes GHB gehad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens de Hemelrave verwacht ik in totaal ... buisjes GHB te nemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Gebruik je wel eens op een evenement alcohol in combinatie met drugs? Je mag meerdere antwoorden aankruisen.

☐ Nee	☐ Ja, alcohol samen met cocaïne
☐ Ja, alcohol samen met wiet	☐ Niet van toepassing, ik gebruik geen drugs/alcohol
☐ Ja, alcohol samen met XTC	☐ Anders, namelijk:

22. Gebruik je wel eens op een evenement meerdere soorten drugs? Je mag meerdere antwoorden aankruisen.

☐ Nee	☐ Ja, XTC samen met cocaïne
☐ Ja, wiet/ hasj samen met XTC	☐ Niet van toepassing, ik gebruik geen drugs
☐ Ja, XTC samen met amfetamine	☐ Anders, namelijk:

Cafeïne is een stimulerende stof die onder meer te vinden is in koffie, thee en cola. Cafeïne zit ook in zogenaamde smartdrinks of energydrinks en is in pilvorm verkrijgbaar.

23. a) Gebruik je wel eens cafeïnepreparaten zoals Red Bull en energizers? Uitgezonderd worden koffie, cola en thee.

☐ Ja, meerdere keren per week	☐ Ja, één of een aantal keer per jaar
☐ Ja, ongeveer één keer per week	☐ Ik heb ooit cafeïnepreparaten gebruikt, maar tegenwoordig gebruik ik deze niet meer
☐ Ja, één of een aantal keer per maand	☐ Nee, dat heb ik nooit gebruikt → Ga naar vraag 24

23. b) Zet een kruisje bij het antwoord dat voor jou van toepassing is in onderstaand schema.

Aantal cafeïnepreparaten	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Voorafgaand aan de Hemelrave heb ik ongeveer ... blikjes/pillen gehad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens de Hemelrave verwacht ik in totaal ... blikjes/pillen te nemen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

INCIDENTEN TIJDENS EVENEMENTEN

24. Deze vraag gaat over incidenten die wel eens plaatsvinden tijdens evenementen. We willen graag weten of jij daarbij betrokken bent geweest. We vragen je ook of je toen onder invloed was van alcohol en/of andere drugs. Kruis op iedere regel één of meerdere antwoorden aan.

Incident	Nee	Ja, één keer van alcohol	Ja, één keer van softdrugs	Ja, één keer van harddrugs	Ja, meerdere keren van alcohol	Ja, meerdere keren van softdrugs	Ja, meerdere keren van harddrugs	Ja, door gecombineerd gebruik van alcohol en drugs
Een black-out	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Je bewustzijn verloren	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In paniek geraakt of bang geworden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Agressief geworden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betrokken bij vechtpartij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onveilige seks gehad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dingen vernield of beschadigd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
EHBO nodig gehad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

25. Is er wel eens ongewild drugs in jouw drankje, of in het drankje van je vrienden gedaan, tijdens een evenement?

- ☐ Ja, dat gebeurt heel vaak
☐ Ja, dat is een enkele keer gebeurd
☐ Nee, dat is nooit gebeurd

26. Is je wel eens drugs te koop aangeboden tijdens een evenement?

- ☐ Ja, dat gebeurt heel vaak
☐ Ja, dat is een enkele keer gebeurd
☐ Nee, dat is nooit gebeurd

ALGEMENE STELLINGEN

27. Geef aan in hoeverre je het eens bent met onderstaande stellingen.

	helemaal mee oneens	mee oneens	mee eens	helemaal mee eens
Ik ben tevreden	☐	☐	☐	☐
Ik denk vaak niet goed na over iets, voordat ik het zeg	☐	☐	☐	☐
Ik zou graag skydiven	☐	☐	☐	☐
Ik ben gelukkig	☐	☐	☐	☐
Ik begeef mijzelf vaak in situaties waar ik later spijt van heb	☐	☐	☐	☐
Ik geniet van nieuwe en spannende ervaringen, zelfs als deze ongebruikelijk zijn	☐	☐	☐	☐
Ik heb er vertrouwen in dat mijn toekomst veelbelovend is	☐	☐	☐	☐
Het is beangstigend om je duizelig te voelen	☐	☐	☐	☐
Ik hou ervan dingen te doen die me een beetje beangstigen	☐	☐	☐	☐
Het maakt me bang als ik mijn hartslag voel veranderen	☐	☐	☐	☐
Gewoonlijk doe ik iets zonder eerst na te denken	☐	☐	☐	☐
Ik zou willen leren hoe ik motor moet rijden	☐	☐	☐	☐
Ik ben trots op mijn prestaties	☐	☐	☐	☐
Ik word bang als ik te zenuwachtig ben	☐	☐	☐	☐
Over het algemeen ben ik een impulsief persoon	☐	☐	☐	☐
Ik ben geïnteresseerd in ervaringen, puur om de ervaring zelf, ook als het illegaal is	☐	☐	☐	☐
Ik heb het gevoel dat ik een mislukkeling ben	☐	☐	☐	☐
Ik word bang wanneer ik iets vreemds in mijn lichaam voel	☐	☐	☐	☐
Het lijkt me leuk lange afstanden te wandelen op ruig en onbewoond terrein	☐	☐	☐	☐
Ik voel me prettig	☐	☐	☐	☐
Het maakt me bang wanneer ik me niet op een taak kan richten	☐	☐	☐	☐
Ik heb het gevoel dat ik anderen moet manipuleren om te krijgen wat ik wil	☐	☐	☐	☐
Ik ben erg enthousiast over mijn toekomst	☐	☐	☐	☐

De laatste twee vragen zijn bedoeld om een beeld te krijgen van het aantal jongeren dat drugs bij zich heeft tijdens evenementen. We willen je nogmaals zeggen dat de lijst anoniem wordt verwerkt, dus we hopen dat je deze vragen wilt invullen. Zodra je klaar bent met de laatste vragen, kun je de lijst inleveren, zonder dat je antwoorden door een medewerker van Tactus worden gezien. Mocht je de vragen liever niet beantwoorden, dan kun je deze antwoordmogelijkheid ook kiezen.

28. Heb of had je vandaag drugs bij je?

☐ Nee	☐ Ja, ik heb/ had amfetamine bij me
☐ Ja, ik heb/ had hasj en/of wiet bij me	☐ Ja, ik heb/ had GHB bij me
☐ Ja, ik heb/ had hallucinogene paddestoelen bij me	☐ Ja, ik heb/ had iets anders bij me, namelijk:
☐ Ja, ik heb/ had XTC bij me	☐ _____
☐ Ja, ik heb/ had cocaïne bij me	☐ Dat gaat je niets aan

29. Verkoop je wel eens drugs op een evenement?

☐ Nee	☐ Ja, amfetamine
☐ Ja, hasj en/of wiet	☐ Ja, GHB
☐ Ja, hallucinogene paddestoelen	☐ Ja, ik verkoop iets anders, namelijk:
☐ Ja, XTC	☐ _____
☐ Ja, cocaïne	☐ Dat gaat je niets aan

Bedankt voor het invullen van de vragenlijst.
Je mag deze lijst nu inleveren!